

Românii, călăii homosexualilor în Europa

30 ALTE
LECTURA

FLACĂRA

FLACĂRA

12021

**Hipnoterapie
și homeopatie**

**AMERICANII CAUTĂ
POARTA IADULUI
ÎN AFGANISTAN**

**Seria neagră a
asasinatelor politice**

**Aura Urziceanu
a început business-ul
cu Duke Ellington**

Fără garant!

www.bancatiriac.ro

Cheltuiеști atât cât îți dorești!

Produse de creditare

Creditul Personal

Când ai **Credit Personal** de la Banca Țiriac, faci cumpărături cu inima ușoară. Ți poți permite orice, oricând. Deoarece Banca Țiriac te creditează cu până la de 6 ori valoarea salariului tău, fără să îți solicite un garant, bani pe care îi cheltuiеști așa cum dorești, plătind dobândă doar pentru suma folosită.

Contact: (021) 302.57.12; info.client@cbit.ro

P/12071

Banca Țiriac

Privește înainte

De fiecare dată
când te urci la volan, ești altul ...
... dar nu știi când se poate rupe filmul.
Ar fi bine să treci mai întâi
pe la noi!

ASIGURAREA DE CARE AVETI NEVOIE

Înainte de plecarea în misiune,
românii pregătesc tehnica de
luptă. S-au obișnuit cu vestele
antiglont și se mișcă ușor
cu 14 kg de ceramică pe ei.

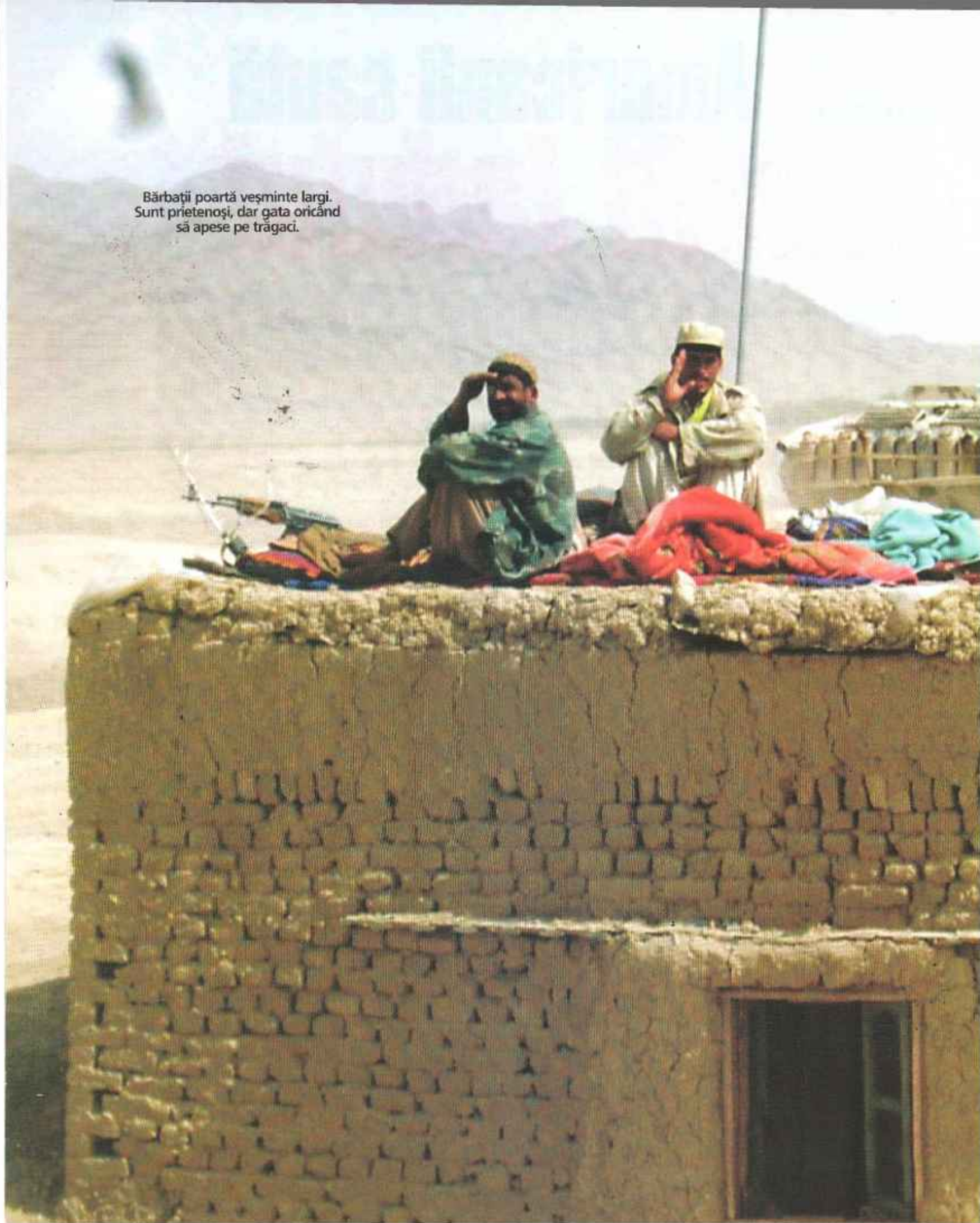
insider Americanii caută *Poarta Iadului* în Afganistan

Afganistanul e o bucată de pământ roșietică și aridă. Un fel de planetă Marte. Noaptea, din munți se aud coioții. Și greierii. Prin tabăra românească de la Kandahar bănuiește dorul de casă. Arde, la fel ca vântul care mistuie deșertul.

Mi-e dor de gropile de-acasă/ Și de asfaltul ciuruit/ Mi-e dor de-o ciulama gustoasă/ Cu mămăligă la prăjit/ De câinii vagabonzi în haită/ Care te-nhață de picior... Piesa în exil e preferata celor 405 români care-și servesc țara sub arme la Kandahar, Afganistan. Dimineața, căpitanul Eugen Ispas, ofițer de relații publice, face revista presei. Cu știri de acasă. O include obligatoriu și pe *Fata de la pagina 5*. Când pleci în misiune și nu știi dacă te mai întorci, toate astea înseamnă altceva. Nu mai mult, nu mai puțin, ci pur și simplu altceva decât dacă le-ai citi acasă, la o cafea, între facturile de la telefon și electricitate. Și Afganistanul din Afganistan e altceva decât Afganistanul din ziare. Ba și americanii de acolo sunt altfel decât îi vedem la televizor.

Bărbați poartă veșminte largi.
Sunt prietenoși, dar gata oricând
să apese pe trăgaci.

Atac la sarmale, comandat de Dolores

Am ajuns la Kandahar după 14 ore de zbor cu *Hercules C-130*, avion ultramodern pe vremea războiului din Vietnam, care răcnește ca o tingire căzută pe pardoseală. Cu același avion au fost aduse acum un an trupurile celor doi militari morți la Kandahar. Au murit pe rând și au fost aduși în țară separat în sicrie, ancorate în chingi. Silviu Fogărași s-a dus primul; pe urmă și Anton Samuilă. De data asta cala era încărcată cu pachete pentru militarii din teatrul de operațiuni. Nu lipseau sarmalele și, în cursul acelei călătorii lungi, câțiva ziaristi și militari, cocoțați pe pachetele legate fedeleș, au mâncat din sarmale. Tonul l-a dat singura femeie din grupul de militari. Sergentul Damaschin Dolores a deschis o caserolă pregătită de maică-sa. Fata e din Galați; mama ei a condus-o la București și a așteptat pe aeroport până s-a ridicat avionul. Știa că n-o s-o mai vadă șase luni – atât durează misiunea-standard într-un teatru de operațiuni. Dacă nu se întâmplă ceva rău. Altfel poate să dureze mai puțin. Damaschin însă nu se gândește la rău. E tot timpul pusă pe glume și gata să dea o mână de ajutor. E pistolar – nimereste 8 din 10 în centrul țintei. Colegii bărbați o tratează ca pe un egal și toți ascultă cu sfîntenie de șeful lor, mr. Adrian Soci, un ins cu obrazul rotofei, bine ras și cu o mustată sugubeață, castanie. Dolores mi-a spus că, din seria ei, ea va pune ultima piciorul în acronava care-i va întoarce acasă. O cred – e atât de hotărâtă. „Vreau să-i văd pe toți în avion. Cel mai mare viș al meu e să ne întoarcem toți acasă”, spune fata. Mai târziu, la Kandahar, ea avea să refuze un post căldicel la logistică, explicând: a venit să lupte, nu să numere chiloți.

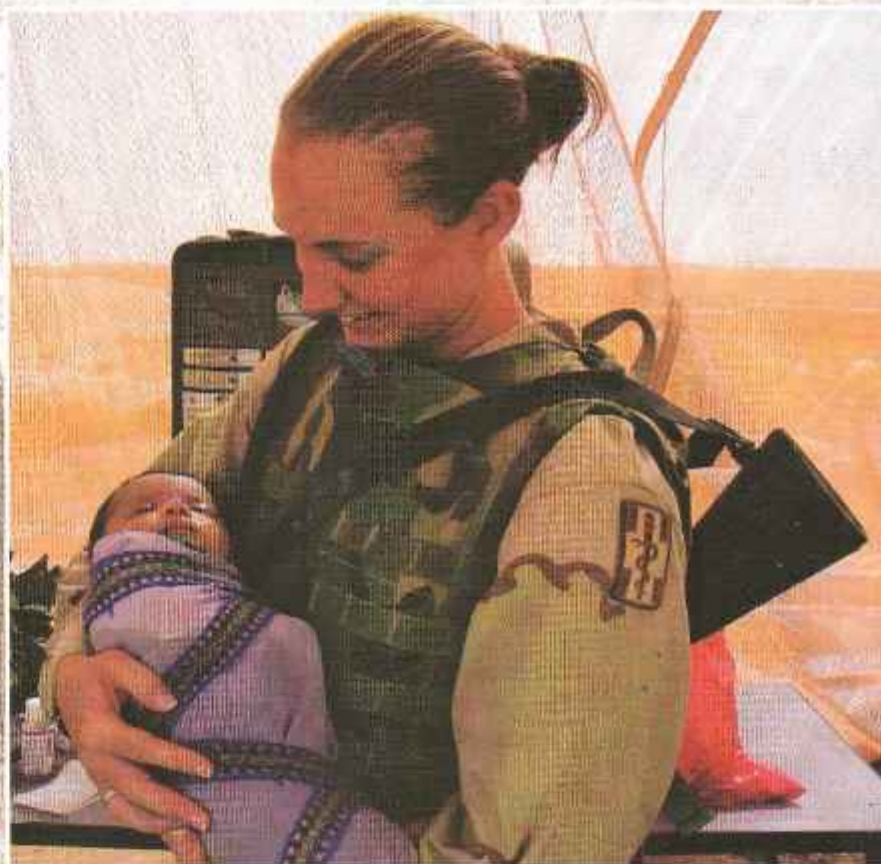
După o primă escală la Baku aproape toată lumea a dormit în ciuda zgomotului infernal. Eu m-am trezit, aproape de Kabul, împăturită într-o poziție imposibilă, cu bocancii maiorului Soci proptiți în falca dreaptă; altă pereche de bocanci îmi dislocaseră soldul stâng. Aparatul de zbor începuse să reducă altitudinea fără menajamente. Nici n-avea cum să coboare delicat – Kabulul, aflat la 1.800 m altitudine, e o căldare înconjurată de munți. Se iese spre cer și se vine de pe cer printr-un singur culoar, unde munții sunt mai joși. Aterizările și decolările sunt bruște. Sinusurile dor, timpanele pocnesc. Câțiva militari prevăzători și-au adus dopuri. Le numesc „OB-uri pentru urechi” – și adevărul este că au cam forma unor tampoane.

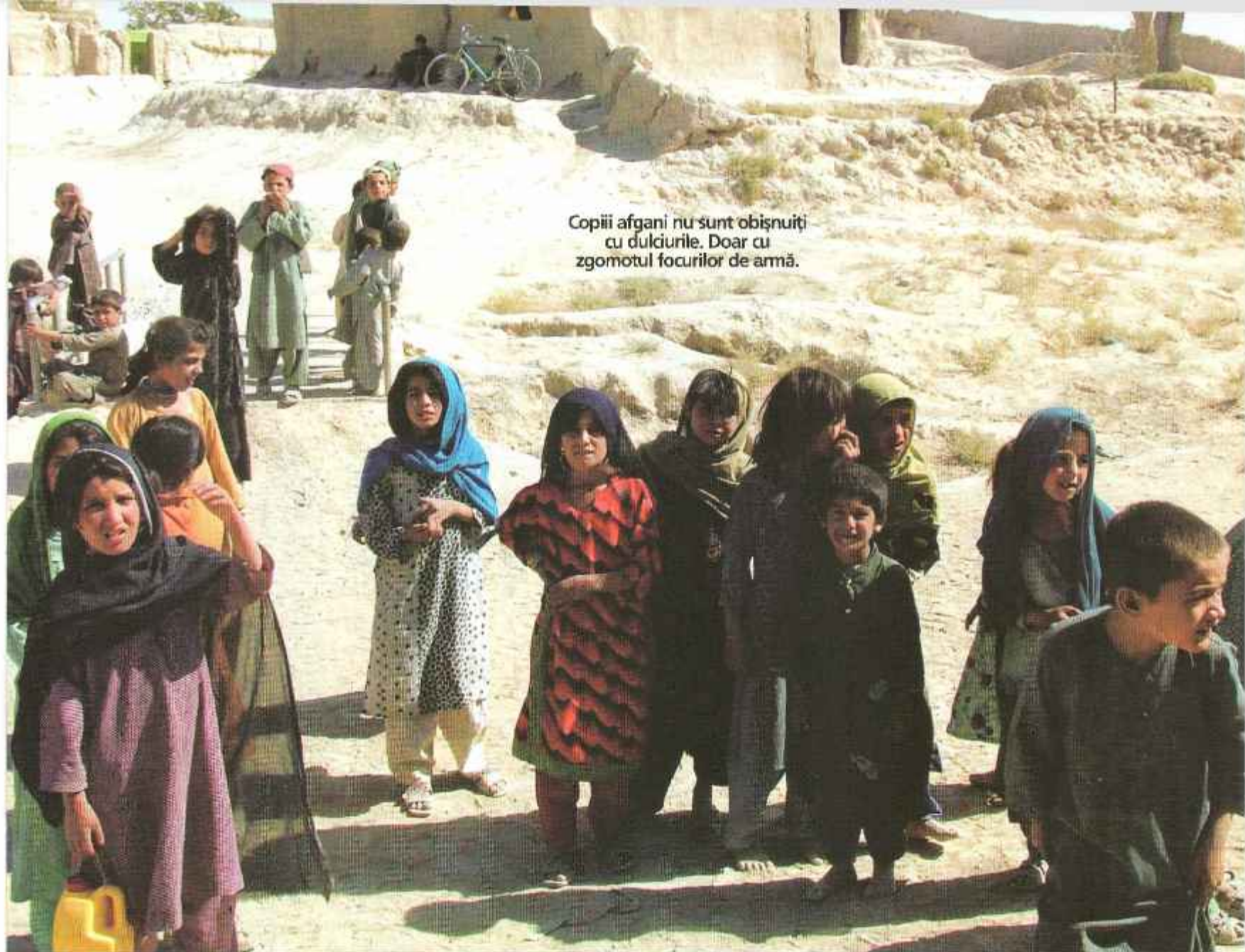
Am ajuns pe sol afgan. Aerul rarefiat îți taie respirația dacă te misti repede. Câțiva localnici dau cu târnăcopul și cară materiale cu roaba. Au vesminte lungi peste pantaloni și capetele acoperite. Se uită ciudat la mine – o femeie în port islamic, vorbind cu bărbați în uniforme. Dacă aș fi fost cu adevărat musulmană poate eram ucisă cu pietre. Afganistanul e o țară în care o cămilă costă 8.000-12.000 de dolari, iar o femeie 2.000-3.000 de dolari. Mi s-a povestit că un bărbat și-a împușcat soția în cap într-un *Check Point* (Punct de control) pentru că un militar a luat-o de cot ca s-o îndrume spre locul unde urma să fie controlată de altă femeie. Controlul corporal nu s-a mai consumat, femeia atinsă de un alt bărbat era impură, deci nu mai merita să trăiască, deci bărbatul ei a procedat în consecință. Povestea vine totuși în contradicție cu una dintre normele de conduită tradițională, care spune că femeile trebuie protejate și că nu ai voie să ucizi o femeie. Dar în Afganistan e război și războiul mai schimbă din obiceiurile oamenilor.

„Opium? Opium?”

Despre obiceiurile afganilor aveam să aflu multe. Cel mai ciudat lucru l-am auzit de la un militar român care mi-a povestit că la șapte ani copiii sunt circumcisi. De prepui li se leagă un snur împletit, din fire de mai multe culori, al cărui capăt îl poartă în buzunarul pantalonilor. Când fac pipi, bărbații afgani se asază pe vine și țin de snur, ca să nu-și ude hainele. Nu-și ating organele sexuale, pe care le consideră impure, decât pentru a se spăla și fac asta numai cu mâna stângă, pe care n-o folosesc pentru nimic altceva. Este o insultă gravă să întinzi cuiva mâna stângă și la fel de jignitor e să-i arăți talpa pantofului.

Sâmbăta și duminică în Kabul e bazar. Aproape de aeroport, mărfurile sunt așezate pe preșuri multicolore. Înainte să li se permită neguțătorilor să-și vândă marfa, în bazar sunt aduși câini dresați să găsească explozibili. Azorii scotocesc tot și abia după aceea se deschide bazarul. Cu 10 dolari poți să-ți cumperi o *burca* – veșmântul femeilor afgane, care ascunde în întregime trupul și fața și are numai două fante în dreptul ochilor. Pentru mult mai puțin de 10 dolari poți să-ți cumperi droguri. Copiii afgani vin în târg și întreabă pe toată lumea: *Opium? Opium?* Dacă e vreun doritor, îl duc la dealer.

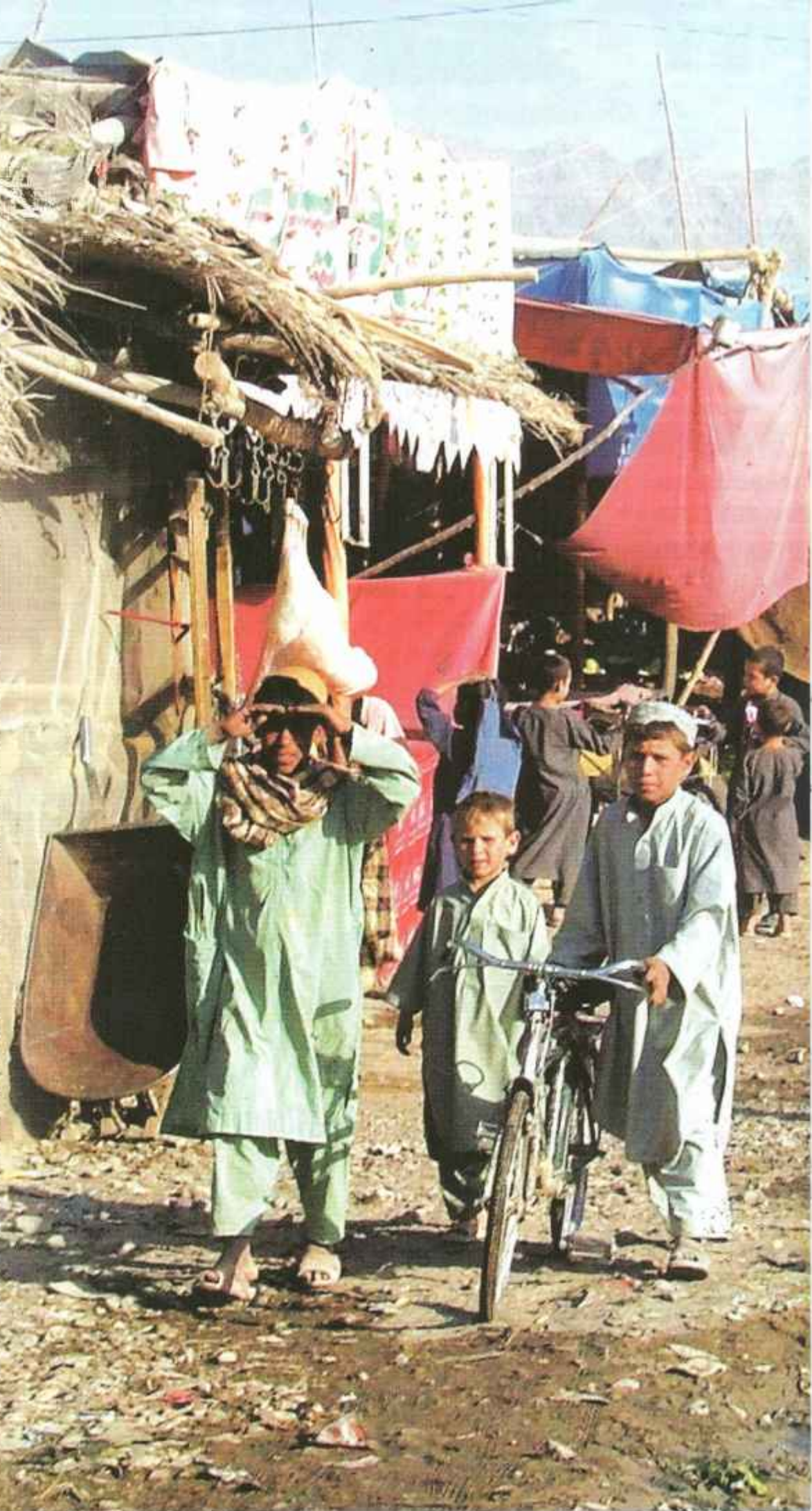

Copiii afgani nu sunt obișnuiți
cu dulciurile. Doar cu
zgomotul focurilor de armă.

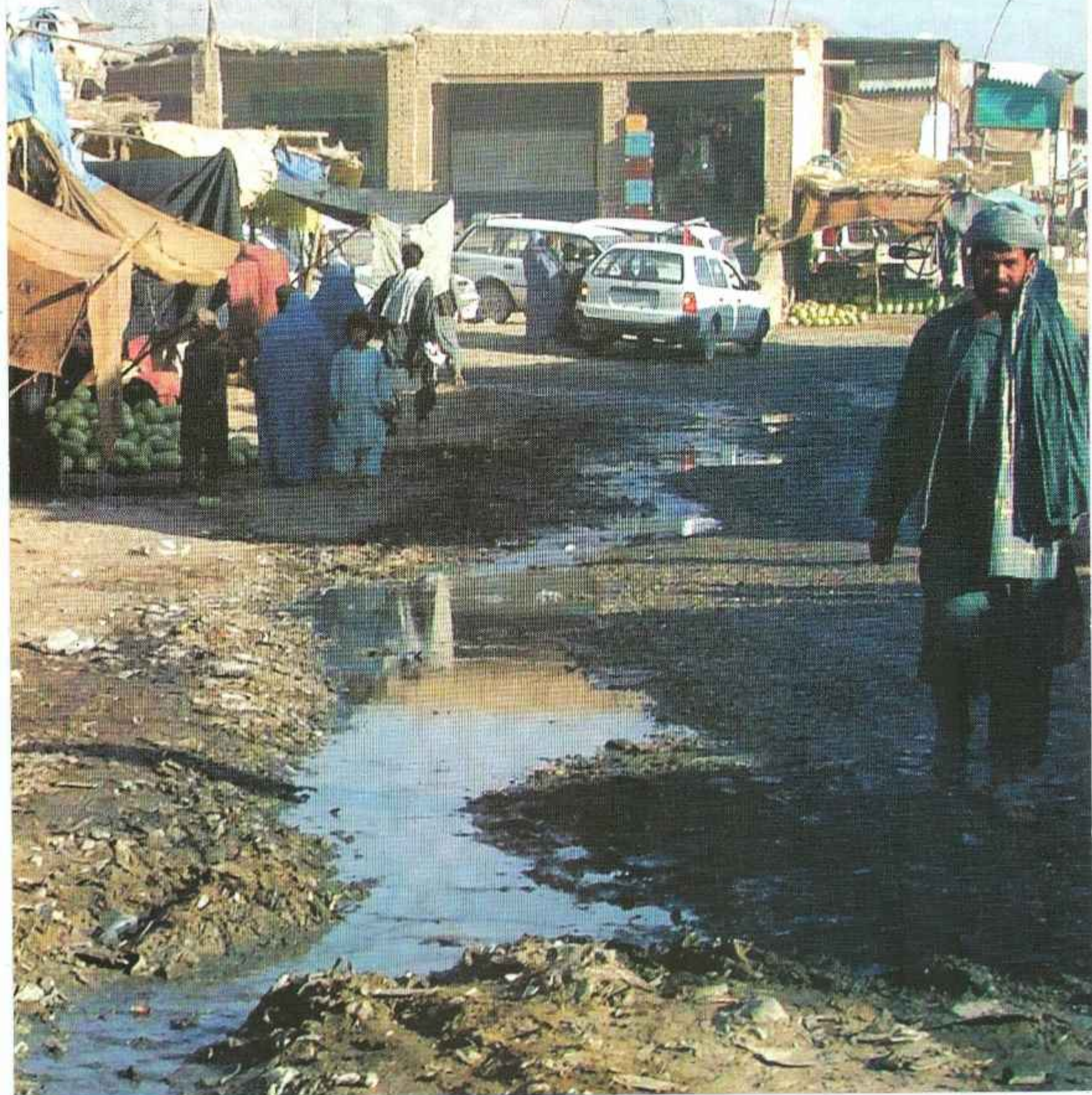

În Afganistan se vorbesc nouă limbi

Mă apropii de unul dintre localnici. Am noroc, vorbește engleză. Walid Faryadi e tadjic. Va împlini curând 25 de ani. Locuiește cu părinții, are 9 frați și 4 surori. Cât timp au fost la putere talibanii, a stat în Egipt, Italia, Turcia, Grecia și pe urmă la Londra. Nu are o *zan* (soție). N-are bani de nuntă, de femeie, așa că deocamdată rămâne burlac. Numai la logodnă ar trebui să invite în jur de 200 de persoane și de unde – că el muncește pentru 3 dolari pe zi. Ar mai trebui să cumpere soției aur și să-i dea bani tatălui ei (un cadou, a precizat Walid, de fapt e prețul pentru femeie). Pe urmă ar avea-o supusă toată viața. Walid îmi explică: „Nu e ca la voi, la europeni – la noi soția n-are voie să spună *nu-mi plac părinții tăi, nu vreau să locuim cu ei*”. Dacă un afgan vrea să divorțeze, iese în drum și strigă de trei ori că-și lasă nevasta. După asta ea nu mai are dreptul să stea în casa lui. Pentru că sunt săraci, mulți afgani 'îmbătrânesc necăsătoriți. Ori se duc în Iran, Turcia, România, Pakistan și-și iau neveste de acolo. Localnicul îmi mai povestește că în Afganistan se vorbesc nouă limbi diferite și că oamenii de etnii diferite „nu se înțeleg bine între ei”. În Kabul localnicii lucrează cu plăcere cu americanii, dar la Kandahar cei ce au de-a face cu *hazora* (străinii) sunt priviți ca niște trădători. În Afganistan familiile sunt numeroase. O familie cu cinci copii este considerată mică. Oamenilor nu le pasă dacă au sau nu slujbă – cred în Dumnezeu și Dumnezeu le dă tot ce le trebuie. Din familia lui Walid lucrează numai el și încă un frate. O soră ar fi vrut să se angajeze și ea, dar n-au lăsat-o. Femeile afgane nu lucrează. O altă soră e măritată.

Orașele sunt dărăpănate,
sărăcia rânjește la orice pas.
În ultimii 20 de ani,
aici a fost război.

Statele Unite ale Kandaharului

Primul contact cu tabăra de la Kandahar: valuri de sărmă ghimpată, corturi, saci de nisip, pietre, praf. Adăposturi săpate sub pământ. Înăuntru – cutii cu apă minerală. Vegetația e săracă și prăfuită, iar niște copaci se chinuie să respire de sub pulberea albicioasă. Campusul românesc e gard în gard cu închisoarea, unde sunt ținute talibanii. Scara poți să-i vezi cum sunt scoși la plimbare, legați la ochi. Închisoarea e păzită numai de militari americani. Într-o noapte un prizonier a tăiat gâtul unei sentinele și a fugit. Talibanii locuiesc în barăci, dar au căldură și tot ce le trebuie. De obicei americanii spun că nu e nimeni în închisoare. De fapt sunt mulți prizonieri. Nu se știe câți. Și mereu sunt aduși alții. „Bagă talibani, cum bagă marfă la supermarket”, spunea cineva. Băieții de la *Della Force* scotocesc peșterile și munții. Au motociclete, muniții și provizii pentru 2-3 zile. Îi duc elicopterele – câte 3-4 motociclete în fiecare elicopter – și-i lasă acolo, în sălbăticia muntelui străin, numai piatră și ură. Ei se împrăstie, cu motoarele urlând, fiecare în altă direcție. Deasupra lor soarele e un disc palid-gălbui, acoperit de praf. De sub roțile motocicletelor se ridică alți nori de praf. După trei zile motoarele, oamenii și noii prizonieri se strâng într-un punct de pe munte și de-acolo îi recuperează elicopterele. Unii zic că de fapt în peșterile munților Argandab americanii caută Șambala – *Poarta Iadului*, locul de trecere către Lumea de dincolo.

Pe o porțiune între închisoare și gardul taberei sunt niște movile. Deasupra lor zac resturi de mașini. Au rămas așa din 2001, de când a fost bombardat aeroportul. „Nu putem să le luăm de-acolo, pentru că nu știm dacă sub ele nu sunt mine sau proiectile rămase neexplodate”, mi-a explicat unul dintre militari. Când merg spre dușuri sau la masă, românii văd cum îi pândeste peste gard moartea. Războiul – cu bombe și talibani lui e acolo, dincolo de un val de sărmă ghimpată. În Afganistan sunt câteva milioane de mine, provenind din cel puțin 32 de țări diferite. La fiecare 22 de minute o mină face o nouă victimă.

Dacă tot a venit vorba de dușuri și de masă trebuie spus că mâncarea e americanescă – sosuri dulci, carne fără colesterol, fructe de seră, fide. Printre cei de la cantină sunt câțiva de culoare; arată exact ca în videoclipurile cu rap-eri. Doar că au vestoane și bonete albe. Când merg la dușuri, băieții noștri își strigă unii altora: „Executați Zimbru!” Zimbru este indicativul pentru descărcarea armelor după misiune. Aici expresia are conotație licențioasă. Glume cazon. Într-o misiune de șase luni, absența femeilor din viața unor bărbați tineri și normali are al naibii de mare impact asupra moralului trupelor. Am întrebat care e rezolvarea într-o țară islamică, unde prostituția este interzisă cu

desăvârșire. „Se mai descurcă și ei cu americancele”, mi-a răspuns un locotenent-colonel. În campusul american sunt peste 600 de femei.

Românii au și ei șapte colege. Fetele mi-au spus: „Dacă știi să stabilești limitele de la început – e în regulă, nu ai probleme. Suntem buni colegi și atât”. Pe ușa cortului lor e desenată, cu markerul roșu, o inimă săgetată. Cortului i se spune: „La gagici”. Fiecare dintre ocupante are povestea ei. Sergentul major Soare Tudora are 42 de ani și e parașutist. Nu mai știe câte salturi a făcut în toată cariera militară. Să tot fie câteva sute. Povestește: „Când mi-am făcut formele de plecare, soțul meu era în Canada. A venit în România și am mai stat împreună trei zile, cât să-i predau casa și copilul. Pe urmă m-am imbarcat pentru Afganistan”. Geta Grosu (43 de ani) e subofițer medical. „Când nu e în misiune și n-are bolnavi la infirmerie își trece timpul lucrând goblene la gherghel. Când am trecut eu pe acolo, cosea unul frumos, cu Maica Domnului și multe flori. Mi-a povestit că, odată, în TAB, unul dintre băieți a întrebat-o: „De ce n-ai mai trecut pe la plutonul nostru, doamnă?” „A fost cineva bolnav?”, a întrebat asistenta. „Nu, dar când auzi o voce de femeie, parcă-ți mai trece dorul de casă”. În transportor s-a făcut liniște și, sub plăcile de ceramică ale vestelor antiglonț, fiecare dintre membrii echipajului de 8 a simțit un gol sfâșietor. Departu de ai ei, și Geta Grosu tânjește, dar o spune cu alte cuvinte, așa cum fac de obicei militarii: „Afganistanul e o țară urâtă și amărâtă și grea. Când vii aici îți dai seama că România e un pământ binecuvântat de Dumnezeu”.

În Dumnezeu își găsesc sprijinul toate cele 405 suflete de români din tabără. Ba și alți militari ai coaliției, care vin duminicile și de sărbători la liturghia oficiată de părintele Ionel Vrâncănu, în biserica nouă, mirosind proaspăt a lemn crud. Preotul militar e cu adevărat destoinic. Binecuvântează fiecare plecare în misiune, stropind cu agheasmă transportoarele și oamenii, întărind pe care se clatină și îndrumându-i pe toți să se roage și să nădăjduiască. Pare că nu obosește niciodată. „În fiecare zi ne rugăm departe de țară. Aici descoperim zi și noapte că nimic nu e mai puternic decât rugăciunea. Liman pentru toți cei zbuciumați de furtuna acestei vieți, și pentru noi, cei din Kandahar, rugăciunea este scut nevăzut împotriva morții, ajutor și ocrotire în fiecare clipă, atât în baza militară, cât și în afara ei”.

Militarii noștri de regulă asigură securitatea echipelor care se deplasează pe teren pentru a afla nevoile populației locale. Ei sunt cei mai expuși. Misiunea decurge așa: o echipă de militari, de regulă americani, merge într-o localitate oarecare. Sunt primiți de șeful comunității locale, care le spune cam ce le-ar trebui. De regulă e nevoie de pompe de apă, hrană și

medicamente. Peste două săptămâni militarii se întorc cu cele necesare. Uneori acest demers este inutil – afganii au plecat. În urma lor au rămas, pustii, locuințele pătrate, făcute din pământ și cu acoperișul tot din pământ. Afganii încă sunt un popor nomad. Pentru ei timpul nu are nici o valoare. Nici unul nu poartă ceas – la ce le-ar trebui? Viața lor e împărțită în felii egale – distanțele dintre rugăciuni. Ca toți musulmanii, și cei din Afganistan se roagă de cinci ori pe zi. De curând și-au ales președintele: Amit Karzai. A fost votat de 90% din populație. Toți privesc cu speranță spre el. În această bucată de lume nu există stat de drept, ci unul cutumiar, bazat pe *Pastunwali*, legea străbună a pastunilor, veche de mii de ani. Legea vorbește despre onoare, demnitate și mândrie, despre apărarea celor slabi și ajutorarea celor lipsiți, despre faptul că o femeie trebuie să-și plece ochii atunci când vorbește cu un bărbat și nu se poate să fie atinsă de un bărbat care nu e al ei. Afganii nu au alte legi decât pe aceasta. Uneori mixul dintre valorile milenare și lumea modernă e ciudat. Spre exemplu, în Kabul destui afgani conduc mașini, dar permis nu are nici unul – nu există proceduri și nici vreun birou pentru eliberarea unor astfel de acte. În schimb există trei armate: *Afghan National Army* (ANA), *Afghan Military Forces* (AMF) și armata afgană care a luptat cu americanii împotriva ocupației sovietice. Pentru occidentali Afganistanul e un teatru de luptă greu, care chiar poate deveni o Șambala – *Poartă către Iad*. Munții calcaroși și sfărâmițoși sunt inaccesibili pentru tehnica de luptă. Peșterile sunt ascunzători ideale, din care inamicul te poate surprinde oricând. Mai pot servi și ca depozite ori adăposturi. Despre mine am vorbit deja. Șoselele, cu cotituri dese și strâmte, sunt ideale pentru ambuscade – sovieticii au aflat asta pe pielea lor în toți cei zece ani cât au ocupat Afganistanul. Luptătorii afgani sunt curajoși și hotărâți și au experiența unui deceniu de guerilă împotriva ocupației sovietice și a luptelor care au urmat după aceea, între triburi. Sunt copii care s-au născut cu arma în mână, au supt război cu laptele mamei și au învățat să apese pe trăgaci înainte de a ști să meargă. Majoritatea localnicilor trăiesc din traficul de droguri. Plantațiile imense de mac și cânepă indiană sunt mereu păzite de oameni înarmați. 90% din drogurile consumate în Marea Britanie vin din Afganistan. Ca să poți înlocui drogurile cu altceva e nevoie ca localnicii să dorească asta. Cea mai grea bătălie se dă pentru mințile oamenilor. De aceea deviza forței multinaționale de la Kabul este: *ISAF: No problem. Just solutions.* (ISAF. Nici o problemă. Doar soluții.)

Occidentalii se înțeleg cu localnicii prin **interpreți**: afgani care știu engleză. Ei trăiesc între două lumi: vesticii nu au deplină încredere în ei, iar talibanii îi consideră trădători pentru că

fac legătura dintre localnici și militarii străini. Odată niște talibani au atacat un Jeep militar. Au tăiat gâtul interpretului și au dispărut. *Beregata cu buzunar* tinde să devină o modă aici. Acum e liniște în Afganistan. Mai cade câte o rachetă, se mai trage o rafală, se mai capturează arme sau droguri. Dar în majoritatea timpului e liniște.

La Kandahar, americanii și-au luat țara cu ei. Joacă baschet noaptea, la lumina reflectoarelor. Trag de fiare, dau la sac. Mănâncă sosuri dulci, fac câte o partidă de cărți, joacă biliard ori ping-pong, iar o dată pe lună cântă *country* - acompaniindu-se cu muzicute și chitare. În penumbra serii afgane, sub lucirea tristă a stelelor așezate altfel decât pe cerul Americii, din vocile yankeilor reînvie spiritul părinților-coloniști.

Mario Thomson se uită la camarazii lui care joacă baschet. Își ține arma între genunchi - americanii își iau armele peste tot cu ei, chiar și la masă. Nu i-am văzut ducându-se la dus, dar poate că le iau și acolo. Mario își odihnește privirea pe munții care se zăresc departe, ca niște siluete întunecate. Are 22 de ani, mama lui e coreeană, iar tatăl afro-american. Părinților nu le place că el e în Afganistan, „dar le-am explicat că nu e un loc chiar atât de periculos”, spune el, apoi îi dă vestonul colegei mele care dărdăie de frig. Ne întreabă ce părere au părinții noștri despre faptul că suntem aici și răspundem amândouă că părinții noștri nu știu că suntem în Afganistan. „Am fugit de-acasă”, conchid eu. „În Afganistan?! You run away from home in a wrong place”, replică prompt Mario. Rădem cu totii. E frig tare, însă praful s-a mai depus. Deasupra noastră veghează un cer înalt, câteva stele și o lună misterioasă și indiferentă.

A doua zi toți jurnaliștii români aveam să însoțim o misiune. Să dăm și noi un pic cu nasul de război. M-am culcat apăsată de gânduri negre, pentru că nu știam cum o să fie. Mă gândeam la poveștile despre *Sambala* și la americani. Mi se părea plauzibil ca ei să caute *Poarta Ladului* pe pământul acesta pustit și trist și străniu, vegheat de oameni crânceni și urletele tragice ale coioților, stropit de sângele tășnind din gâturile tăiate ale celor ce au cutezat să calce legi nescrise, dar vechi de mii de ani. Am adormit cu gândul la asta și am visat că nu știu ce înțelept îmi spunea că americanii au găsit un talisman fermecat, care-i ajută să reușească în tot ce fac și că de aia sunt o națiune așa de prosperă. „Și voi ar trebui să vă treziți să mergeți la masă, mi-a spus înțeleptul pe un ton imperativ și parcă aș fi cunoscut de undeva vocea lui. L-am ascultat și am deschis ochii. Mi-am dat seama că ultima frază chiar fusese rostită de căpitanul Ispas, care stătea în ușa cortului nostru și tocmai repetase: „Treziți-vă, că pierdeți masa”. Prin spatele lui se strecura, parsiv, frigul, așa că m-am prelins dintre așternuturile caldece și am început să mă frec la ochi. Colegele mele făceau gesturi asemănătoare. Ispas își atinsese obiectivul, așa că a ieșit din cort.

Intr-un teatru de operațiuni, când pleci în misiune nu cunoști cel puțin două lucruri: ce vei găsi acolo și dacă te mai întorci

În misiune

După ce am mâncat – o carne seacă și o zeamă dulce – cu stomacul încă fierbând de indignare – am fost încotoșmănați în vestele ceramice, ni s-au dat căști și, cu 14 kg de țărână pe noi (parcă ar fi trebuit să ne obișnuim cu pământul), am așteptat lângă TAB-urile înșiruite. Părintele Vrâncanu ne-a ținut o slujbă scurtă, pe urmă am fost repartizați în transportoarele nr. 2, 3 și 4. Primul este TAB-ul de cercetare, care înfruntă orice eventual atac. Cercetașii au bărbi și fețele acoperite cu niște șaluri mari. Arată exact ca localnicii, atât că poartă uniforme ale armatei române.

La pregătirea misiunii ni se spune că mergem într-un loc numit „Blocurile rusești”. Pesemne că acolo locuia personalul aeroportului pe vremea ocupației sovietice. Localnicii sunt pro-coaliție, ni se explică, dar printre ei pot fi iscoade teroriste. Ni se reamintește de mine și ni se cere să urmărim întocmai instrucțiunile militarilor și să nu ieșim din aria păzită de ei. Deja mă simt de parcă aș fi fost legată cu lesa de TAB. Poate că e mai bine așa – un prieten mi-a spus înainte să plec: „Dacă iese cu bau, cu împuscături, încercați să intrați în transportor. N-au cu ce să-l dea jos”. Amintirea se risipește în vreme ce încerc să fiu atentă la instructaj: „În teatrul de operațiuni e o vorbă: nu ți-a căzut, nu iei. Pot fi dispozitive explozive artizanale montate în cutii de Coca-Cola sau în orice alt obiect”. Au mai făcut-o și nemții, îmi vine în minte – cu stilouri-bombă și cu

păpuși-bombă. Mulți copii au rămas fără mâini din cauza asta. Nu dați cu piciorul în ele, nu faceți nimic, doar treceți pe lângă ele – îmi ajunge la urechi ca din depărtare vocea locotenentului Cătălin Niga, cel care comanda misiunea.

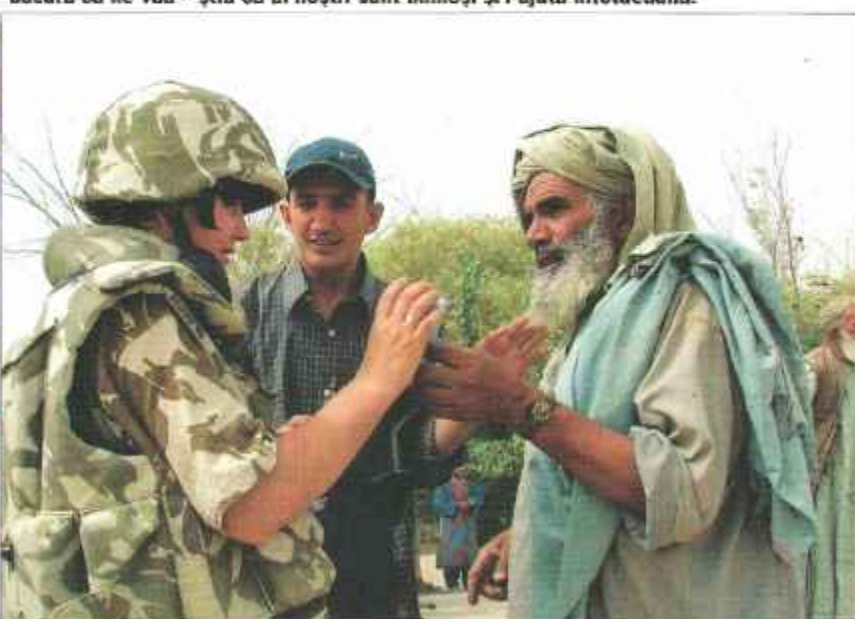
Odată instructajul terminat, intrăm în TAB-uri, stânjeniți puternic de veste. Blocurile rusești nu sunt departe. Cam la vreo 20 de minute de mers hurdacat, pe hărtoape icnite și roșietice. Praful scârțâie în dinți, usucă nările și se strânge pe la colțul ochilor. Prin stație îi aud pe cei de la cercetare: am ajuns la locuința interpretului... am ridicat interpretul. De fiecare dată răspunsul locotenentului Niga este: excepțional! Pare ironic, dar e răspunsul-standard în timpul misiunii. De fapt, e felul militaresc de a-l ruga pe Dumnezeu să nu se întâmple nimic nici de data asta. Să nu moară nimeni.

Ajungem într-un cartier care seamănă bine cu Prelungirea Ferentari – aceleași blocuri jengoase, aceiași bărbați care trândăvesc pe afară, aceleași tipete de copii. Atât că unul dintre blocuri are acoperișul prăbușit de pe vremea bombardamentelor din 2001. Puțin după noi au venit americanii, cu un excavator. Misiunea lor era să strângă mizeria – niște mormane uriașe de gunoi care răspândeau mirosuri fetide și serveau drept loc de joacă pentru copii. Ai noștri trebuiau să-i păzească pe americani. Pe-acolo mai erau și uniforme de-ale AMF-ului. Era chiar și un general afgan. Majoritatea bărbaților sunt frumoși – bruneți cu ochii verzi. Veșmintele, de obicei de culoare deschisă, contrastează plăcut cu tenul măsliniu. Femei nu se văd. Localnicii în uniformă AMF-ului se îngheșuie să se fotografieze cu mine, pentru că mă port ca arăboacele, dar totuși sunt ceva mai dezbrăcată decât ele. Port sarafan peste pantaloni și am fața și părul acoperite de un batîc imens, de culoarea nisipului. Interpretul pastun îmi spune că AMF-iștilor le place culoarea părului meu – la ei femeile sunt brunete, pe când eu am părul roșu. Ascund repede șuvița indisciplinată și-l rog să mă ajute să vorbesc cu niște copii. Afganii sunt săraci. Cea mai mare avere a lor sunt copiii, dar deseori nu au ce să le dea să mănânce. Pastunul mă întreabă dacă nu vreau să intru într-o casă, să vorbesc cu o femeie, să văd cum trăiește o familie afgană. Sigur că vreau, numai că trebuie să ne întoarcem, să-i cer voie lui Niga. Aveam să-l conving cu greu:

- Vă rog cu cerul și cu pământul să mă lăsați
- Doamnă, mai am o lună și mă întorc acasă...
- Eu mai am 24 de ore. Vă rog... vă garantez că nu mor.

Interpretul garantează și el cu viața lui pentru securitatea mea. Până la urmă plec, însoțită de doi militari români înarmați, de generalul afgan și, desigur, de interpret. Niga ordonase celor doi români să-i raporteze situația din două în două minute.

Militarii români sunt iubiți de afgani. La început nu a fost așa – tancurile verzi și tehnica de luptă le aminteau de ruși. După ce vehiculele au fost vopsite în culoarea deșertului și s-a scris pe ele România în arabă, afganii se bucură că ne văd – știu că ai noștri sunt inimoși și-l ajută întotdeauna.

Leila

Mă duceam să mă întâlnesc cu o femeie pașună, echipată cu vestă antiglonț și cască, păzită de patru bărbați, dintre care doi aveau pistoale-mitrălieră. Urc greu scările, în urma militarilor români, care-mi ordonaseră să rămân în spate. Primul a intrat generalul afgan. Din tonul cu care a spus *Salamalecu*, am înțeles că o respectă foarte mult pe gazdă, care, chiar dacă e femeie, trebuie că e cineva foarte important în comunitate. Interlocutoarea mea se numește Leila, are 25 de ani și e profesoară de științe. Mă invită să intru încălțată și fac asta, ceea ce e un gest urât chiar în Europa, dar în Asia. Nu de alta, dar mă sufoc, aproape de moarte, în mult prea protectoarea mea vestă antiglonț. Mișcându-mă ca Robocop, pătrund într-o cameră, unde e un pat cu o cuvertură vișinie. Ne așezăm pe jos, pe o altă cuvertură vișinie – eu, ea și interpretul. Ceilalți rămân afară. Leila mă întreabă dacă vreau ceai sau ceva de mâncare. Îmi pare rău că trebuie să-i refuz ospitalitatea, dar n-am vreme. Niga poate ordona din clipă-n clipă să ne întoarcem. Leila povestește că pe vremea talibanilor a trăit la Jalalabad. Atunci femeile nu aveau voie să iasă din casă. „Acum e mai bine. Guvernul Karzai a făcut școli pentru fete și a promis că va rezolva și alte probleme, că vom avea apă, că vom trăi mai bine”, spune ea. Leila e căsătorită cu un ofițer de aviație. Soțul ei a mai avut o nevastă, dar aceea a murit, iar el a rămas văduv, cu trei copii. Leila îi îngrijește și-i iubeste că și cum ar fi ai ei pe Neziră (9 ani), Arzo (12) și Sukran (2 ani). Mezinul e băiat, iar celelalte două sunt fete. Mâncarea pe care o gătește cel mai des este *caciula* și se prepară din cartofi. Acolo, la blocurile rusești, nu au magazine. Își fac cumpărăturile din Kandahar, iar asta înseamnă că merg în fiecare zi 25 km cu autobuzul și, ce e mai rău, biletul costă 15 afgani. Ea câștigă 2.000 de afgani, adică 50 de dolari, iar soțul ei probabil încă 70 de dolari. „Cea mai mare problemă a noastră e că nu avem destulă mâncare pentru copii”, spune Leila.

Lucrul de care mă temeam se întâmplă în cele din urmă: unul dintre păzitorii mei bagă capul pe ușă și îmi spune că în cinci minute trebuie să plecăm. Panichez și, fără să-mi dau seama, încep să vorbesc românește cu paștunul. El zâmbeste și la fel și Leila, dar mai trece un pic până să-mi dau seama ce se întâmplă. Ei sunt mai obișnuiți decât mine cu războiul, cu armata, cu ordinele scurte. O mai întreb pe Leila ce înseamnă pentru o femeie afgană iubirea de patrie. „Îmi place să trăiesc aici”, răspunde ea. „Îmi place să trăiesc în țara mea, cu poporul meu, îmi place să fiu profesoară, să-i învăț carte pe copiii poporului meu”. Dar religia, Dumnezeu, ce înseamnă pentru ea? „Îmi iubesc religia, cultura, îmi place să port *burka* și să-mi onorez bărbatul, așa cum cere religia mea. Îl iubesc și-l venerez pe Dumnezeu meu, așa cum am învățat de la părinți, care și ei au învățat asta de la părinții lor.” Mă despart de Leila și-mi dau seama că mi-a plăcut să merg în vizită la această femeie afgană, care iubeste copiii și pe Dumnezeu și care are răspuns la toate întrebările sufletului. Nu-i pot mulțumi îndeajuns interpretului, căruia nici măcar nu i-am aflat numele. Nu știu cum a reușit, dar cu engleza lui simplă a tradus ca și cum eu și Leila am fi stat de vorbă direct. A fost aproape invizibil, dar în același timp m-a ajutat să înțeleg. Și el spune că s-a bucurat să mă cunoască.

Ajung înapoi, la colegii mei. Toți se amuză copios de o întâmplare. Un loc calnic a crezut că unul dintre cameramani face parte

din echipa americană, l-a luat de braț și l-a dus în dreptul unui alt morman de gunoi: *When you come to take this?* (Când veți veni să luați și astea?), l-a întrebat afganul, arătându-i o altă grămadă de gunoi, ceva mai departe de celelalte două. În tot timpul cât am bântuit prin cartier, americanii au strâns resturile și le-au încărcat într-un camion. Nu s-au oprit din lucru nici o clipă, până n-au văzut treaba terminată. Asta mi-a amintit de visul cu talismanul. Am înțeles atunci care e talismanul lor fermecat, aducător de prosperitate – este chiar convingerea că pot schimba lumea dacă sunt destul de harnici și mai ales dacă se străduiesc îndeajuns. Așa că se străduiesc. De asta lucrurile pe care le vor, chiar se întâmplă. Probabil lecția americană este asta: credința, hărnicia și dăruirea sunt materiile dure ale unui talisman secret care are puterea de a schimba lumea.

Text: Mihaela Onofrei

Foto: Mihaela Onofrei și arhiva Bold Eagle

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Brâncuși

Brasul Român de Audit al Târgurilor
a eliberat Certificatul de Audit pentru revista Flacăra
în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit

Publicație ce beneficiază de rezultate de audieră, conform
Studiului Național de Audieră, măsurate în perioada mai 2003 - mai 2004

DIRECTOR: ALEXANDRU ARION

alexandru.arion@publicatiileflacara.ro

REDACTOR ȘEF: Mihail Gălbănuș - mihail.galbatus@publicatiileflacara.ro
redactor@publicatiileflacara.ro

SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Petru Ștefan
petrus Stefan@publicatiileflacara.ro

SENIOR EDITOR: - Diana Păruș - diana.parus@publicatiileflacara.ro
Tudor Colin Zamfir - tudor.colin@publicatiileflacara.ro

EDITOR: - Alice Gibertan, Geo Iova - geo.iova@publicatiileflacara.ro, Dan Tăbăraș
SPORT: - Pompiliu Laurențiu Dumitrescu

COLABORĂTORI PERMANENȚI

Cădăreț, Hora Gălbănuș, Gari Gălbănuș, Miguel Măgălaș
Mirabela Onofrei, Maria Tăbăraș, Raluca Șerban, Ștefan Ștefan, Dana Zăroian

SENIOR EDITOR FOTO: - Octavian Tăbăraș - octavian.tabarash@publicatiileflacara.ro
FOTOREPORTER: - Robert Măgălaș - robert.magalas@publicatiileflacara.ro

TEHNOREDACTOR: - Laura Tăbăraș - laura.tabarash@publicatiileflacara.ro
ciprian@publicatiileflacara.ro

CULEGERE COMPUTERIZATĂ: - Angela Ciocănuș

CORRESPONDENȚI (ÎN STRĂINĂȚE ROMÂNI): - Gelu Vlașin (Madrid),
Cornel Toma, Vasile Căminăș (Roma), Anca Măgălaș (Gand), Ștefan Tăbăraș
(Canada), Adina Dolău, Bogdan Ștefan (SUA), **STRĂINI:** - Ileana Ștefan (Serbia),
Horia Jorj (Canada de Sud), Iuliana Ștefan (Cehia),
ÎN TERITORI: - Maria Corda (București), Dan Măgălaș (Galați)

Clădire, tehnoredactura
și producție imagine

**PUBLICAȚIILE
FLACĂRA**

Înregistrare la Registrul Comerțului
Județul Iași, Registrul Comerțului
Societate cu R.C. 140.588.779 (16.07.1995)
Cod Unic de Înregistrare 1592276

S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A. este membru al

Asociației Române de Audit al Târgurilor - BRAT

PREȘEDINTE DIRECTOR GENERAL: George Arion

george.arion@publicatiileflacara.ro

VICEPREȘEDINTE: Alexandru Ștefan

alexandru.stefan@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR GENERAL EXECUTIV: Alexandru Arion

alexandru.arion@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR DISTRIBUȚIE: Gabriel Bumb

gabriel.bumb@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR RESURSE UMANE: Mariana Rădulescu Arion

mariana.arion@publicatiileflacara.ro

CONTABIL ȘEF: Diana Anghel

diana.angel@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR PUBLICITATE ȘI MARKETING:

Emil Dumitru - emil.dumitru@publicatiileflacara.ro

SECRETARIAT: Ileana Tăbăraș Tel: 224.36.88, 224.37.44

Fax: 224.37.13 Email: office@publicatiileflacara.ro

Adresa: București, sectorul 1, Popea Neșoiu nr. 1, cod 0113701, C.P. 33, C.F. 12
Cod BAN FDI: RO74810350100000789000, BCR, sediu 1 București
Cod BAN USD: RO70810350100000789000, BCR, sediu 1 București
Cod BAN EUR: RO40810350100000789000, BCR, sediu 1 București

Fundația „Premiile Flacăra – România”

Președinte: George Arion

Director al publicațiilor de divertisment: ALEXANDRU PĂSĂRIȘ

REBUS®

Publicație auditată BRAT
Redactor Șef: MIHAIL ZGUBEA

REBUSACHE®

Redactor Șef: DANIEL POPA

Redactor artistic: Anul Ștefan Alexandrescu

Tehnoredactura computerizată

Diana Velea - diana.velea@rebusache.ro

Corectură: Victoria Ștefan și Pompiliu I. Dumitrescu

Publicitate și marketing:

publicitate@publicatiileflacara.ro

Petru Toma - petru.toma@publicatiileflacara.ro

Telefon, fax: 222.67.38, 224.36.88

Contabilitate: Raluca Tudor

Distribuție (222.66.29, 224.37.44): Marian Călcă

Constanta Ene, Mihail Ios, Nicoleta Pădăruș

Cădăreț și din străinătate se pot doborî

prin S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Cădăreț se pot doborî și prin S.C. MTPRESS (MAREX S.R.L., București)

Tel./Fax: 021/255.48.15, 021/255.48.16, 021/255.48.17

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis, Flacăra Focus, Rebus,

Almanah Rebus, Rebusache, Rebus Bis

sunt mărci înregistrate ale S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Potrivit art. 206 CP responsabilitatea juridică pentru conținutul
articolelor aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenți de presă
și personalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

DOCUMENTAR 32 DOSAR 20

Românii, călăii homosexualilor în Europa

Cadavre
și ținte
de lux

REMEDIU

Hipnoterapie și homeopatie

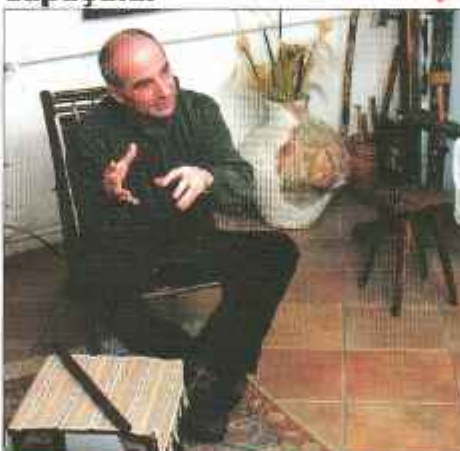
EXCLUSIVITATE

Când
dragostea
e mare,
nu contează
sexul

ALT FEL DE VEDETE

Grigore Leșe bate toaca Lăpușului

Aura Urziceanu: Cum a început business-ul cu Duke Ellington

VIP

S-a subțiat stratul de O-Zone

ETAJUL DE IMAGINE

Un agent de pază cu un aparat Smena

VIP

O baby doll românească prezintă
prêt-à-porter la Paris

42

Exclusivitate

Omul cu o mie de ochi

58

MEDIA

Au advertizat în Flacăra: Generala, BRD

66

FILM

In vino veritas

72

BUSINESS

Top 3 în asigurări

82

AUTO

Citroën, vehicul spațial

84

TURISM

Primul român care a înconjurat lumea
cu iahtul

86

STIL

Perfect Casa îți oferă casa ideală

88

ISTORIA UNUI PRODUS

Muzeul coniacului

92

SPORT

Fotbalul nostru a ajuns în lumea a treia

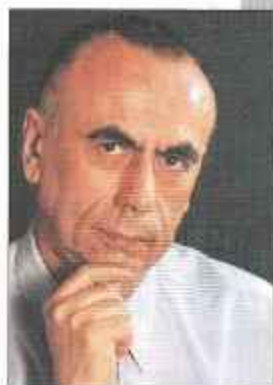
94

Foto coperta: arhivă Flacăra

Altceva

Unii nu acceptă nici acum
că în România a fost
o alternanță la Putere.

DETURNAREA

De aceea, urmăresc cu maximă atenție orice gafă a noli structuri de la conducere. Îi sancționează cu intransigență greșelile, oricât de mărunte ar fi ele, sau le conferă dimensiuni apocaliptice. Nu-i nimic rău să-i supraveghezi pe cei care au câștigat alegerile, dacă, totodată, s-ar vorbi și despre succesele actualei guvernări, obținute în numai câteva săptămâni. Însă, despre acestea, se pomenește, în cel mai fericit caz, cu o jumătate de gură, fiind voit minimalizate sau trecute nonșalant cu vederea. Scopul? Discreditarea actualei guvernări, pentru ca marile afaceri veroase, deranjate de schimbarea ocârmuirii, să înflorească în continuare, provocând o sărăcire și mai accentuată a populației. Cei care, după cum au promis electoratului, vor să reintroducă dreptatea și adevărul în această țară, trebuie terfeliti, trebuie târați în noroi, asupra lor trebuie să planeze cât mai multe suspiciuni. Astfel, atenția opiniei publice poate fi deturnată de la adevăratele probleme pe care le avem de ani și ani. În primul rând, lupta împotriva corupției, cea mai gravă plagă care ne secătuieste resursele, trebuie anihilată, pentru ca piramida celor mai bogați oameni din țară să nu se prăbușească alodoma unui castel din cărți de joc. Înainte de 2005, eram bombardati numai cu știri pozitive despre guvernarea pesedistă, deoarece presa – s-au convins și străinii – nu mai îndrăznea să critice aproape nimic. Acum, odată cu instalarea unor politicieni care doresc să restituie gazetărilor dreptul la exprimare, la informarea corectă a cetățenilor, aflăm numai despre neîmpliniri. Totul se desfășoară potrivit scenariului care a funcționat cu brio între anii 1997 și 2000. Va avea oare același sorti de izbândă?

Sergiu Arin

În numărul viitor:

● ILIE DUMITRESCU: ARTIST AL JOCULUI, JUCĂTOR ÎN ARTĂ

● ROMÂNIA DIN COSLADA

Numărul viitor vă rezervă foarte, foarte multe surprize. În primul rând, câteva schimbări în Flacăra. Dar, încă de pe acum, vă putem preciza câteva lucruri: Unul dintre subiectele cele mai interesante este cum trăiesc românii de aiurea, de pretutindeni, adică diaspora. *România din alte țări* tinde să devină una dintre rubricile constante ale revistei noastre, după ce, cu câteva numere în urmă, am scris despre *România din Palestina*. Un al doilea subiect care merită/ poate fi divulgat îl are ca protagonist pe Ilie Dumitrescu, care are un traseu palpitant, în viață, ca și pe terenul de fotbal.

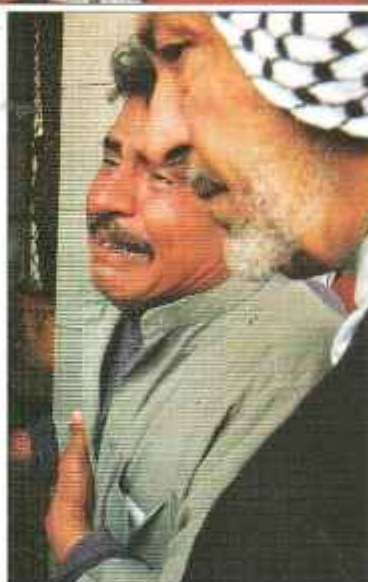
Măi, **cocoș!**

Cu mic, cu mare, chinezii au celebrat, în cadrul tradiționalului Festival al Primăverii, intrarea în **Anul Cocoșului**. Adevărul este că există și în România destui incivizi care se dau cocoși...

Ultimele răbufniri?

Refuzând să ia în seamă vointa conaționalilor irakieni care, în ciuda tuturor amenințărilor, s-au prezentat la primele alegeri libere într-o proporție care a depășit orice așteptări, rebelii încă mai provoacă atentate fără nici un sens. Într-o piață din Bagdad, câțiva criminali au deschis focul la întâmplare asupra mulțimii, ucigând 11 persoane.

Efect secundar

Tragedia din Asia de sud-est, în care și-au pierdut viața, loviți de tsunami, aproape 300.000 de oameni, a avut un straniu efect secundar pozitiv: soldații indonezieni (în imagine, rugându-se într-o moschee), după ce s-au luptat ani de zile cu separatiștii din Banda Aceh – regiunea cea mai lovită de catastrofă – și-au petrecut ultimele luni ajutându-i, după puteri, pe localnici. Nu ne-am putea împăca oare și fără dezastre naturale?

Speranțe

Așa cum se anticipa, dispariția lui Yasser Arafat pare să fi deschis calea unei istorice împăcări între Autoritatea Palestiniană și Israel. La Sharm El Sheikh – loc mirific, vizitat și de reporterii *Flacăra* –, liderii celor două națiuni au convenit asupra încetării ostilităților, de ambele părți, iar premierul Ariel Sharon a promis că va elibera câteva sute de deținuți palestinieni. Să sperăm că de data aceasta chiar se va face pace!

Haz de necaz

Iarna a lovit România parcă mai sever decât oricând. Dacă în fiecare an aflăm despre sute de mașini blocate pe șosele și ne întrebăm de ce oare mai pleacă oamenii aceia la drum, în ciuda tuturor avertismentelor, de data asta, din nefericire, au existat și oameni care au murit în atare împrejurări. Asta, însă, nu ne poate împiedica să observăm ironia involuntară a imaginii alăturate, surprinsă în București.

On revient toujours...

O veche poveste de dragoste, care a supraviețuit scandalurilor, căsătoriilor, divorțurilor și dramelor, cea dintre Prințul Charles și Camilla Parker Bowles, va fi oficializată în sfârșit. La Windsor Castle, cei doi au anunțat că se vor căsători pe 8 aprilie. Casa regală britanică este a treia monarhie europeană care se pregătește de nunta prințului moștenitor, în ultimele câteva luni, și toate miresele sunt inedite: o fostă chelneriță, o fostă ziaristă, respectiv o fostă amantă.

Nu lăsa demența să-ți întunece viața!

Demența se referă la un grup de simptome care apar în boli ale creierului și determină lezarea respectiv moartea neuronilor, deteriorând continuu și progresiv capacitățile intelectuale. Persoanele cu demență au probleme în special legate de memoria de scurtă durată. Ele pot să uite ceea ce tocmai au spus, chiar dacă își amintesc de lucruri care s-au întâmplat cu foarte mult timp în urmă. Bolnavii suferinzi de demență au dificultăți în a se orienta în timp și spațiu, nu mai percep valoarea banilor, nu-și mai recunosc rudele, devin din ce în ce mai puțin comunicative etc. Evoluția bolii duce la nevoia de supraveghere permanentă a persoanei afectate, aceasta ajungând să aibă necesitatea de ajutor în îndeplinirea celor mai banale activități (îmbrăcatul, alimentația). Perioada de evoluție a bolii variază între opt și zece ani. Există foarte multe tipuri de demență, cele mai frecvente fiind *Boala Alzheimer* (60% dintre cazuri), demența vasculară și demența din boala *Parkinson*.

Riscul de îmbolnăvire de demență crește odată cu vârsta. Prevalența *Bolii Alzheimer* este de 3-5% la persoanele de peste 60 de ani și se dublează la fiecare cinci ani. Demența poate afecta pe oricine, indiferent de statutul social,

sexul și nivelul de educație al persoanei. Se estimează că sunt peste 18.000.000 de bolnavi cu demență în întreaga lume.

Cauzele *Bolii Alzheimer* sunt necunoscute deocamdată, spre deosebire de celelalte cazuri de demență unde responsabile pot fi: bolile cardiovasculare, traumatismele, tumorile cerebrale ș.a.

Diagnosticul trebuie să fie pus cât mai precoce pentru a se ameliora simptomele bolii. Deși boala este incurabilă, tratamentele actuale determină creșterea gradului de autonomie a pacientului permițându-i acestuia și familiei sale să-și gestioneze viața în cunoștință de cauză. Pentru un diagnostic obiectiv, pacientul trebuie consultat de către o echipă multidisciplinară (psihiatru/neurolog/psihogeriatru, psiholog și asistent social). În România, boala e subdiagnosticată, lipsa informațiilor ori absența cooperării din partea familiei bolnavului fiind una dintre cauze.

Tratamentul medicamentos ajută pacientul, nu vindecă definitiv boala. În stadiul incipient și moderat de demență *Alzheimer* există inhibitori de colinesterază pe care medicul specialist îi poate

recomanda. Aceste medicamente ajută celulele nervoase afectate să funcționeze mai bine o perioadă importantă de timp, ameliorând efectele bolii. Tratamentul trebuie individualizat, iar evoluția simptomelor trebuie urmărită cu atenție.

Îngrijirea bolnavului cu demență reprezintă o activitate extrem de solicitantă și stresantă, pentru că pe lângă tulburări cognitive, bolnavul devine irascibil, agitat, are idei delirante, halucinații, depresie, tendința de a pleca de acasă, este mai suspicios cu membrii familiei, uneori chiar agresiv cu apropiații. Evoluția bolii duce până la pierderea capacității de a desfășura activități de rutină (mâncatul, toaletarea zilnică), implicarea bolnavului în mai multe activități stimulează funcțiile cognitive. Este important ca familia/îngrijitorul să urmărească programul bolnavului pe parcursul zilei identificând tulburările de comportament ale acestuia. Este recomandabil ca bolnavul să fie îngrijit la domiciliu. În ajutorul familiilor vin astăzi grupurile de suport pe care *Societatea Română Alzheimer* le organizează săptămânal. *SRA* cu sprijinul *Companiei Pfizer* a inițiat campania de informare și educare *Să nu-i uităm pe cei ce uită*. În cadrul campaniei s-a lansat linia telefonică gratuită de informare: 0800884422. Alte informații le puteți găsi pe site-ul *SRA*: www.alz.ro.

Românii, călăii home

Homosexualilor în Europa

Dacă ajung în Occident, fac orice, o frază care pentru unii semnifică disponibilitatea de a dormi într-o baracă sau sub cerul liber, sau de a face foamea, până la găsirea unui loc de muncă. Eventual agățarea diplomei de inginer în cui, pentru a pune mâna pe lopată. Pentru o parte a românilor care ajung în Occident, însă, acest „orice” merge mai departe: fără să fi avut vreodată înclinații gay, acceptă să practice prostituția masculină. „Când am venit în Italia, dormeam la mașini și când mă termina foamea, mergeam la gară la Termini la bulangii. În parcul gării venea un pilot, ne lua câte doi-trei odată, ne ducea acasă cu mașina, făceam ce făceam, și ne dădea de mâncare și ceva bani. Dacă ar ști nevastă-mea...” se destăinuie Marian, din Roma. O mărturie a unuia care a făcut „orice” în Italia până a ajuns să-și găsească o slujbă, să-și facă permis de ședere, să-și aducă soția în Italia. Unii, totuși, nu se salvează. Capcanele promiscuității nu le lasă nici o portiță de ieșire. Lăsând astfel la o parte orice fel de morală, mulți dintre ei ajung la crimă, în general în scop de jaf. Această ipoteză se verifică experimental de mai mulți ani în Italia: majoritatea crimelor din lumea gay are autori cu pașaport românesc. Cea mai veche faptă din această serie, din istoria recentă, s-a petrecut în ianuarie 1998, când „gentilomul” Enrico Sini Luzi, de viță nobilă, maestrul de ceremonii al Papei, a fost ucis cu lovituri de candelabru de un român, condamnat apoi la 22 ani de închisoare. De atunci, lista românilor ucigași de homosexuali în Italia a continuat să crească. Vă prezentăm în continuare o scurtă trecere în revistă a cazurilor de crimă, din ultimii ani, care, dacă mai trebuie să amintim, nu aduc nici un plus imaginii românilor în această țară.

Otrăvit și ucis

Ultimul caz, pe 31 decembrie: Gianpiero D'Este, un pensionar de 61 de ani din localitatea Cinisello Balsamo (Milano) a fost găsit mort lângă mașina lui, un Ford Fiesta gri, lângă una dintre ieșirile din Parcul Nord al orașului Milano. Gianpiero D'Este, fost curier de bancă, era notoriu pentru înclinațiile sale homosexuale. Prima ipoteză de lucru a poliției a fost căutarea asasinului în lumea prostituției masculine, mai ales că pensionarul a fost găsit cu pantalonii pe vine. Autopsia a stabilit că pensionarul băuse o substanță toxică, probabil un somnifer, dar moartea a fost cauzată de o hemoragie internă, provocată de mai multe lovituri. Medicul legist a afirmat că bătrânul ar fi putut fi salvat, dacă ar fi fost dus la un spital.

Pe 15 ianuarie, a fost reținut un român, în vârstă de 17 ani, sosit de curând în Italia. Românul a fost trădat de celularul pe care l-a furat de la victimă: imediat după crimă, a sunat în România. De la acea convorbire telefonică, detectivii poliției au reușit să-l identifice pe tânăr, care locuia într-un apartament din Milano împreună cu alți „prostituți”. Dus la interogatoriu, românul și-a recunoscut fapta, fiind arestat și pus la dispoziția Tribunalului pentru minori. Românul a recunoscut că a acceptat propunerea pensionarului de a avea un raport, cu condiția să bea ceva împreună înainte. Tânărul i-a oferit de băut un lichid în care a dizolvat somnifer, a așteptat puțin ca substanța să-și facă efectul, apoi l-a lovit și l-a jefuit de bani, celular și geacă.

Bogdan Șopârlă, 12 ani pentru crimă

Bogdan Șopârlă, un român de 22 de ani, are de ispășit 12 ani și 8 luni de închisoare pentru o crimă comisă în 2002 la Bovolone (Verona).

Pe 10 mai 2002, Șopârlă l-a înjunghiat și apoi i-a dat foc unui bătrân homosexual din Bovolone, Gino Donadoni. Italianul l-a „agătat” pe Șopârlă într-o piață, l-a luat acasă, dar n-a mai apucat să beneficieze de „favorurile” tânărului român. Bogdan Șopârlă a ajuns acasă la Donadoni, a făcut un duș, a mâncat, apoi a băut mult alcool și l-a ucis cu sânge rece pe bătrân. A umplut mai multe geți cu lucruri furate, a dat foc la casă pentru a șterge urmele, a chemat un taxi, a dat mai multe telefoane unor prieteni, după care a fugit. Carabinierii din Bovolone l-au dat în urmărire internațională, și abia pe 3 august 2003, Șopârlă a fost interceptat la Munchen, în Germania, de unde a fost extrădat în Italia. Inițial, un tribunal din Verona l-a condamnat la 17 ani. La apel, judecat la sfârșitul lui 2003, judecătorii din Veneția i-au redus pedeapsa cu 4 ani. În fața judecătorilor de la Veneția, inculpatului Șopârlă, mic de statură, slabuț, tăcut, i-au dat lacrimile când a înțeles că va sta cu 4 ani mai puțin în închisoare. Ucigașul

a promis că va răsplăti clementa arătată de judecători și că, dacă diploma sa de bacalaureat va fi recunoscută în Italia, se va înscrie, din închisoare, la cursurile fără frecvență ale Facultății de Drept a Universității din Padova.

Travestit brazilian, mătrășit de doi români

Pe 8 noiembrie 2003, un transsexual brazilian, Carlos Alberto Veloso do Nascimento, a fost descoperit cu craniul sfărâmat, în locuința sa elegantă din piața Luigi di Savoia, la doi pași de gara centrală din Milano. Carlos Alberto Veloso era nud, întins pe burtă în pat, poliștii afirmând că fusese ucis imediat după consumarea unui

raport sexual, notează Il Giorno. Arma crimei - un vas de cristal cu urme de sânge. Din apartament lipseau câteva obiecte de valoare. Deși oficial era angajat ca servitor, brazilianul, cu un fizic impozant și musculos, se prostitua în mediile gay din Milano. Detectivii poliției au luat la puricat toate localurile frecventate de gay din zona gării din Milano, descoperindu-se că brazilianul plecase cu două nopți înainte dintr-unul din aceste localuri însoțit de doi români.

În același timp, poliția a examinat traficul telefonic de pe celularul victimei, furat și folosit apoi de asasin. Următorul pas al anchetei a fost o percheziție acasă la un român, unde au fost găsite lucrurile dispărute din apartamentul brazilianului. Românul, care nu avea legătură cu asasinatul, dăduse aproximativ 200 de euro pe marfa furată, și s-a ales cu dosar pentru tănuire de lucruri furate.

Rezolvarea anchetei a venit de la verificările amprentelor ridicate de criminaliști de la locul faptei: două dintre amprente aparțineau unor români care mai avuseseră de-a face cu poliția. Cercul s-a închis definitiv: pe 13 noiembrie 2003 au fost arestați, într-o baracă de la periferia

orașului, Adrian Marian Benker, 19 ani, și un complice minor, căruia nu i-a fost făcut public numele.

Coaforul gay din Verolengo

Pe 3 septembrie 2002, corpul descompus al lui Franco Scarsella, 48 de ani, coafor din Verolengo (provincia Torino) cu înclinații gay, a fost descoperit într-o pădure. Scarsella, dispărut din 5 august, fusese ucis cu mai multe lovituri în cap, aplicate cu un corp contondent.

Franco Scarsella era un personaj cu viață dublă: elegant și rezervat ziua, client al locurilor rău famate noaptea. Carabinierii au descoperit acasă la el mai multe casete video cu subiect gay, ziare cu anunțuri sublimiate, o

agendă plină de numere de telefon. Între acestea, și numele asasinului.

La sfârșitul lui octombrie 2002, a fost arestat românul Laurențiu Ulian, 22 de ani, la care s-a ajuns din analizarea traficului telefonic al victimei. Ulian s-a întâlnit cu Scarsella în ziua crimei, la gara din Chivasso, apoi cei doi s-au retras într-o pădure din apropiere pentru consumarea unui raport sexual. Cu această ocazie, românul l-a jefuit pe Scarsella, lovindu-l în cap cu patul unui pistol-jucărie, lăsându-l să moară în pădure. Românul a luat mașina victimei și a fugit. Laurențiu Ulian avea antecedente penale, trăind din mici furturi, dar uneori răspundea și anunțurilor din ziare ale homosexualilor în căutare de aventuri. A fost condamnat la 30 de ani de închisoare pentru crimă.

Năstasă a omorât un zarzavagiu gay

Poliștii din Novara, în colaborare cu colegii din România, l-au arestat în octombrie anul trecut pe Vasile Năstasă, 23 de ani, acuzat de crimă. Victima este Giuseppe Zito,

zarzavagiu de 53 de ani, găsit mort în locuința sa din Novara în data de 15 septembrie. Pe Năstasă l-a trădat folosirea celularului victimei. După crimă, românul a fugit cu două celulare ale victimei și cu suma de 30 euro. Un telefon a fost vândut imediat (cumpărătorul fiind arestat pentru tănuire). Asasinul și-a păstrat celălalt telefon, folosindu-l chiar și pentru a-și suna rudele în România. Prin controale ale traficului telefonic, s-a reușit identificarea celor din România, ajungându-se astfel și la identitatea asasinului din Italia. «Trebuie să mulțumim - a spus procurorul Corrado Canfora - poliției române pentru colaborare». Năstasă a fost arestat în gara de la Milano. Dus la interogatoriu, și-a recunoscut fapta. Năstasă a povestit că a fost „agațat” în parcul din via Solferino de

Doi vasluieni au ucis un homosexual la Genova

Pe 23 decembrie anul trecut, un bătrân homosexual din Genova, Luigi Roncallo, 73 de ani, fost hamal în port, a fost ucis. Pe 30 decembrie, au fost arestați asasinii: Vasile Romilă și Sebastian Bogdan Parnea, amândoi de 27 de ani, amândoi din Vaslui.

Românii fuseseră acostati de bătrân în gara Principe din Genova. Luigi Roncallo era cunoscut în cartierul său pentru obiceiul de a contacta pe stradă tineri extracomunitari, cărora le oferea găzduire acasă la el. Apărent, din bunătațe. Acasă, bătrânul dezvăluia adevăratul scop: raporturi sexuale. Dacă oaspeții refuzau,

l-au legat la gură, l-au lovit în cap, lăsându-l întins gol pe jos, lângă pat. L-au furat celularul și 100 de euro și au plecat. Călușul, doi ciorapi legați între ei, l-a sufocat însă pe bătrân, care a murit după ce românii au ieșit din casă. Dar cei doi au fost trădați de celularul furat de la victimă, un Nokia model vechi. Urmărind urmele din rețea lăsată de telefon, investigatorii au descoperit la Torino, în corso Marconi, o prostituată româncă, pe nume Dana, careia i-au vândut telefonul. Cei doi au fost prinși pe 30 decembrie, după portretul robot făcut de prostituată: așteptau pe peronul gării să se urce într-un tren pentru Franța. La interogatoriu au recunoscut: «Părea un bunic de treabă. Dar ne-a șantajat. Voia să avem un raport sexual cu el, altfel ne-ar fi denunțat. La un moment dat a început să urle

Filtrul
carabinierilor
incepe încă de
la vamă și
continuă pe
autostrăzi,
uneori
terminându-se
cu urmăriri ca
în filme.
Protagoniști:
ucigași români,
ajunși, de
nevoie,
homosexuali.

Giuseppe Zito, care avea înclinații homosexuale. Năstasă a acceptat să meargă acasă la zarzavagiu, punându-și în cap să-l jefuiască. În locuința italianului însă, pentru a se apăra de avansuri, a luat un cuțit de bucătărie și a lovit în mod repetat.

bătrânul îi amenința că-i denunță la poliție pentru că sunt clandestini.

În seara de 23 decembrie însă, aventura s-a încheiat tragic. Roncallo l-a luat acasă pe românii, apoi, spunând că vrea să facă un duș, s-a dezbrăcat și le-a propus să aibă raporturi sexuale. Moșul a început să urle, iar românii și-au pierdut capul: l-au legat de mâini și de picioare,

după ajutor. Și apoi ne-a amenințat că va spune poliției că am intrat cu forța, în scop de jaf. Și că vom fi arestați și expulzați». Soluția? L-au lovit, l-au legat și pentru a-l face să tacă, l-au înfundat în gură doi ciorapi înnoțați. N-au furat mare lucru, 100 de euro și un telefon vechi, pe care l-au vândut pe câteva zeci de euro. Prețul unei vieți. Unei singure vieți.

Frontelli, ucis pentru 200 euro

Frontelli a murit crezând că e invitat la un „joc erotic”

Maurizio Frontelli, 44 de ani, patronul unui restaurant la modă din Roma, a fost ucis în locuința sa în 26 februarie anul trecut. De la început, investigatorii au căutat indicii în lumea homosexualilor, în care se învârtă patronul restaurantului. Un amănunt important:

Din apartamentul victimei fuseseră făcute 25 de convorbiri telefonice cu România. Maurizio Frontelli obișnuia să meargă în piața Republica din centrul Romei și să agate tineri extracomunitari. Cu câteva zile înainte de a muri, Frontelli i-a cunoscut pe Diaconu și pe Florin B., 28 de ani, în prezent dat în urmărire internațională. Pe 25 februarie, victima a luat din restaurant de mâncare și de băut, pentru o cină în trei. Ultima cină: Frontelli a fost descoperit de carabinieri nud, cu mâinile legate la spate și cu un cordon de halat strâns în jurul gâtului.

Din locuința lui Frontelli lipseau 200 euro și cartea sa de credit: prețul vieții unui om. „L-au ucis pentru că știau că i-ar fi denunțat. În multe alte ocazii, însă, homosexualii care sunt victime ale unui jaf tac, de frică sau de rușine”, a explicat un anchetator.

La aproape 6 luni de la delict, a fost arestat Daniel Diaconu, 23 de ani, unul dintre cei doi asasini. Diaconu a fost arestat într-un birou de schimb valutar din provincia Foggia.

Pus în fața unui dosar plin de probe, Daniel Diaconu a făcut o confesiune completă: „Mario s-a dus la restaurant să ia de mâncare. A gătit pentru mine și Florin, am făcut duș când am ajuns acasă la el, apoi am mâncat toți trei. (...) După cină, i-am propus lui Mario să facem sex toți trei împreună. El a acceptat, s-a dus în dormitor și s-a dezbrăcat. În acel moment l-am legat cu centura de la halat. El n-a reacționat: probabil nu si-a dat seama ce se întâmplă, credea că era un fel de joc erotic. Ca să nu tipe, i-am băgat în gură un pachet de servetele. Nu voiam să-l ucidem, a fost un incident”.

Crima din mansardă

Pe 19 noiembrie 2003, omul de afaceri Carlo Ferrua, 55 de ani, gay, a fost găsit mort, cu mâinile și picioarele legate, în locuința sa din Milano, o mansardă elegantă din piața Mentana. Asasinul folosisese o cravată și un cablu electric pentru imobilizarea victimei, căreia apoi i-a sfărâmat craniul. A fost interogată întâi un italian, penultimul care se întâlnise cu Ferrua încă în

Cadavrul lui Ferrua, în timp ce era transportat la morgă

viață, și cu care băuse un aperitiv, în jurul orei 20, cu puțin înainte de crimă. La aperitiv mai participase o a treia persoană: un român, pe care Ferrua îl cunoscuse cu mai mult timp în urmă la Torino. Poliția a aflat astfel că victima se retrăsese cu românul pentru momente de intimitate în apartamentul său.

La două zile după crimă, a fost arestat Marian Neagu, 21 de ani, originar din Bacău, de opt luni în Italia, care și-a recunoscut fapta. Marian Neagu a fost descris de poliștii care l-au arestat ca pe „un disperat care locuiește la Torino într-o casă abandonată, fură și se prostituează”. Și care ucide. Marian Neagu, arestat la Torino, în zona rău famată Porta Nuova, avea asupra lui un computer portabil și alte obiecte furate din apartamentul victimei. Neagu a recunoscut că l-a lovit pe Ferrua cu o sticlă de șampanie în cap, apoi l-a legat cu mâinile la spate, cu o cravată. După ce l-a legat și picioarele cu un cablu electric, ca nu cumva să scape, Neagu a furat un televizor cu plasmă, un medalion valoros, un pc portabil, o agendă electronică, apoi s-a întors cu trenul la Torino. Ferrua a murit după plecarea agresorului.

Creatorul de modă din Asti

Pe 13 iunie 2003, corpul lui Ezio Ascari, 69 de ani, creator de modă în domeniul pielăriei, a fost descoperit într-un mic apartament din incinta fabricii de confecții din piele John Peter Confezioni din orașul Asti – nordul Italiei. Ezio Ascari era gol, întins în patul plin de sânge, înjunghiat în spate și în piept. Se știa că Ascari avea obiceiuri homosexuale și prima ipoteză a

fost aceea a unui delict pe fond sexual. La autopsie, legiștii au stabilit că Ascari a fost înjunghiat în piept și în spate de 20 de ori. Carabinieri au găsit în apartament, lângă corpul gol, și cuțitul cu lama de 20 de cm plină de sânge. La câteva ore de la descoperirea cadavrului, în altă parte a Italiei, la Tirano (provincia Sondrio), un român s-a prezentat la o secție de carabinieri: „Am ucis un om, un italian... La Asti. Nu voiam să-l ucid”. Asasinul, pe nume Adrian Budris, 34 ani, în Italia doar de o săptămână, cu o soție și o fiică lăstate în România, a afirmat că era în căutare de o slujbă, când a fost acostat de Ascari. A fost invitat să

Adrian Budris sub escortă

facea un duș, să mănânce și să bea vin. După cină, amestecat de vin, românul s-ar fi întins în pat. „Pe neașteptate, s-a prezentat în fața mea complet dezbrăcat. Mi-a făcut avansuri și a încercat să mă violeze. A fugit apoi în bucătărie și s-a întors în dormitor amenințându-mă cu un cuțit. Voia cu orice preț să alba un raport cu mine. A avut loc o încăierare, în timpul căreia am reușit să-l lovesc cu propriul lui cuțit, ca să mă apăr”. Românul l-a hăcuit, apoi a fugit cu mașina victimei, fără să se atingă de banii sau bunurile din locuință. La gara din Milano a abandonat mașina, apoi s-a urcat la întâmplare în primul tren, care l-a dus la Tirano (Sondrio), unde s-a predat carabinieriilor. Pe 22 octombrie anul trecut, Budris a fost condamnat la 6 ani și 8 luni, fiindu-i recunoscute circumstanțe atenuante.

scrie Vasile Comanescu și Sorin Cehan

AMPLUS

INTERNATIONAL LTD.

Membru ASOEXPO – Asociația Organizatorilor de Târguri și Expoziții din România

vă invită să fiți prezenți la primul eveniment cultural al Capitalei,
„Salonul de carte și presă București“

Ediția a X-a

9-13 martie 2005, Muzeul Național de Istorie a României

Program de vizitare 10:00-19:00

INTRAREA LIBERĂ!

Sunt prezente peste 100 de firme expozante: prestigioase edituri, difuzori și importatori de carte, agenții literare, institute și fundații culturale, muzee, institute de învățământ superior și reprezentanți mass-media.

Organizatorul și expozanții vă propun să luați parte la:
lansări de carte, mese rotunde, recitaluri de poezie și muzică, demonstrații de măiestrie artizanală, manifestări omagiale, tombale, concursuri și... multe surprize!

O carte pentru orice vârstă la prețuri promoționale!

Informații suplimentare la Amplus International Ltd.:

Tel./Fax: 021/211.08.69, 021/210.02.52 și 021/211.27.87

e-mail: salonul_de_carte@amplus.ro, office@amplus.ro

Așteptăm cu plăcere vizita Dvs.!

exclusivitate

Când dragostea e mare, nu contează sexul

Anna trebuia prin al nouălea cer. De îndrăgostită ce era, nici nu-și aduce aminte detalii. Parcă în bucătărie își făcea de lucru. Inima o luase razna, mai să-i sară din piept. Când *bip*-ul telefonului anunța un mesaj. Evident, de la Făt-Frumos. Cu o nouă declarație de dragoste, mai mult ca sigur. Care, de data asta, vai, suna atât de ciudat: „Te iubesc, dar nu ți-am spus că am o problemă de sănătate. Sunt transsexual și trebuie să-mi schimb sexul”. Bufl Annei i-au căzut toate cele nouă ceruri în cap. Tocmai a aflat că bărbatul vieții sale este... o femeie.

După actele de identitate, sunt două
femei. După cum arată și cum se
poartă, sunt un bărbat și iubita lui.
Problemele unui cuplu de acest fel se
rezolvă printr-o intervenție chirurgicală
de schimbare de sex.

Poate vreți să vă crească mărul lui Adam și nu știți cum să procedați

S-au cunoscut la biserică, în iulie 2003, și sunt convinși că asta nu este întâmplător. Fiecare avea câte o rugăciune de spus. Ea, să-i ajute Cei de sus la Bac. El, să facă Dumnezeu cumva și să-l împace cu iubita lui. Tocmai se despărțiseră și suferea, ca tot omul. Mai ales în ideea că povestile lui de dragoste cad mereu în imposibil. Toate bune și frumoase, până când fetele află că e transsexual. Atunci se sperie și fug, eventual în brațele unui alt bărbat.

Chinuit de acest scenariu, Klaudes chiar și-a propus să nu se mai îndrăgostească. Până nu-și rezolvă definitiv problema. Adică până la ultima dintre etapele unei foarte lungi și mai ales complicate operații de schimbare de sex. Că una e să arăți ca un bărbat și alta e să faci ceea ce face el. Știți dumneavoastră, povestea cu dormitorul. Sau, mă rog, cu mașina, liftul, toaleta unui restaurant și pe unde s-o mai putea. Așa stând lucrurile, Klaudes nu s-a entuziasmat din prima: „Mi s-a părut doar o fată cu mult tupeu. După slujbă, a venit la mine și mi-a zis: *Bună, eu sunt Anna*. N-am vrut să fiu nepolitic, dar la starea mea de atunci îmi venea să-i răspund: *Și ce dacă?*”

Am judecat că și diferența de vârstă dintre noi e cam mare. La 27 de ani, cu problemele mele, numai o puștoaică de 18 ani îmi mai lipsea! Așa gândeam atunci, dar bine că mi-am ținut gura. Aș fi pierdut cel mai frumos cadou din viața mea”.

Mai mult sau mai puțin întâmplător, cei doi s-au întâlnit de vreo câteva ori, prin oraș. Între timp, Anna își luase Bac-ul și era studentă la management. Nu că i-ar fi plăcut, dar așa au sfătuit-o părinții. Că e o meserie bună, elegantă, de viitor, bla, bla, bla. Problema cu plăcutul s-a mutat în alt plan. Klaudes îi era din ce în ce mai drag. Adevărul este că arată bine. În urma tratamentului hormonal, trăsăturile masculine i s-au accentuat. Acum are voce groasă, o bărbăție, acolo, oareșce păr pe piept. S-a lățit în spate, i s-au lungit oasele, a crescut cu cinci centimetri și a luat zece kilograme în greutate. I-a apărut până și *mărul lui Adam*, la pipăirea căruia este tare mândru. Toate acestea, suprapuse peste „modelul inițial”, cu tipar de femeie, îi dau un aer misterios. Ți se lipesc ochii de el, pur și simplu, chiar dacă nu prea înțelegi de ce.

Klaudes este un transsexual cu acte în regulă. În 5 noiembrie 2003, după zece ani de expertize, terapii și spitalizări, tribunalul a recunoscut ceea ce el simte încă din copilărie. Că are o problemă de identitate. Că pare femeie, dar este bărbat. Hotărârea judecătorească a acceptat operația de schimbare de sex. În curând, Klaudes o să apeleze din nou la justiție. De data aceasta, ca să obțină undă verde pentru schimbarea sexului și în actul de identitate.

Anna și Klaudes au credința, aproape religioasă, că viitorul lor va fi fericit. Când se va încheia problema medicală, sunt convingeți că vor avea și copii. Dacă nu se poate pe cale naturală, nu-i sfârșitul lumii, mai există și fertilizarea in vitro.

„Dumnezeu mi-a lăsat o nepoată și doctorul a făcut-o bărbat“

Evident că Anna nu s-a bazat numai pe aspectul fizic. Au eucărit-o definitiv tandrețea și bunătatea lui. Un anume talent de a privi și a înțelege lumea. Dobândit, probabil, din suferința provocată de criza de identitate. După ani de sfășiere între exterior și interior, între înfățișare și organe sexuale de femeie, dar comportament și sentimente de bărbat, Klaudes a devenit un om foarte înțelegător: „Asta îmi

place tare mult, că analizează lucrurile, nu se ia după aparențe, este profund. Poți vorbi cu el despre orice, înțelege toate problemele mele și mă ajută să le rezolv. Și are, așa, un fel de bunătate din naștere, de mă face să mă simt ocrotită și în siguranță în preajma lui. Ca să nu mai vorbesc de cât e de atent și galant, lucru destul de rar la bărbații din vremurile noastre”, mărturisește Anna. Îndrăgostită lăsa, după

cum spuneam. Și tocmai de aceea gata să leșine, când a aflat că iubitul ei este transsexual: „Am fost șocată, se învățea pământul cu mine. Am citit SMS-ul de câteva ori. Nu-mi venea să cred. Nu i-am răspuns imediat, nu eram în stare. Într-un final, am hotărât să ne întâlnim, spre a lămurii lucrurile. Mi-a povestit și l-am înțeles. Nu e vina lui că s-a născut așa. Ba, mai mult, acum îl apreciez pentru cât a suferit și cum a știut să lupte. Nu e ușor să arăți a femeie, dar în interiorul tău să te simți bărbat. Și să trebuiască să demonstrezi asta, prin tribunale. Și operația de schimbare de sex mi se pare un act curajos. Când mi-a spus câți doctori, câte spitale, IML-uri, fișe de observație, bani și nervi, umilinte... m-am crucit. Și i-am rămas alături, că doar dragostea învinge orice, așa ne place să spunem. Ei, iată că uneori trebuie s-o mai și dovedim. Nu cred că sexul este cel mai important într-o relație. De vreme ce sufletele noastre sunt pereche, nici nu mi-a fost greu să aștept. Am știut că merită, după operație problema e ca și rezolvată“.

Anna s-a mutat urgent în apartamentul lui. Par un cuplu idilic, o lună de miere fără sfârșit. Se ocupă împreună de casă, de cumpărături, de partea „artistică”: filme, cărți, muzică și reviste. Au prieteni și rude care îi înțeleg. Cel mai tare îi emoționează bunica lui Klaudes. Le-a promis, solemn, că nici nu se gândește să moară până nu își vede nepotul că-i bărbat definitiv: „N-o să trec dincolo fără să mă pot lăuda că la viața mea am trăit o minune. Dumnezeu mi-a lăsat o nepoată și doctorul a făcut-o bărbat!“

Părinții Annei, însă, nu prea au umorul necesar. Înțelegere, nici atât. S-au făcut foc și pară când au aflat adevărul: „Mi-au spus că nu mai sunt fata lor, că am înnebunit, că sunt înconștientă, că nu am nici un viitor lângă omul ăsta. Sufăr foarte mult pentru supărarea lor, dar sper să înțeleagă într-o zi. Oricum, în ultimul timp s-au mai calmat puțin, mă duc la ei în vizită, dar pe Klaudes nu-l acceptă. Mă mai întreabă de el, una, alta, dar numai atât. Nici vorbă să-l invite, să-l trateze ca pe iubitul meu. Vorbesc despre el la capitolul ciudățeniilor, nu ca și când ar fi un om normal“.

În schimb, părinții lui Klaudes sunt înțelegători și afectuoși. Dacă au supraviețuit momentului când fata lor a mers la doctor, ca să-și schimbe sexul, de bună seamă că pe dânsii nu-i mai șochează nimic.

Klaudes mai are o dambă, la viața lui. Să participe la un casting, în ideea că poate l se mai împlinește un vis, respectiv acela de a fi manechin.

Un caz atât de complicat are nevoie de un maestru în chirurgie plastică. El nu putea fi decât profesorul Ioan Lascăr, de la Spitalul de Urgență Floreasca, din București. Klaudes susține că profesorul îi este al doilea Dumnezeu. Pentru că îi dă o nouă viață. Cea adevărată, de bărbat.

text: Liliana Petruș
foto: Octavian Tîbăr

Complexul Expozițional ROMEXPO
Târgul Internațional București

16-19 martie 2005
a XIV-a ediție

www.romcontrol.ro

ROMCONTROL

Expoziție internațională de aparatură și instrumente de măsură și control

Program de vizitare:

16 - 18 martie 2005: orele 10.00 - 18.00

19 martie 2005: orele 10.00 - 16.00

Parteneri media:

Organizator:

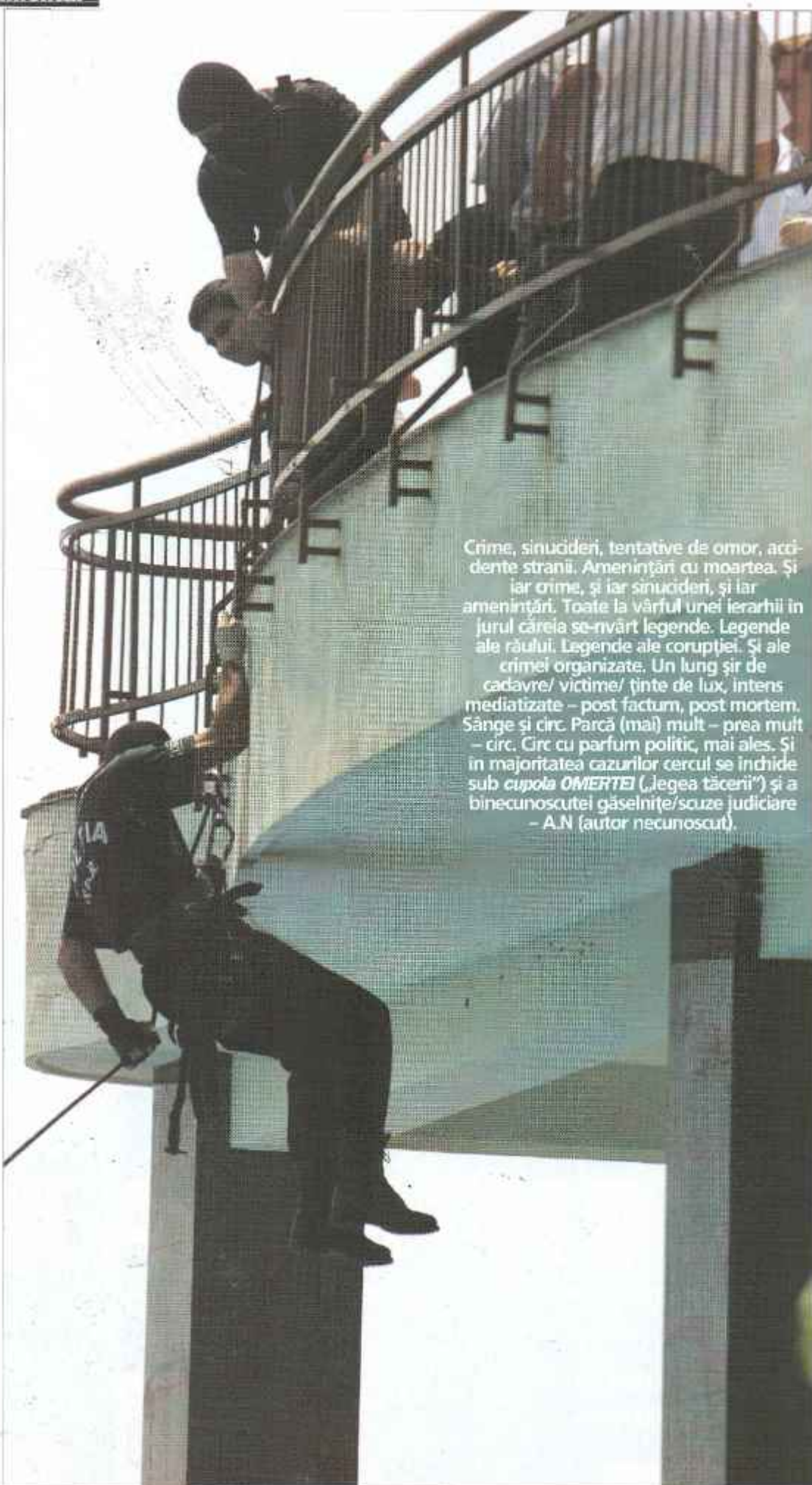

Membre:

Partener:

Crime, sinucideri, tentative de omor, accidente stranie. Amenințări cu moartea. Și iar crime, și iar sinucideri, și iar amenințări. Toate la vârful unei ierarhii în jurul căreia se răsfrâng legende. Legende ale răului. Legende ale corupției. Și ale crimei organizate. Un lung șir de cadavre/ victime/ ținte de lux, intens mediatizate – post factum, post mortem. Sânge și circ. Parcă (mai) mult – prea mult – circ. Circ cu parfum politic, mai ales. Și în majoritatea cazurilor cercul se închide sub *cupola OMERTEI* („legea tăcerii”) și a binecunoscutei găselnițe/scuze judiciare – A.N (autor necunoscut).

Sub

Seria neagră și a altor bi

Un lider local al celui mai mare partid din țară, împușcat în cap. Un polițist în misiune, mitraliat în plină stradă. Un procuror moare căzând de la balcon. Un bogat om de afaceri se spânzură într-un hotel de lux, în timp ce mașina îl așteaptă, doidora de bani, în parcare. Un important ziarist moare în cel mai bizar accident de circulație. Un alt jurnalist, incomod, dispăre din senin: trupul lui, de fapt scheletul, este găsit după circa un an, autoritățile acreditând ideea unei sinucideri. Un general de informații moare într-un hotel, în condiții misterioase. Un mason cu stele, fost colonel de informații, bănuț de „poliție politică” și de „relații cu mafia drogurilor”, dispăre și el. Un general, fost as al spionajului, este petrecut pe ultimul drum, după o moarte suspectă. Un ministru este împușcat în organele genitale la o vânătoare de gradul zero, unde a participat și șeful guvernului. Procurorul general este amenințat cu moartea: pe capul lui se pune impresionanta sumă de două milioane de dolari. Un om de afaceri (și fost șef de partid de stânga) este găsit mort în piscina goală a vilei sale. În sfârșit, un vechi senator, cade și el de la etajul șapte al unui hotel central și moare la spital, în brațele unui medic, lider de partid. Un epilog la acest lung pomelnic al violenței: șeful statului este amenințat cu moartea.

cupola Omertei

a asasinatelor, sinuciderilor, accidentelor, disparițiilor zare fapte violente, având conotații politice suspecte

După câte se va vedea în cele ce urmează, asasinare și sinucideri „politice” bizare au marcat din plin începutul, dar, mai ales, sfârșitul administrației „Ilieșcu-Năstase”. Coincidență sau nu, începutul guvernării PSD a stat sub semnul executării în stil mafiot a președintelui PDSR Deva, fostul vameș Sorin Moldovan, ucis prin împușcare chiar în plină campanie electorală 2000. Și tot coincidentă „pur întâmplătoare”, sfârșitul guvernării PSD (fost PDSR), în decembrie 2004, a stat sub semnul sinuciderii: sinuciderea unui fost senator PSD, lider marcant al „grupului de la Ploiești” al partidului de guvernământ. Între asasinarea președintelui PSDR Deva, Sorin Moldovan, din decembrie 2000, și sinuciderea senatorului PSD Prahova, Viorel Apostolache, din decembrie 2004, guvernarea „Ilieșcu-Năstase” este brăzdată de numeroase asasinare și, mai ales, de sinucideri și morți ciudate, intens mediatizate, dar, în cea mai mare parte, încă neelucidate.

Trei morți suspecte

Asasinarea prin împușcare, în decembrie 2000, a președintelui PDSR Deva, Sorin Moldovan, a deschis valul morților care au însângerat România, timp de patru ani, până în decembrie 2004 (cât în România s-a aflat la

guvernare Partidul Social Democrat, condus, oficial, de Adrian Năstase, și, din umbră, de Ion Iliescu). După asasinarea liderului local al PDSR, Sorin Moldovan, în timpul campaniei electorale de acum patru ani, a urmat, la scurt timp, uciderea prin împușcare, în plină stradă, în ianuarie 2001, a polițistului timișorean Sașa Disici, a cărui moarte, nici acum elucidată, s-a spus că ar fi avut legătură cu executarea liderului PDSR, Sorin Moldovan. La scurt timp după moartea lui Disici, a fost prins și împușcat, în timpul unei urmăriri ca-n filme, un „tap ispășitor: un anume Oprea, despre care s-a zis că l-ar fi omorât pe cei doi (Moldovan și Disici), fapt infirmat, la un moment dat de ex-șeful IGP, generalul Sorescu.

Afacerea „Tarău-Lele-Panait”

La un an de la cele trei „asasinare în serie” sus-amintite, Parchetul general era lovit de un adevărat cutremur judiciar: afacerea „Tarău-Lele-Panait”. Mare cât un blestem, afacerea cu pricina, care a debutat, în primăvara lui 2002, prin arestarea, de către procurorul bănean Alexandru Lele, a fiului prefectului PSD de Bihor, Aurel Tarău (cel mai mare cotizant – 100 milioane de lei – la cam-

pania electorală a PDSR). A continuat prin eliberarea beizadelei Tarău, la „instigarea” premierului Năstase, care declara public că nu crede „în arestările de vineri” și prin cercetarea procurorului Lele (care l-a criticat public pe Năstase pentru că „a intrat cu bocancii în anchetele penale”) de către o echipă de la București, din care făcea parte procurorul Cristian Panait. Afacerea a sfârșit tragic prin misterioasa „sinucidere”, în aprilie 2002, a procurorului Cristian Panait, sinucidere nici acum elucidată. Zilele acestea noua guvernare a anunțat redeschiderea dosarului „Panait”.

Moartea lui Haidău

O altă sinucidere misterioasă, legată oarecum tot de partidul de guvernământ, s-a produs în iulie 2002, într-un hotel din București. Omul de afaceri băcăuan Gheorghe Haidău a murit pe 9 iulie 2002, în condiții încă neelucidate, într-o cameră a hotelului „Turist” din București. Haidău era cunoscut ca făcând parte din grupul celor mai puternici și influenți oameni de afaceri și politicieni din Bacău. La fel ca și importanții membri ai PSD: Corneliu Iacobov, frații Sechelariu, Viorel Hrebenciuc și alții. Haidău a fost găsit spânzurat în baie, în

Sașa Disici, Aurel Tarău, Alexandru Lele și Cristian Panait au fost amestecați, într-un fel sau în altul, în afaceri dubioase. Ultimii doi au părăsit definitiv afacerile.

Dragoș Ciupercescu, Victor Stănculescu și Ilie Sârbu au ținut capul de afiș al ziarelor la capitolul conspirații și povești morbide

timp ce mașina lui, aflată în parcare, era burdușită de valută (peste 150.000 de euro) și bijuterii. Verdictul oficial al anchetei în cazul „Haidău” a fost „sinucidere”, dar, după cum a scris presa în repetate rânduri, la doi ani de la închiderea cazului, OLAF (Oficiul European de Luptă Antifraudă) a cerut guvernului să cerceteze o „posibilă înscenare a sinuciderii omului de afaceri băcăuan Gheorghe Haidău, presupus că s-ar fi aflat în competiție cu familia Sechelariu” (n.r. – frații Dumitru și Sergiu Sechelariu, ambii „baroni” și lideri marcant PSD).

Adevărul ca o pradă

O moarte ciudată care, în mod direct, nu poate fi catalogată nici sinucidere nici asasinat, dar care, indirect, a stat sub semnul ambelor variante judiciare, a fost accidentul rutier în urma căruia și-a pierdut viața fostul președinte al Clubului Român de Presă, directorul ziarului *Adevărul*, Dumitru Tinu. Accidentul a avut loc în prima zi a anului 2003. Ultima locație din București unde a fost văzut Dumitru Tinu înainte de a fi găsit sub fiarele contorsionate ale mașinii sale a fost *Hotelul Marriott*, hotel legat, prin fire ascunse, de un alt nume marcant al Bacăului, Viorel Hrebenciuc. Asta pentru că Viorel Hrebenciuc – marea „eminentă cenușie” a PDSR/PSD, „maestrul combinațiilor”, cum a fost numit plastic de cineva – este bun prieten cu omul de afaceri Fathi Taher, unul dintre patronii *Marriott București*. În cartea sa *Adevărul despre România*, fostul președinte Emil Constantinescu a lansat recent o ipoteză șocantă despre averea lui Dumitru Tinu: „Înainte de a pleca pe drumul care avea să fie ultimul, Dumitru Tinu a avut o întâlnire la

Hotel Marriott cu Viorel Hrebenciuc, vice-președintele PSD, și persoana cheie în toate afacerile „curate” ale PSD, întâlnire înregistrată de camerele de supraveghere ale hotelului.” Când lumea era încă impresionată de dispariția popularului ziarist, izbucnește un scandal legat de succesiunea la averea acestuia. Se află că în discuție este pusă o avere estimată la un milion de dolari și că Dumitru Tinu era acționar unic al ziarului *Adevărul*. Cum se poate câștiga cu un condei onest un milion de dolari? Un alt patent românesc? Sau e vorba de o tranzacție prin interpuși pe filiera mafia arabă-partid-guvern-media?”, se întreabă, retoric, dar cu tăc, Emil Constantinescu.

Terrorism cu clopoței

Una dintre cele mai stranii și controversate afaceri judiciare ale fostului regim a intrat în istorie sub numele de dosarul „Ciupercescu-Grenadierul de la Jean Monnet”. Este vorba despre așa-zisul prim-caz de terorism autentic din România, în urma căruia, după aruncarea în fața liceului *Jean Monnet* a unei grenade defensive, au fost răniți mai mult sau mai puțin grav șase copii. De ce este stranie și controversată această afacere judiciară care a pus pe jar pentru câteva luni (din noiembrie 2002 până în aprilie 2003) poliția, parchetele (militar și civil) și serviciile secrete? Pentru că datele complete și unele enigme nici acum dezlegate ale cazului au condus și conduc mai degrabă spre o diversiune a serviciilor secrete decât spre un fapt terorist autentic. Totul s-a petrecut la un an de la atentatele din Statele Unite, când România se pregătea să intre în NATO și să primească vizita președintelui SUA, George Bush. Locul ales de posibili diversioniști din umbră: liceul bucureștean

Jean Monnet din Cartierul Primăverii, aflat la nici 100 de metri de locuința președintelui României și cam la aceeași distanță de Casa NATO (fosta reședință a dictatorului Nicolae Ceaușescu). La liceul respectiv învățau copiii unor importanți demnitari printre care șeful Externelor, Mircea Geoană, șeful Guvernului, premierul Năstase. Mai mult, soția premierului, Dana Năstase, s-ar fi aflat, așa cum au încercat cu vâdit exces de zel să demonstreze anchetatorii, în liceu, împreună cu fiii săi, în momentul atentatului. Ce scârtăie cel mai tare în acest thriller judiciar-politic aproape perfect? Faptul că așa-zisa faptă a lui Ciupercescu, alias „Grenadierul”, petrecută în noiembrie 2002, ar fi „veriga otrăvită” dintr-un lanț de fapte, dovedit ca atare de un raport al DIPI (fosta UM 0962, fosta „Doi și un sfert”). Mai precis, Ciupercescu ar fi furat, în august 2002, mai multe grenade și alt tip de muniție dintr-o unitate militară bucureșteană, iar până în noiembrie 2002, când s-a produs atentatul, el a fost liber, în cluda rapoartelor DIPI către Poliție și Parchet. Cazul se află și acum în dispută, în Justiție. Sigur până acum, în acest dosar controversat, este că șase copii nevinovați au fost răniți și au rămas, probabil, marcați pe viață.

Moartea soției „generalului cu gipsul”

Sfârșitul anului 2003 culmina cu misterioasa sinucidere a soției generalului Stănculescu, chiar în ziua când se împlineau 14 ani de la revoluție. Ca o stranie coincidență, certificatul medico-legal privind moartea soției generalului purta un număr emblematic, tulburător ca un cod secret: „1989/22 decembrie”.

Ministru împuşcat în organele genitale

Începutul anului 2004, ultimul an al guvernării Năstase, a pus din nou presa pe drumuri și a lăsat opinia publică în suspans. Imediat după Revelionul 2004, presa a aflat despre o vânatoare petrecută în timpul Crăciunului 2003, pe unul dintre fostele terenuri de vânatoare ale lui Ceaușescu, în Pădurea Bolovani, nu departe de Târgoviște. Vânatoare la care au participat premierul Năstase și, printre alții, generalii Talpeș (șeful Administrației prezidențiale), Fulga (șeful SIE) și Timofte (șeful SRI).

Eveniment cînegetic în timpul căruia a fost împuşcat între picioare, în zona organelor genitale, ministrul Agriculturii, Ilie Sârbu, un prieten al familiei Năstase.

Greșeală vânătorească impardonabilă, tentativă de asasinat sau un avertisment dat ministrului în cauză? Sau făcut multe specu-

lații dar până acum nimeni nu a aflat răspunsul judiciar cuvenit.

Spre Cotroceni, cu mortu-n bălătură

Chiar în preziua alegerilor prezidențiale, pe 11 decembrie 2004, a avut loc ultima sinucidere „în curtea” fostului partid de guvernământ. Semn rău sau nu, „sinucigașul”, senatorul PSD Viorel Apostolache a fost înmormântat chiar în ziua când Năstase pierdea alegerile. Deși catalogat drept „sinucidere în proporție de 99 la sută”, cazul „Apostolache” nu a fost încă închis.

Sinucideri la indige?

Multe au fost morțile ciudate care au avut loc pe parcursul anului 2004, dar două dintre ele au atras atenția în mod deosebit: moartea omului de afaceri Mihai Erbașu, în vară, și

moartea senatorului Viorel Apostolache, în iarna lui 2004. Catalogate din punct de vedere judiciar ca „sinucideri”, morțile încă pline de mister ale lui Erbașu și Apostolache, dincolo de conotațiile politice evidente și cei puțin două puncte comune: căderea de la înălțime și presiunile politice (deci, o posibilă determinare a sinuciderii), invocate de rudele victimelor. Aceleași puncte comune cu misterioasa moarte a procurorului Panait despre care familia, cunoscuții și presa au spus că procurorul, bun prieten cu liderul tineretului PSD, Victor Ponta, „a fost sinucis”. Probabil că, la fel ca în cazurile „Panait” și „Erbașu”, nici moartea senatorului Apostolache nu va fi elucidată pe deplin, cazul rămânând ca o bombă politică însângărată, care va delimita sfârșitul unei guvernări intens criticate: guvernarea „Ilescu-Năstase”.

Text **Ch.E. Levant**

Foto **Mediafax Foto**

Băsescu și „ruleta lui Timofte”

Aflat în morișca unor iminente schimbări ale vârfurilor serviciilor secrete, generalul Radu Timofte, directorul SRI (fost senator PDSR) a făcut recent, la *Realitatea TV*, o șocantă dezvăluire: președintele Băsescu ar putea fi ținta unor posibile atentate puse la cale de structuri mafiote implicate în acte de corupție.

„A vorbi despre pregătirea unui atentat este deja prea mult. Avem informații secvențiale, din partea unor oameni ai lumii interlope, în legătură cu structuri mafiote, structuri implicate în acte de corupție, dispuse să angajeze diferite alte persoane din afara teritoriului României, pentru a veni în România să comită atentate[...] Poate faptul că fac public acest lucru îi va determina pe cei care intenționează așa ceva să se liniștească fiindcă noi știm câte ceva. Nici eu nu vă pot spune tot ce știu în legătură cu aceste aspecte. Cert este că am adus

la cunoștința SPP acest lucru și inclusiv cu domnul președinte Băsescu am discutat acest lucru”, i-a declarat Radu Timofte lui Stelian Tănase, la *Realitatea TV*. Și l-a auzit o țară întreagă.

Nu este pentru nimeni un secret că președintele Traian Băsescu a declarat război total corupției. De asemenea, nu este un secret că primii care au căzut în plasa acestui război au fost „baronii RAFO”, apropiați ai fostului partid de guvernământ, din care a făcut parte și Radu Timofte.

În mod normal, pentru că dezvăluirea, fără precedent, este de o gravitate extremă – este pentru prima dată, în istoria recentă a României, când un înalt oficial face publică intenția unor organizații mafiote de a-l asasina pe șeful statului – serviciile secrete, poliția și procuratura ar trebui să-i aresteze imediat pe cei care au pus la cale complotul.

Dacă nu pot, șefii acestor instituții ar trebui, cât se poate de repede, să-și prezinte demisiile serviciilor secrete. Asta dacă nu cumva, totul face parte dintr-un joc extrem al șefilor serviciilor secrete (SRI, SIE și SPP), sperați de a-și păstra posturile. În această variantă, cei care au inventat acest joc ar putea, mai bine, să-și prezinte demisiile.

Ministru Mediului, Sulfina Barbu, în exclusivitate pentru Flacăra:

„Nu am stresuri de genul: «Pe cine supăr?»”

Nume și prenume: Barbu Sulfina
Data și locul nașterii: 9.03.1967, Târgu-Neamț
Starea civilă: Căsătorită, un copil
Studii: Facultatea de Geologie și Geofizică
Specializare: Geofizică
Experiență profesională: Inginer geofizician la SC Prospektuni SA (1991-1997); Director Comercial la Industrial Construct SA (1997-2001); Director al Direcției de Protecția Mediului și Educație Ecocivă din Primăria Capitalei (2001-2004); în prezent este ministrul Mediului și Gospodăririi Apeilor.
Carieră politică: Membru al PD (din 1999). Vicepreședintă a Organizației de Femei a PD Sector 3 (2000-2001). Președinta Organizației de Femei a PD Sector 3 București și vicepreședinte Organizației Naționale de Femei a PD – Departamentul Formare Candidate.

– Respirăm ceea ce evacuează cele peste 800.000 de autovehicule, câte erau înmatriculate în București în 2004 (acum, cu siguranță, numărul lor a mai crescut), plus noxele de la cele aflate în tranzit prin Capitală. Creșterea parcului auto mi se pare de-a dreptul spectaculoasă: de opt ori (fiindcă în 1990 erau înmatriculate doar 100.000 de autovehicule)! Degeaba vrem noi aer curat dacă, la numărul acesta de mașini, nu luăm măsuri ferme pentru înnoirea parcului auto și lăsăm să cir-

➤ **Care a fost prima schimbare pe care ați operat-o imediat după ce ați preluat frâiele ministerului?**

– Modul de comunicare. Comunicarea a fost mai mult decât deficitară. Iar ca strategie, am mers pe deschiderea ministerului, pe liberul acces al cetățeanului la informațiile privind mediul, pe îmbunătățirea relațiilor cu ONG-urile, dar și cu patronatele.

– **Se aude că în celelalte ministere au început epurările pe criterii politice. La Mediu va mai rămâne picior de pesedist până la primăvară?**

– Eu le-am spus de la început tuturor angajaților: „Sunteți funcționari publici. Nimeni nu va fi dat afară dacă își face treaba în mod conștient, indiferent de culoarea politică.”

– **Foarte pe scurt: Ce face ministerul pe care îl pășoriți?**

– Ministerul Mediului și Gospodăririi Apeilor trebuie să facă strategie, reglementare, verificare și control. Mai scurt decât atât nu se poate!

– **Și chiar face toate acestea?**

– Acum încă nu, fiindcă partea de control ar trebui executată de către Garda de Mediu, pe care, cineva probabil rupt total de realitate, a trecut-o în subordinea Autorității Naționale de Control. Dar, cu siguranță, nu va dura mai mult de o lună și o vom readuce înapoi.

– **Care este situația deșeurilor toxice acum?**

– O parte din deșeurile toxice au plecat deja din România, iar cealaltă urmează să plece cât de curând.

– **Da, dar au mai fost scandaluri de mediu, ca să le spunem așa. Îmi vin acum în minte poluarea Deltei Dunării și scandalul din nordul țării, finalizat cu darea României în judecată de către Ungaria, pe motiv că o poluăm.**

– Nu discut despre ce a fost. Am fost pusă aici să îndrept niște lucruri și asta voi face. Este de datoria noastră să schimbăm acum ce s-a făcut greșit în trecut. Și, mai ales, să ne ferim

de a mai repeta greșelile anterioare. Iar dacă nu le vom repeta, înseamnă că suntem oameni responsabili și mergem pe drumul cel bun.

– **Din câte știți, România a finalizat și încheiat deja Capitolul 22, referitor la mediu.**

– Da. Și nu vreau să comentez cum a fost el încheiat. Cert este că noi trebuie să îndeplinim obiectivele și angajamentele pe care ni le-am asumat în respectul Capitol, până în 2007; fără a mai putea renegocia absolut nici un capitol, astfel că eforturile, dar și costurile pe care trebuie să le facem acum sunt foarte mari, atât din punct de vedere instituțional, cât și financiar.

– **Puteți să-mi enumerați câteva proiecte pentru a căror implementare sunteți hotărâtă să vă bateți și să vă implicați, cu orice riscuri, până la capăt?**

– Cel mai important este, de departe, integrarea României în Uniunea Europeană, proiect cărui și subsumăm toată energia și toate eforturile noastre. Iar capitolul Mediu – nu că vreau eu să par importantă! – este unul dintre cele mai grele capitole. Dar, repet, fiecare trebuie să se bată, pe comenzi săi, pentru ca obiectivul integrării să fie îndeplinit până la 1 ianuarie 2007.

– **Spuneți mai înainte că aderarea implică și niște costuri destul de mari...**

– Așa este. Și cred că cetățenii trebuie corect informați atât despre avantajele, cât și despre dezavantajele integrării. Iar cel mai mare dezavantaj este acela că trebuie să facem eforturi imense. Gândiți-vă că absolut toate unitățile economice din România vor trebui autorizate până în 2007, ceea ce reclamă din partea lor un efort financiar greu de suportat, iar din partea noastră un efort instituțional pe măsură...

– **Aceste lucruri țin de viitor. Ce facem însă cu prezentul, cu poluarea Capitalei, cu aerul nostru cel de toate zilele?**

– Respirăm ceea ce evacuează cele peste 800.000 de autovehicule, câte erau înmatriculate în București în 2004 (acum, cu siguranță, numărul lor a mai crescut), plus noxele de la cele aflate în tranzit prin Capitală. Creșterea parcului auto mi se pare de-a dreptul spectaculoasă: de opt ori (fiindcă în 1990 erau înmatriculate doar 100.000 de autovehicule)! Degeaba vrem noi aer curat dacă, la numărul acesta de mașini, nu luăm măsuri ferme pentru înnoirea parcului auto și lăsăm să cir-

– **Avertismentul pe care l-ați transmis luna trecută națiunii – cel cu privire la nocivitatea consumului de apă de la robinet – este de luat foarte în serios? E adevărat că apa potabilă nu-i băubilă?**

– Mesajul meu a fost, de fapt, un îndemn de a fi precauți. Apa pleacă din stația de tratare la standardele cerute. Își urmează traseul până la stația de repompare sau stația hidrofor. Aici se măsoară și se monitorizează din nou, de către Direcția de Sănătate Publică, 24 de ore din 24. Dar de aici mai are de parcurs un anumit traseu până ajunge la robinetul nostru, și tocmai acest parcurs, începând chiar de la intrarea în bloc, este cu probleme, fiindcă multe conducte sunt foarte vechi, așa că noi, pe lângă apă, bem și ce ne mai aduce ea din țevile îmbătrânite și ruginite. Soluția nu este decât una singură: să constituim, la nivel de asociații de locatari, fonduri de reparații și fonduri de rușine, pentru schimbarea țevelor de alimentare cu apă.

– **Cât timp credeți că veți rezista în această funcție?**

* – Voi rezista atâta timp cât va fi nevoie de mine aici. Și am convingerea că niciodată nu mi se va cere să fac astfel de lucruri. Nu s-a întâmplat până acum, cu siguranță nu se va întâmpla nici în viitor. Am întotdeauna suficiente argumente ca să-mi susțin punctele de vedere în mod profesionist. Repet: nu am făcut niciodată compromisuri, și nici nu am întreprins acțiuni împotriva convingerilor mele. Nu am stresuri de genul: „Oare pe cine supăr?” sau „Oare cine mă va suna dacă spun/fac asta sau cealaltă?”

Interviul de **Victor M. Ionescu**
 foto **Robert Hancianec**

CIFU

scoti ochii celulaie cand nu vrei sa te vada
ura vine din neimtarie si din insecceput
toti oamenii sunt si buni si rai

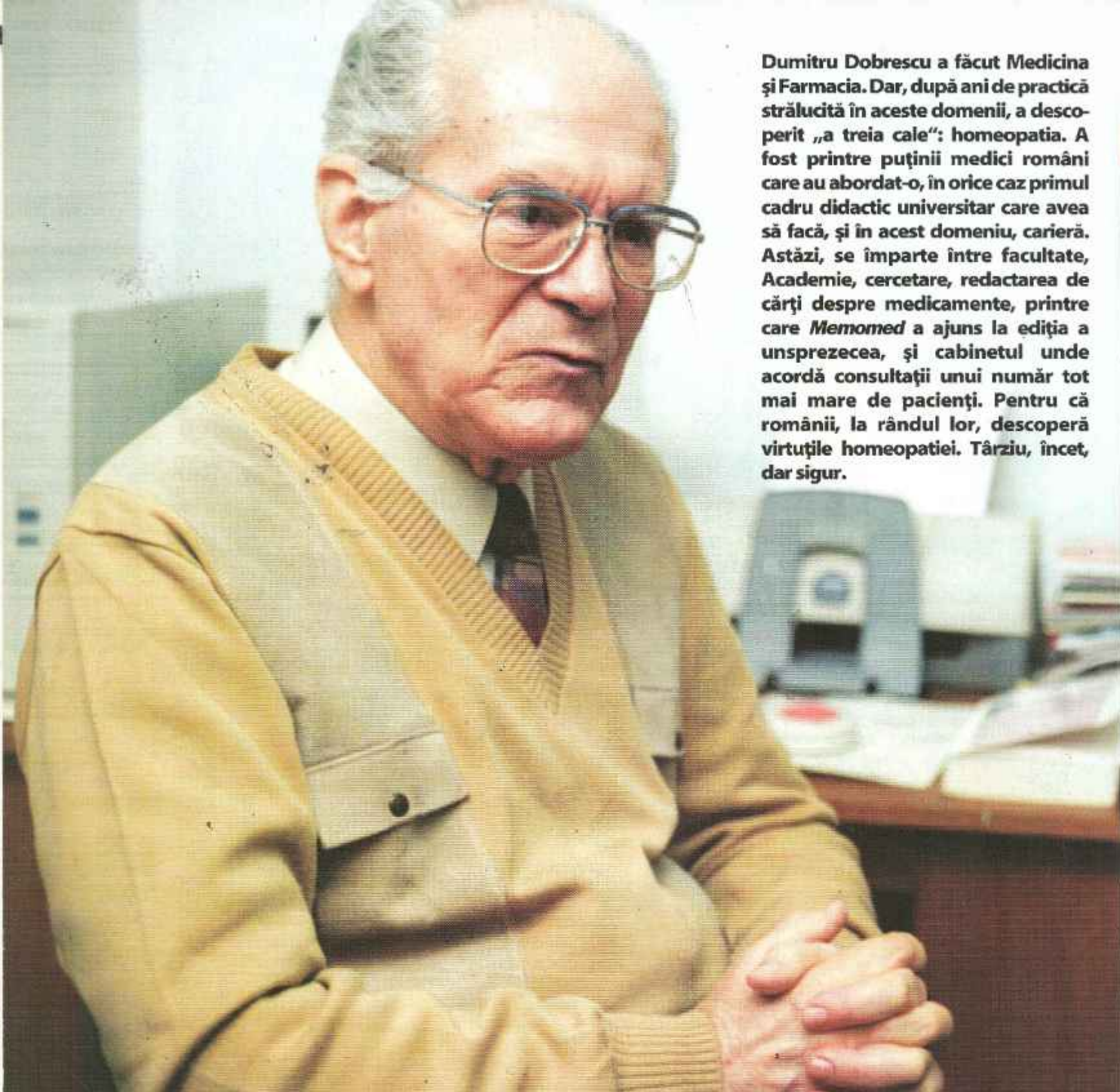
ceea ce e scris nu se mai poate șterge

Există o mie de explicații, dar o singură reparație: restaurarea picturilor și refacerea mănăstirilor din Bucovina.

Prin programul "Bucovina pentru Bucovina", o parte din prețul sticlelor de apă minerală Bucovina se va folosi pentru restaurarea frescelor, climatizarea muzeelor, reconstrucția ansamblor mănăstirești.

Esti ceea ce faci. Si ceea ce nu faci.

A color photograph of an elderly man with white hair and glasses, wearing a light-colored V-neck sweater over a white shirt and a dark tie. He is sitting at a desk with his hands clasped in front of him. In the background, there is a computer monitor and some papers on the desk.

Dumitru Dobrescu a făcut Medicina și Farmacia. Dar, după ani de practică strălucită în aceste domenii, a descoperit „a treia cale”: homeopatia. A fost printre puținii medici români care au abordat-o, în orice caz primul cadru didactic universitar care avea să facă, și în acest domeniu, carieră. Astăzi, se împarte între facultate, Academie, cercetare, redactarea de cărți despre medicamente, printre care *Memomed* a ajuns la ediția a unsprezecea, și cabinetul unde acordă consultații unui număr tot mai mare de pacienți. Pentru că românii, la rândul lor, descoperă virtuțile homeopatiei. Târziu, încet, dar sigur.

Homeopatia, „a treia cale” descoperită de Dumitru Dobrescu

Istoria unei re

„Mi-am început activitatea la catedra de Farmacologie a Facultății de medicină din București. Lucram toată ziua în laborator și când aveam un răgaz coboram la bibliotecă. Aceasta avea în 1950 un tezaur fantastic: peste un milion de volume. Aveam impresia că sunt la poalele unui munte uriaș pe care îl tot scormonesc și nu o să ajung niciodată la vârf. Am consultat sistematic toate periodicele la care era abonată biblioteca. La un moment dat, am găsit o revistă de homeopatie, domeniu despre care nu auzisem până atunci. Am deschis-o, am citit-o și mi-a plăcut, deși era cu totul altceva. Am perseverat și am găsit o carte franceză în care se descriau echivalentele între remediile homeopate și meridianele chinezești de acupunctură. Mai târziu mi-am procurat cartea și o am acasă. Atunci am rămas cu lectura. Am trecut conferențiar la Farmacie, am devenit președintele Comisiei medicamentului și redactor-șef la *Revista de farmacovigilență*, am înființat rețeaua națională de farmacovigilență. Am fost unul dintre «fiii adoptivi» ai profesorului Burghele, care de la rector a trecut ministru al Sănătății și, în perioada aceea, a primit de la Organizația Mondială a Sănătății recomandarea să se înființeze rețele de farmacovigilență care să înregistreze efectele adverse ale medicamentelor și să le comunice la centrul organizației. Eu, care eram vicepreședintele Comisiei medicamentului, am înființat la toate institutele de medicină și farmacie din țară comitete de farmacovigilență și am stabilit regulamentul de funcționare al acestei rețele. Îmi treceau prin mână zeci de exemple de efecte adverse ale medicamentelor și, ca farmacist, mă îngrozeam de fiecare dată și mă gândeam la nevoia unei alternative. Atunci mi-am adus aminte de homeopatie și am reluat studiul personal, autodidact. Am studiat foarte serios. Apăruseră cabinetele cu plată și m-am înscris să dau consultații, ca să am și experiență clinică. Mai târziu am elaborat și conceptul de farmacologie ecologică, de poluare cât mai redusă a mediului intern al organismului cu medicamente alopate.”

Revelații

Herpesul poate fi stăpânit și nici

Ce boli pot fi tratate prin homeopatie? Profesorul Dumitru Dobrescu a avut, de-a lungul anilor, câteva zeci de copii cu astm bronic care s-au vindecat. Răcelile obișnuite, multe dintre afecțiunile aparatului respirator, afecțiunile acute digestive, durerile gastrice, colicile gastrice și abdominale, diareele acute și afecțiunile aparatului biliar se tratează perfect prin tratament homeopat, mai repede și mai ieftin decât prin cel alopatic. Femeile cu cicluri menstruale mai scurte de 28 de zile au, în general, eliminări mari de sânge, sunt de obicei anemice, pentru că nu este timp suficient să se refacă integral sângele pierdut, sunt hipotensive, veșnic obosite, cu un fondament scăzut și fără poftă de viață. În general, ele nu se tratează, căci medicamente hemostatice nu prea există în alopatie. Sunt însă remedii homeopate care, dacă se administrează în ziua a patra sau a cincea de sângerare, după o zi-două se oprește menstruația.

Din nefericire, mulți pacienți ajung la homeopat doar în situații foarte grele. Dacă un medic generalist ar avea cunoștințe minime de homeopatie, el ar putea hotărî singur ce metodă terapeutică aplică. Acum, la homeopat vin bolnavi care trec pe la mai mulți medici și nu se aleg cu un tratament cel puțin ameliorant. Mai sunt și situații în care un pacient spune că a fost trimis de un medic, dar și aici e vorba în majoritate de bolnavi la care nu se mai poate face nimic, oameni care, după ani de încercări fără nici un rezultat, vin la homeopat ca la ultima speranță.

„Nu este vorba de o competiție între cele două metode terapeutice, ele sunt complementare și complet diferite. Nu sunt rare

cazurile în care tratamentele se pot asocia. Există afecțiuni cronice, recidivante, datorate unor agenți biologici – ciuperci, microbi sau virusuri cum sunt candidoza, herpesul sau stafilocociile. Aceste boli reprezintă de fapt evoluția unei lupte permanente dintre agresivitatea agentului patogen și capacitatea de apărare a organismului. Dacă aceasta din urmă este destul de mare, germenii stau liniștiți. Virusul herpetic se localizează în celulele nervoase. Dacă a pătruns în copilărie acolo, stă până la sfârșitul vieții, nu-l mai dă nimeni afară. La fel virusul hepatitic, la fel candida – și, când organismul înregistrează perioade de

suprasolicitare, de scădere a capacității sistemului imun, atunci se strică echilibrul: ai făcut o indigestie sau o mică răceală și imediat îți apare herpesul. Cu cât episoadele astea de decompensare imunologică sunt mai frecvente, cu atât acutizările sunt mai frecvente. Pentru stadiul acut există remedii alopate. În cazul herpesului este *aciclovirul*, care face ca în două-trei zile să se oprească erupția, dar nu omoară virusul. El intră în stadiul latent. Eu am imaginat tratamente imunostimulatoare, după formulele mele originale, și fac două scheme terapeutice. Dacă stadiul acut este „zgomotos” și deranjează, când sunt primele semne, se începe tratamentul cu medicamentul homeopat, două-patru zile, și, dacă nu e prea agresiv, se oprește evoluția. În cazul unui herpes genital, asociez cu *aciclovirul*. În a doua schemă terapeutică, cel care se știe infectat cu virusul herpesului face cure preventive zece-cincisprezece zile pe lună, timp de trei luni consecutiv, urmate de o pauză de trei luni. Așa ajunge să nu mai facă herpes niciodată”.

În unele cazuri, homeopatia poate ameliora și evoluția cancerului. „Am o formulă de medicament homeopat antitumoral, care este imunostimulator. Oficial se cunosc trei metode de tratament antitumoral: chirurgical, chimioterapic și radioterapic. La acestea se încearcă, de ani de zile, să se adauge un tratament care să stimuleze capacitatea organismului de a omorî celulele desprinse din tumora inițială și rătăcite undeva în diverse organe. Eu am acest tratament, pe care l-am asociat cu cel chirurgical și cel chimioterapic. Sunt destui bolnavi pe care l-am tratat acum patru ani de zile și care se simt bine, nu mai au nimic. Nu știm ce s-ar fi întâmplat dacă nu aplicam și tratamentul homeopat, cert este că oamenii sunt bine.”

Hepatita învinsă

Dr. Dumitru Dobrescu a conceput un vaccin polimicrobian, ca variantă homeopată a *Bronhovaxomului*, cu care a obținut rezultate excepționale la copiii care răcesc frecvent. Se fac serii de tratament: câte zece zile pe lună, timp de trei luni consecutiv, primăvara și toamna. Micul pacient fie nu mai răcește deloc, fie face forme ușoare.

Unul dintre cele mai spectaculoase rezultate vizează însă hepatita. Mai mulți bolnavi se infectează cu virusul B sau C decât cei care fac boala acută, dar la unii dintre ei virusurile sunt omorâte prin sistemul imunitar. Alții, în schimb, află doar întâmplător că sunt bolnavi de hepatită cronică și purtători de virus. Nu există medicamente care să ducă la omorârea virusului și la sterilizarea organismului. În trata-

cancerul nu se simte prea bine

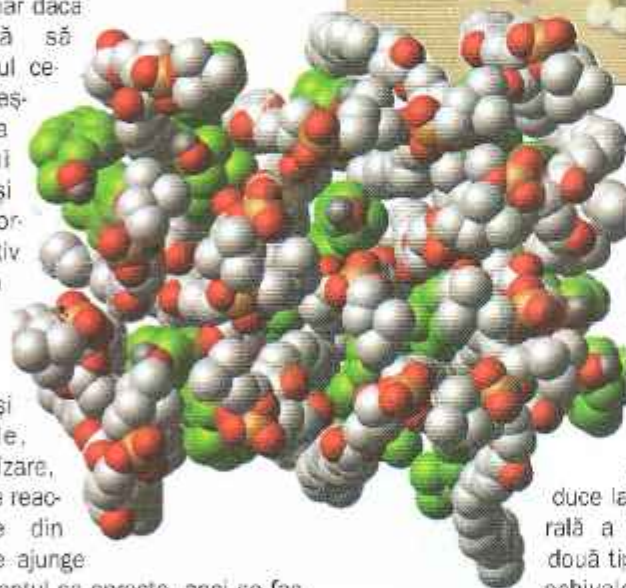
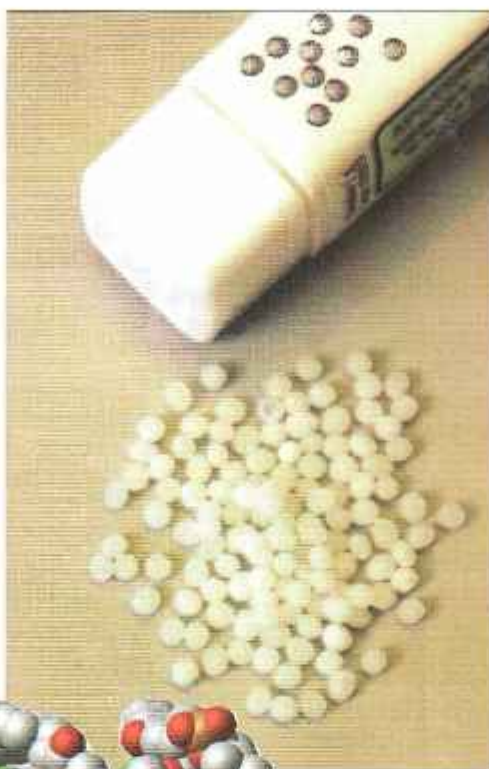
mentul alopatic se folosește interferonul, substanță pe care o secretă orice organism viu la contactul cu virusul. S-a reușit, prin mijloace tehnice foarte avansate de biotehnologie, să se prepare interferon pur. Toată lumea știe că bolnavii de hepatită cronică trebuie să facă tratament cu interferon, dar... „Este o amăgire. Deși este similar cu cel produs de organism, este foarte greu tolerat la dozele eficiente antivirale. Circa 50% dintre bolnavi nu-l suportă și trebuie să întrerupă tratamentul după două-trei luni. Iar aceia care îl suportă trebuie să facă tratament, de regulă, 12 luni, ceea ce costă 36 de milioane de lei. Și numai la un sfert dintre ei dispare virusul! Mai mult, la cei care reușesc tratamentul, efectul este doar pentru câteva luni după care, aproape la toți, virusul reapare. Ei, bine, eu, ca homeopat și ca profesor de farmacologie, m-am preocupat de hepatită și am aplicat un tratament conceput de mine, pe baza a trei medicamente capabile să readucă la normal starea celulei hepatice agresate de virus. Chiar dacă

virusul continuă să existe în interiorul celulei, celula reușește, sub influența medicamentului homeopat, să-și revină funcțiile normale, lucru efectiv extraordinar. Sub acest tratament, transaminazele revin la normal, scad și gamaglobulinele, până la normalizare, dovadă că dispare reacția inflamatorie din ficat. După ce se ajunge

la normal, tratamentul se oprește, apoi se fac verificări o dată la trei luni. Am bolnavi la care, după două intervale de trei luni, nu s-a mai produs nici o modificare. S-a ajuns la un echilibru!”

Colesterolul — o „modă” care poate fi uitată

„Toată lumea spune să mănânci fără colesterol. Este mai curând o reclamă comercială. 80% din colesterolul existent în organism se produce acolo, este endogen, indiferent dacă mănânci sau nu grăsimi animale, este ceva care ține de tipul de metabolism al ficatului dintre noi. Asta înseamnă că, dacă se găsește pentru un anumit organism un medicament

care aduce colesterolul la normal, tratamentul trebuie făcut indefinit, toată viața. Ai oprit tratamentul — în scurt timp colesterolul ajunge din nou la valorile maxime. El este la baza

aterosclerozei, care duce la îmbătrânirea generală a organismului și la două tipuri de evenimente, echivalente ca gravitate, care pot fi mortale sau invalidante: accidentele vasculare cerebrale și infarctul de miocard. S-au găsit multe medicamente de sinteză, care însă nu satisfac integral. Ultima generație de statine sunt cele mai active și se pare că protejează față de accidentele vasculare într-o măsură destul de importantă. Dar dau și efecte adverse și sunt și foarte scumpe: un milion de lei pe lună. Eu am găsit, pornind de la legile homeopatiei, medicamente necunoscute în farmacopeea homeopată, care aduc valorile colesterolului la normal și este de așteptat să aibă același efect protector ca și statinele. Mai mult, preconizez ca, acolo unde placa de aterom este formată numai din acumulare de lipide, să poată fi resorbită.”

Coxartroza

Zilnic, bolnavii folosesc antiinflamatoare nesteroidiene, greu de suportat. În schimb, o cură de *Reumasan* face să dispară ori să se diminueze foarte mult durerile.

Tinerețe fără bătrânețe și cataractă fără operație

Cristalinul nu are vase de sânge. S-a încercat, de-a lungul anilor, să se administreze diverse soluții în sacul conjunctival, dar s-au dovedit lipsite de efect. Nici măcar nu întârzie semnificativ evoluția cataractei. Astfel, singura speranță a rămas înlocuirea chirurgicală a cristalinului cu unul artificial. Dr. Dobrescu a găsit însă un remediu pentru anumite forme de cataractă. Granulele, topite sub limbă, ca toate medicamentele homeopate, sunt capabile să stopeze opacifierea sau măcar să o clarifice parțial. Mulți bolnavi programați pentru operație au renunțat la aceasta, pentru că acum văd să citească, să se uite la televizor, să meargă pe stradă!”

Și dacă tot vedeți bine, de ce să mai îmbătrâniți? *Gerosan* este o asociere de procaină, în doze alopate, cu medicamente homeopate, care întârzie îmbătrânirea structurilor creierului și dau în același timp o senzație de bine, o creștere de tonus funcțional. Se poate administra când încep să se manifeste mai accentuat procesele de îmbătrânire, după 50 de ani, și poate să întârzie în mod evident evoluția procesului de îmbătrânire.

Paradontoza

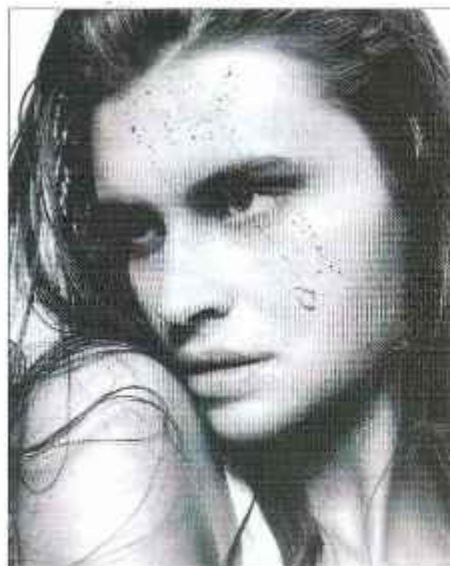
Paradontoza, cauza frecventă a pierderii dinților, ține în primul rând de structura intimă a organismului, dar poate fi legată și de infecția tuberculoasă în antecedente și de alte infecții favorizate de terenul tuberculinic. „Eu am un tratament pentru paradontoză recunoscut de mai mulți stomatologi, care îl folosesc drept cel mai bun ce poate fi cunoscut în prezent. Boala nu poate fi înlăturată, dar poate fi mult întârziată. Sunt bolnavi la care, datorită fragilității, gingiile sângerează și când mușcă un miez de pâine sau unii care se trezesc dimineața cu pete de sânge pe pernă. După un tratament cu *Parodosan* de câteva zile, se oprește hemoragia și dispare tensiunea din gingii. Cura durează o lună de zile.”

text Dana Zorojanu

foto Robert Hancianec

O baby doll româncă prezintă prêt-à-porter la Paris

Frumusețea, ambiția și șansa au ajutat-o pe Andreea Barbulis să ajungă unde și-a dorit. Tânăra născută în zodia Racului a „jucat” bine rolul de baby doll și acum este noua „steluță” a agenției Étoiles Models ce strălucește la prezentările de modă de la Paris.

La numai 19 ani, Andreea face pași mici, dar siguri, pe podiumurile de prezentare din Paris. O mare realizare pentru o tânără de vârsta ei! A început îndemnată de mama sa, în urmă cu patru ani. La 15 ani a participat la *Elite Model Look România*, dar nu a avut succes. Au urmat alte dezamăgiri, numite *Miss Tourism World* sau *Model of the World*. A simțit gustul amar al înfrângerii, dar nu s-a lăsat. Însă, în 2004, a răsărit soarele și pe strada ei. A fost anul în care a trecut cu bine de examenele de bacalaureat, de admitere în facultate și de un casting important organizat de agenția IMG. Norocul ei a fost că s-a întâlnit cu Lavinia Piriea de la *Étoiles Models*, care și-a dat seama de potențialul ei și în februarie anul trecut a chemat-o pentru a participa la un editorial de coafură în revista *Cosmopolitan*. „Aveam nevoie de o baby doll și ea s-a potrivit cel mai bine”, spune managerul agenției care acum o reprezintă. Andreea s-a înțeles foarte bine cu fotografii, care, deși inițial vroia să îi facă poze în ipostaze serioase, în final a glumit cu ea și a imortalizat-o zâmbind. Au urmat apariții în alte publicații precum *FHM* sau *Unica*.

Deocamdată, este tare mândră pentru că i-a impresionat pe cei de la IMG. „Înainte de a ajunge în fața lor, Lavinia mi-a spus să zâmbesc și să

nu am emoții. Așa am și făcut. De îndată ce am intrat acolo, mi-am dat seama că mă plac”, povestește tânăra speranță a agenției *Étoiles Models*. Urmarea bunei impresii lăsată acolo a fost că i s-a oferit un job la Paris, fără a mai trece pe la Milano, locul unde se spune că se formează manechinele.

Deocamdată, Andreea este mândră că a reușit să lase din țară de două ori și că a ajuns la o anumită independență financiară. Rămâne o fată cu picioarele pe pământ, dar asta nu o împiedică să viseze că va apărea într-o zi în ediția franceză a Vogue, Elle sau Madame Figaro.

Așadar, și-a făcut repede bagajele și a plecat spre capitala Franței în luna noiembrie a anului trecut. A participat la multe castinguri, dar cum ieșea pentru prima dată din țară, a profitat de faptul că se afla acolo și a mai și vizitat câte ceva. A intenționat să meargă și la *Disneyland*, dar o costă cam mult și a renunțat.

M-am întâlnit cu Andreea după ce tocmai avusese a doua colaborare la Paris. Mi-a povestit despre experiențele sale din lumea modelilor ca și cum ar fi vorbit cu o nouă prietenă. Aflată în plină sesiune de iarnă, stu-

denta la psihologie în anul I mi-a mărturisit că se simte foarte bine când se gândește că a pășit într-o meserie practică și de Kate Moss sau Cindy Crawford. Din punctul său de vedere, cele mai plăcute momente sunt cele de la ședințele foto. „În zilele în care am făcut pozele pentru catalogul meu de prezentare cu Gabriel Hennessey, amândoi aveam starea necesară pentru așa ceva și s-a văzut. Au ieșit niște fotografii excelente”, spune ea.

Se poate afirma că a pășit cu dreptul în 2005, căci încă din prima lună a avut parte de o participare la un salon de prêt-à-porter în capitala modei, eveniment care i-a prilejuit și prima apariție într-o publicație din străinătate, *Officiel*.

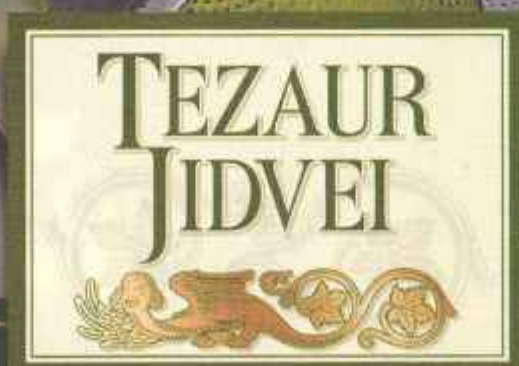
Când coboară de pe podium, se comportă ca orice tânără de vârsta ei. Stă la cămin ca și colegile de an, alături de care mai iese în oraș din când în când, încearcă să fie o studentă cât mai bună și își cultivă pasiunea pentru muzică. Ascultă orice gen, dar foarte aproape de sufletul său sunt baladele rock. Adoră împrăcăminte sport și parfumurile. Mi-a spus și un secret: urăște să poarte fuste, dar la ocazii se îmbracă elegant.

Are din ce în ce mai puțin timp liber, dar se străduiește să ajungă din două în două săptămâni acasă, la Buzău unde, alături de părinți, o așteaptă și prietenul. Deocamdată este mândră că se poate întreține singură din banii câștigați cu propriile forțe. Nu vrea să facă toată viața lucrul ăsta, dar pentru moment, îi place foarte mult și vrea să persevereze. Tocmai de aceea, plănuiește să meargă la sală, un lucru obligatoriu pentru un model. Când vine vorba de siluetă, îi spune sincer că nu se abține de la nimic, nici chiar de la ciocolată, dar este conștientă că în viitor va fi nevoită să mai renunțe la unele plăceri culinare.

Text: **Raluca Șeinouiu**
Foto: **arhiva Étoiles Models**

O prețioasă lecție de armonie

În noua colecție de vinuri Jidvei, Tezaur Jidvei, soiuri de renume ale Podgoriei Târnave își împletesc aromele pentru a crea o armonie savantă, plăcut echilibrată, menită să ispitească gusturile celor mai exigenți pasionați de vin.

Respectă-ți plăcerile!

Aura

Este greu să o întâlnești pe Aura Urziceanu la București. Nu imposibil. Cunoscuta interpretă de jazz este „disputată” astăzi de două state – Canada, țara adoptivă, și România, patria mamă – plus restul lumii jazz-ului care dorește să-i asculte muzica. Când nu este în țară, înseamnă că se află în Canada ori în vreun oraș din SUA bucurând publicul de acolo cu vocea ei și făcând lobby pentru tinerii artiști români. Când se află la București ori în alt oraș românesc, înseamnă că avem privilegiul de a o reasculta live pe îndrăgita artistă. Așa s-a întâmplat la Festivalul de Jazz, eveniment cu prilejul căruia am reușit să obținem un interviu în ultima seară, în pauza dintre concerte. Nu poți discuta cu Aura Urziceanu fără a nu auzi de nenumărate ori cuvintele *România, românii mei, sunt româncă*. Nu e o exagerare, pur și simplu așa simte Aura, care nu a renunțat la cetățenia română nici după 35 de ani de când s-a stabilit în Canada.

Legenda
vie a
jazz-ului
românesc

Urziceanu

În exclusivitate pentru *Flacăra*, Aura Urziceanu își povestește viața:

„Tatăl meu nu mă lăsa s-a

♥ **V-ați întâlnit pentru a doua oară în acest an cu publicul românesc. Este publicul de astăzi mult diferit de cel pe care îl cunoșteți înainte de '89?**

– Ultima oară când am plecat din țară a fost în 1992. Până atunci publicul a fost extraordinar, însă, după cum bine ne reamintim, între 1990 și 1992 a avut loc o schimbare majoră la noi în țară. De la un stres extraordinar al vieții cotidiene s-a trecut la o perioadă de tranziție, sub aspectul deschiderii românilor către lume. A fost faza cea mai importantă, dar și cea mai dificilă. Reîntorcându-mă anul acesta, mi-am dat seama cât s-a dezvoltat România în anii din urmă. Dacă publicul de dinainte de Revoluție a fost supus unei mari restricții, deoarece se știe că, la noi, artiștii străini veneau extrem de rar, deci publicul român a fost nedreptățit, acum s-au deschis porțile și românii sunt dornici să cunoască mai mult ce este în lume. Pe acest public românesc, extraordinar de cald și de primitor, îl regăsesc acum mai relaxat, dându-se cu mai multă libertate, calm și cu o mai mare seninătate artelor, inclusiv muzicii.

– **Aș dori să dăm timpul înapoi și să ne povestim cum ați plecat în Canada, în ce împrejurări?**

– Nu pot să vorbesc despre aceasta dacă nu fac referire la începuturile carierei mele. La 13 ani, dirijorul secund al *Orchestrai Radio de Estradă*, violonistul Jean Ionescu, m-a luat de mână și m-a dus într-un studio prezentându-mi o piesă americană care avea deja imprimat acompaniamentul, versurile fiind românești – *Vreau să cânt și eu la televizor!* Aceasta a fost de foarte bun augur pentru mine. A doua fază importantă, care mi-a ajutat carierei, a reprezentat-o întâlnirea cu mult regretatul compozitor George Grigoriu și piesa *Soarele e îndrăgostit de Mamaia!* Pe urmă, a fost întâlnirea cu pianistul, compozitorul și aranjorul de jazz Jancsi Kőrösy, singurul om pe care îl consider mentor. Împreună, am făcut un turneu în fosta URSS, de mare importanță pentru mine, deoarece am cântat jazz. După acest moment, am început să primim contracte în Germania. Acolo am fost auzită de către un reprezentant al televiziunii din Canada, m-a invitat la *Winnepeg*, în singurul club de jazz din *Winnepeg*, și astfel mi s-a deschis calea către alte contracte. Cântând eu acolo, a venit în concert orchestra lui Duke Ellington cu Duke însuși. Aș fi dorit să mă duc să văd concertul, dar având spectacol seara la club, îmi era imposibil. Aveam două spectacole pe seară, la cel de-al doilea, după terminarea concertului său, Duke a venit cu trei sau patru dintre muzicienii lui să la masa jos, la restaurantul clubu-

lui unde cântam. Pentru că toate mesele erau ocupate, a fost invitat să vină în club să bea ceva până i se aranjează o masă. Întâmplător, eu tocmai îmi începeam show-ul și, așa, fără să știu, mi-a urmărit prestația. Vine patronul la mine și-mi zice: „Aura, te invită Duke Ellington la masă!” I-am răspuns „Nu, știu că nu merg la masă!”, dar a insistat: „Eu cred că ar trebui să te duci, este marele Duke Ellington”. Au început să-mi tremure picioarele. M-am dus la el la masă, m-a felicitat, m-a întrebat ce naționalitate am. I-am spus că sunt româncă și m-a invitat a doua zi la o repetiție cu orchestra lui. M-a rugat să cânt. În clipa în care acest mare Duke Ellington mi-a oferit posibilitatea de a cânta cu el și formația lui în întreaga lume, sigur că am acceptat. A fost cel mai frumos cadou pe care mi l-a făcut viața.

„Mi-aș da zece ani din viața s-o văd la o repetiție pe Ella Fitzgerald”

– **Cum i-ați caracteriza pe Duke Ellington și pe Ella Fitzgerald, pe care ați întâlnit-o ceva mai târziu?**

– Din păcate, eu l-am cunoscut pe Duke Ellington în ultimii trei ani ai vieții lui, la o vârstă foarte matură. Emană o bunătate înge-rească, avea un suflet și un caracter extraordinar, muzica și talentul făceau parte din ființa lui. Când îl vorbea și începea să se uite la tine, aș spune că era ca un Dumnezeu pe pământ. Poate că am primit cel mai mare compliment al vieții mele muzicale, când s-a oferit să mă lase să improvizez. Încrederea și admirația lui pentru capacitatea mea de a improviza mi-a oferit lejeritate în interpretare. Pe Ella Fitzgerald am descoperit-o când aveam 16 ani. Atunci am început să cânt și să simt acest gen de muzică (jazz – n.r.). După 24.30 la radio era câte o jumătate de oră de jazz clasic, iar mai târziu câte o oră. Când am auzit-o pe Ella Fitzgerald prima oară (tata nu mă lăsa să ascult decât muzică clasică!) am descoperit

rit că, într-un fel cântă ca și mine, simte în același stil! Bineînțeles, muzica ei era deja cunoscută pe mapamond. După ce am descoperit-o, îmi spuneam: „Mi-aș da zece ani din viață să o văd la o repetiție, cum vorbește cu muzicienii, ce facel!” Iată că Ella Fitzgerald, impresarul ei și NBC-ul din Los Angeles, au hotărât să facă o emisiune cu niște tinere talente. Au ales patru tineri, un băiat și trei fete, printre care și eu. Așa am cântat pentru prima oară cu ea.

– **Care au fost principalele dificultăți de a ajunge în America?**

– Pe vremea aceea îți trebuia pașaport verde și nu prea îl căpătai ușor, eu am avut un noroc. Am plecat în URSS și în Israel având acel pașaport. Mi s-au oferit aceste contracte prin agenția noastră din București – *ARIA*. Când m-am aflat în străinătate mi s-a prelungit acel pașaport, dar eu plăteam *ARIE!* comision. Lumea când vedea pașaportul verde se speria și dura enorm de mult să-ți faci actele (de la minimum trei luni în sus), dar am reușit. După ce l-am cunoscut pe soțul meu (Ron Rully – n.r.) și m-am căsătorit cu el la Toronto, am devenit, prin mariaj, cetățean canadian, dar nu mi-am schimbat pașaportul, am ținut opt ani de zile pașaportul verde. Adevărul este că, imediat după ce ne-am căsătorit, am început să lucrez cu Duke Ellington foarte intens și avocatul lui îmi obținea viză pe acel pașaport verde. Deci mi-a fost foarte ușor să călătoresc. Nu am vrut să renunț la pașaportul verde pentru că nu am dorit să creadă cei de acasă că „Oh, Aura a fugit din România!”

– **Cu ce orchestre ați lucrat de-a lungul timpului?**

– Am lucrat cu Orchestra de stat Radio la început, aici mi s-a dat posibilitatea să fiu eu însămi. Nu mi s-a impus absolut nimic, Jancsi Kőrösy mi-a fructificat talentul și mi-a dat posibilitatea de a cânta piese noi. Din păcate, atât eu cât și el am plecat în turnee diferite și ne-am despărțit. Nu și cu sufletul. De câțiva ani am reînceput să ținem legătura. Mai târziu am lucrat cu orchestra de jazz a lui Phil Nimmons, unde l-am cunoscut pe soțul meu. Între timp, reprezentasem România la un concurs internațional de muzică la Knokke, Belgia, datorită lui George Zbârcea care în 1971 era directorul agenției de impresariat *ARIA*, și care mi-a spus să particip fiindcă sigur vom câștiga. Ceea ce s-a și împlinit. După aceea, am evoluat alături de Duke Ellington, la superlativ, apoi cu minunata orchestră de jazz a lui Thad Jones & Mel Lewis,

scult decât muzică clasică"

a urmat Quincy Jones, care după moartea lui Duke mă căuta să vin să cânt cu el și nu mă găsea. De întâlnirea mea și Quincy Jones se leagă o poveste minunată. Pe atunci, el lucra cu un basist de culoare, Ray Brown. Acesta venise la Toronto și cânta într-un amfiteatru din aceeași clădire unde cântam și eu. Ray Brown se întâlnește cu Ron, soțul meu, pe holuri și i se plânge: „O caut pe fetița asta din România, Aura Urziceanu, și nu știu unde să o găsesc. Ne-am uitat prin New York și nimic”. Ron: „Da? Uite-o acolo, e soția mea!” Așa l-am cunoscut pe Quincy Jones. Foarte fericit că mi-a găsit, mi-a zis „Acum, mergi cu mine!” Am avut de câteva ori ocazia să cânt și cu orchestra lui Count Basie.

- Bineînțeles, pentru dumneavoastră contează foarte mult satisfacțiile profesionale, bucuria de a cânta, totuși ce ne puteți spune despre satisfacțiile materiale pe care vi le dau concertele. Cam cât câștigați la un concert?

- Pe lângă mine, în actul muzical sunt implicate un număr de 19 persoane: un saxofonist, un sunetist, un pianist, un travel manager (cel care se ocupă cu biletele de avion), un orchestrator, doi oameni care se ocupă de lumini etc. Aceste 19 persoane sunt plătite lunar din ceea ce câștig eu, 50% merge la management, eu, după ce toată lumea este plătită, rămân cu în jur de 15.000-20.000 de dolari. Satisfacția mea cea mai mare nu e de natură materială, ci de natură profesională. Mi s-au oferit extrem de numeroase posibilități, niște contracte fantastice, dar ar fi trebuit să fac sacrificii, să renunț la partea familială, la copilul meu, la căsătoria mea și am considerat că nu e bine. Erau și niște cercuri unde se practicau anumite droguri, eu nu am avut nevoie de nici un fel de „inspirație” de acest gen.

- Aveți o familie fericită...

- Am avut noroc cu acest baterist canadian, Ron Rully, el m-a auzit și m-a admirat. Mi-a spus: „Am cântat și cu Ella Fitzgerald, așa ceva nu am auzit! Mi-am dat seama că așa cum cânti așa e și caracterul tău”. Ne-am întâlnit la Toronto în orchestra lui Phil Nimmons. Avem un băiețel care ne-a încălzit sufletele și ne-a făcut mândri. Este și el muzician, iar în acest mare concert pe care-l plănuiesc acum promit că îl vom avea printre invitați și pe băiatul meu Christopher.

- Când veți fi bunică?

- Christopher este într-o mare aventură muzicală cu o fată din Anglia, care și ea iubește muzica. O cheamă Ilava, este o combinație între scoțieni și australieni, o fată

minunată. Cântă la bas ca un bărbat, l-am spus fiului meu: „Când ești gata, să-mi faci o nepoțică, pentru că ești dator să ne faci o fetiță! (l-am dorit foarte mult)”. În tinerețe mi-am zis că primul meu copil va fi un băiețel. Nu mi-am mai dorit 10-15 ani nimic, dar aș mai fi vrut și o fiică, însă nu am reușit.

- În străinătate cine vă face reclamă?

- Soțul meu, în momentul când am semnat acele contracte a pus clauza numărul unu și singura, România nu se încadrează în termenii acelor contracte. Dacă merg să cânt la Budapesta îmi trebuie aprobarea celor cu care am semnat contractele. Ei pot lua 50%. Dacă merg să cânt la Cluj, sau oriunde în altă parte a României, nu mai am aceleași condiții. Pot cânta când vreau pentru românii mei.

„Erau cercuri cu droguri, dar nu aveam nevoie de așa inspirație”

- Cum ajutați tinerii muzicieni români?

- Vreau să-mi ajut țara numai din punct de vedere cultural, adică să organizez concerte, să invit nume mari, artiști cunoscuți. Să vină din Anglia, America, Germania, Franța. E perfect. Acum este cazul să invităm artiști care să susțină recitaluri chiar în studioul TVR, să-i luăm și să le arătăm țara puțin, ce avem: muntele, marea, clădirile frumoase, muzeele să le promovăm. De asemenea, pot

să aranjez schimburi culturale. De exemplu, Big Band-ul nostru, condus de Ionel Tudor, de ce să nu meargă în Canada? De ce să nu meargă în SUA, Italia, nu numai străinii să vină la noi ci și noi, tinerii noștri, să meargă peste hotare. Tinerii muzicieni români trebuie făcuți cunoscuți lumii fiindcă ei au mare nevoie să fie promovați.

- Vă veți retrage în viitorul mai mult sau mai puțin apropiat în România?

- Să mă retrag în România? Nu și nici nu vreți treaba aceasta. Dacă eu sunt aici înseamnă că duc tratative prin telefon și prin e-mail sau mă urc în avion și fac de la București la New York două zile din cauza fusului orar. Dacă sunt, de pildă, la Toronto și trebuie să merg la New York atunci nu-mi trebuie decât 60 de minute ca să ajung, orice problemă urgentă se poate rezolva mult mai ușor acolo. În afară de asta, în România cât

pot să cânt? Am un concert pe an sau două, maximum, „fac” o televiziune, două, trei și după aceea ce fac? Acolo nu mă opresc din cântat și asta e foarte bine. Atât timp cât am relații cu lumea muzicală de acolo și mă aflu în străinătate, sigur că pot aranja multe lucruri pentru țara mea. Deci nu mă dorți aici, dorți-mă acolo.

Text: **Alice-Claudia Gherman**

Foto: **Octavian Tibăr**

S-a subțiat stratul de **O-Zone**

Cea mai profitabilă trupă est-europeană a anului 2004 și singura care s-a bucurat de succes pe piața muzicii vest-europene a hotărât să se despartă la începutul acestui an. Dan Bălan, fostul lider al trupei *O-Zone*, a dat tonul destrămării formației. El a cântat în SUA, la finele anului trecut, alături de un cunoscut solist din New York, Lucas Prata, varianta în engleză a melodiei *Dragostea din tei*, rebotezată *The May Ya Hee Song*. Și, toate acestea fără știrea lui Arsenie Toderăș sau Radu Sârbu, ceilalți doi componenți ai formației, până la un moment dat, chiar și fără știrea celor de la *Cat Music/Media Services*, producătorii români ai *O-Zone*.

Dragostea din t

Dan Bălan, Arsenie Toderas și Radu Sârbu sunt cei *trei crai din răsărit* care au răpit inima românilor, dar și pe cea a occidentalilor cu muzica lor *dance*. Povestea băieților începe însă cu Dan Bălan, inițiatorul trupei cu iz de ozon. El și-a început cariera muzicală alături de trupa moldovenească *Imperialis*, pentru ca apoi să se gândească să-și facă propria trupă, *O-Zone*, în 1999. Pe atunci, formația avea altă formulă, Dan cânta alături de Petru, un prieten din Republica Moldova. *O-Zone*, în accepțiunea actuală, s-a conturat cu adevărat în 2001, când s-au alăturat Toderas și Radu în urma unei preselecții și, tot atunci, băieții s-au hotărât să vină în România. În formula veche, *O-Zone* a lansat albumul *Unde ești*, iar în cea nouă, după debarcarea în 2002, în România, au lansat albumul *Number 1*. Melodia *Numai tu*, care s-a dorit a fi piesa de rezistență a albumului *Number 1*, nu a încântat prea mult publicul la vest de Prut, dar *Cat Music* a continuat să creadă în ei și le-au acordat o a doua șansă care s-a numit *Despre tine*, melodie al cărei refren mult fredonat a fost *Mă înec în ochii tăi*. Imediat, piesa lor a urcat în top pe cele mai

înalte locuri sfârșind prin a ajunge cu adevărat *number one* în *Romanian Top 100 Singles Chart*. Anul 2003 a însemnat începutul succesului real pentru *O-Zone*, cu melodia *Dragostea din tei* și albumul *Disc-O-Zone*, moldovenii de peste Prut au dat lovitură și au câștigat sute de mii de euro. Aflați în plin succes românesc, *O-Zone* au avut *norocul* să fie preluați și plagiați de către Paula Mitrache care s-a prezentat în Italia sub numele de *Haiducii*, aceasta propunând publicului italian o variantă a cântecului *Dragostea din tei*. Deși, încă din acea perioadă în trupa *O-Zone* se anunța vreme rea, Dan Popi, producătorul de la *Cat Music*, a reușit să mențină cămașă dreaptă și formația a devenit cea mai cunoscută trupă basarabeano-românească (băieții s-au declarat români în fața ziariștilor străini) în vestul Europei.

A trecut acceleratul!

Brusc, în România soseau știri de genul: după ce timp de șase săptămâni au ocupat prima poziție în topurile din Spania, Franța și Italia, *O-Zone* au ajuns pe locul 1, în Germania și Belgia. În Belgia ei au detronat-o pe Ruslana

cu *Wild Dances* și Anastasia cu *Left Outside Alone*. Presa de la Moscova i-a numit vara trecută, dintr-o dată, *mândria națională a Rusiei*, considerându-i de-ai lor, mai ales că membrii trupei *O-Zone* au vorbit fluent rusește. Nici Argentina, Liban și India nu au rămas insensibile la *Maiahuuuu, Maiahiiii*, melodia *Dragostea din tei* cucerind teren puternic și acolo. Europeanii și-au pus piesa ca *ringtone* la mobile, fetele s-au dat în vânt după Dan, Radu și Arsenie, iar homosexualii au încercat să acrediteze ideea că basarabenii noștri ar fi nițel *gay*. Nu de alta dar parcă prea se îmbrățișau între ei, se vedea curcubeul (simbol al acestei minorități sexuale) în cadrul videoclipului la celebra lor piesă și alte simboluri de orientare *gay*. Băieții au negat însă presuposițiile la adresa preferințelor lor sexuale declarându-se heterosexuali. Succesul neașteptat de anul trecut însă nu a fost lipsit de scandaluri și amenințări. *O-Zone* au avut necazuri nu doar cu *Haiducii*, care se aflau într-un timp în același top cu varianta proprie la melodia *Dragostea din tei*, numai că pe o poziție inferioară, dar și cu Bogdan Popoiag, membrul trupei *UNU*. Acesta

(r)ei s-a scuturat

a susținut că el este adevăratul compozitor al celebrei piese *Dragostea din tei*, iar Dan Bălan doar autorul textului. Același Popoiag declara în 2004 că Dan Bălan a lansat single-ul cu pricina în Italia, Germania, Spania, Canada, Anglia și Franța având în totalitate controlul asupra drepturilor de autor, de aceea le-a intentat proces celor de la O-Zone. La acuzele grave ale lui Popoiag, Dan Bălan i-a răspuns acuzatorului în consecință, chemându-l în instanță pe acesta. Luna trecută, Judecătoria Sectorului 2, București, l-a dat câștig de cauză fondatorului trupei O-Zone. Deși, în repetate rânduri, la proces, Popoiag a susținut că are dovezi clare împotriva lui Dan Bălan, el nu a putut prezenta probe în fața judecătorului din care să rezulte că ar fi compus piesa disputată. În urma deciziei judecătorești, Popoiag este acum nevoit să plătească despăgubiri lui Dan Bălan în valoare de 60.000.000 lei, cu titlul de daune morale.

Măcinat din afară de atâtea neînțelegeri, dar în egală măsură din interior, din cauza orgoliilor celor trei băieți, O-Zone a decis la începutul acestui an să divorțeze. După doi ani

și jumătate de evoluție comună, după un succes fulgerător, gen *Acceleratul* lui Topîrceanu, după câștiguri fabuloase – s-a vehiculat suma de 2.000.000 de euro – trenul O-Zone care părea imposibil de stăvilit s-a oprit în gara numită *Despărțire*.

Uite O-Zone, nu e O-Zone!

Cel care pare să fi fost capul loviturii de grație dată băieților O-Zone este chiar fondatorul trupei, Dan Bălan. Răpit de visul american, Bălan s-a decis să-și ia viața artistică în propriile mâini și a pus de o colaborare cu Lucas Prata la New York, unde a cântat în luna decembrie prin diverse cluburi varianta în limba engleză a melodiei *Dragostea din tei*. Odată aruncată bomba, explozia nu a întârziat să apară, O-Zone s-au înecat nu în ochii iubitei, cum era cunoscutul refren, ci în atitudinea lui Dan Bălan, iar trupa a rămas în aer, spre stupefacția fanilor de peste tot în lume, dar și spre deliciul invidioșilor. Am încercat să îl contactăm pe măcar unul dintre membrii trupei, dar cele șapte telefoane mobile puse la dispoziția noastră, de către Media Services ori

sunau în zadar, ori erau închise. Cei trei ozozi, vorba unui alt refren celebru de-al trupei, n-au răspuns la eSeMeS. Dan Bălan, la închiderea ediției, fiind plecat în SUA, cu proiecte proprii, Arsenie Toderas aflându-se la Chișinău, doar pe Radu Sârbu am reușit să-l contactăm pe ultima sută de metri. Acesta din urmă ne-a declarat telefonic: „Noi nu ne-am certat cu Dan Bălan. Vom merge chiar în Japonia să lansăm albumul *DiscO-Zone*. Nu ne-am despărțit ca trupă, încă, iar în Japonia vom concerta în formula veche. S-ar putea să revenim chiar toți trei și să evoluăm în continuare ca O-Zone, așa cum ne știu fanii. Deocamdată, am luat cu toții o pauză. Eu lucrez la un proiect solo, care sper să apară peste două luni. Nu vreau să vă dau mai multe detalii până atunci.” Până la noi ordine, se vehiculează în presă că locul lui Bălan va fi luat fie de Claudiu Mirică, proaspătul divorțat de trupa *Stigma*, fie de către un preten din Chișinău de-al băieților, fie un francez propus din afara țării, fie membrii trupei vor opta separat pentru cariera solo.

text Alice-Claudia Gherman

foto arhiva Media Services

Vox Populi

Cu și despre O-Zone de pe forum adunate și la lume date:

- „Dacă atât va dus capul, ce să mai vorbim? Așa e când la unii le intră norocul în casă și ei îl alungă cu parul.”
- „Succesul și bogăția nu sunt pentru toată lumea. Puțini sunt cei care știu să-l gestioneze. Până la urmă se va alege praful, vezi Andree, Dana de la HI-Q. Cine o face ca ei, ca ei să plătească.”
- „Prefer să fie promovați artiștii din Basarabia, decât țiganii romanizați de la noi, păcat că se destramă. Păcat, păcat!”
- „Era și cazul să vă destrămați, că erați de toată mila.”
- „Este cea mai bună veste pe care am auzit-o în ultima vreme. Era timpul ca România să nu mai fie reprezentată de către niște afoși.”
- „În sfârșit, o mare parte a penibilului românesc încetează a ne mai zgâria timpanele, aștept asemenea decizii și de la restul.”

Tra

nsa hipnotică

Pe stradă: Acum câteva zeci de ani, un tânăr urât, da' deștept, cunoscător în ale tehnicilor subtile de manevrare, se plimba pe Strasse împreună cu un bun prieten. La un moment dat, două fete frumoase (da' proaste), râd în hohot de figura strâmbă a cunoscătorului. Urâtul îi și strecoară amicului că va avea ce vedea... Imediat fetele își ridică fustele, sus, tot mai sus, își dezgolesc piciorușele și pășesc grațioase, pe poante, pe bulevardul în delir. Amicul cere explicații. „Le-am indus ideea că au de trecut o apă mare și trebuie să se ferească, să nu se ude”, zice urâtul. Mai uscate, mai curate, fetele și-au lăsat ușurel fustele, privind nedumerite-n jur. Urâtul, în joacă, le-a plătit-o cu o hipnoză mică.

În cabinet: Tânăra brunetă stă întinsă în pat, cu capul chiar pe blana doamnei doctor. Pacientei îi este frică să meargă singură pe stradă, o spaimă totuși firească dacă ținem seama de faptul că suferă de epilepsie. Tocmai de aceea doamna doctor nu îndrăznește să o aducă în stare de hipnoză. Se mulțumește doar să o relaxeze profund. „Ești relaxată, liniștită... Corpul devine greu, ca de plumb...” Vocea doamnei doctor învâluie încăperea și se lasă, grea, peste registrul de observații medicale, peste fișiere, peste trupul tinerei în relaxare care aude întruna, ca prin vis: „Fruntea, ochii, mâinile, picioarele sunt acum grele, grele ca de plumb... Ești încrezătoare, liniștită, și teama de a merge singură pe stradă dispare...” În fața patului, de pe o icoană mare, Sfântul Gheorghe este pregătit să-și înfigă și el lancea lui grea, ca de plumb, în suferințele tinerei anxioase. De cealaltă parte, folosindu-și tehnica, doctorița numără până la 35 pentru relaxarea profundă și invers, de la 10 la 1 pentru revenirea domnișoarei în lume. La final aceasta se ridică, luminoasă, mulțumește și pleacă.

Aceasta nu a fost, însă, o ședință de hipnoză. Pentru asta ar fi fost nevoie ca pacienta să privească fix în ochii medicului. Sau să fixeze un obiect strălucitor. Conduasă profesionist, pacienta s-ar fi desprins de lumea palpabilă de moment și ar fi călătorit în timp înapoi, cu câteva zile sau chiar cu ani. În timpul transei i s-ar fi indus aceleași idei: de siguranță, de liniște, de stabilitate. Fricile dispar și orice suferință este revizuită și desființată.

Terapie, nu spectacol!

Hipnotera

profesor Vladimir Gheorghiu au învățat acest gen de terapie suficienți studenți pentru ca practica să împărtășind studenților din experiența proprie în domeniul hipnozei. Școala românească de hipnoter

Ochi negri, ușor umezi, sprâncene frumos arcuite, surâs blajin sau ușor strengăresc, cu strungăreață, mâini fragile, ca de copil, așa arată unul dintre cei mai buni hipnoterapeuți din România. Nimic fioros în atitudinea Irinei Holdevici. Prima senzație este că te simți în siguranță, pentru că vocea calmă te conduce firesc spre împăcare, spre liniște. Dacă până și un interviu strict ca acesta a fost prilej de relaxare, fără a fi nevoie de nici o tehnică vădită, atunci este de înțeles succesul doamnei profesor. Ea

face o delimitare clară, de la bun început: hipnoza nu este un fenomen paranormal. În hipnoză avem de-a face cu o concentrare, o focalizare a atenției pe un obiectiv foarte precis, cu o îngustare a capacității de receptare a stimulilor veniți din exterior. Asta este explicația. Într-adevăr, vocea Irinei Holdevici nu pare a avea pic de emoție. Căldura și liniștea sunt construite mental, în ani buni de experiență (peste 30). E o dovadă că agitația minții poate fi transformată în căldură, benefic, tot pentru un anume gând. În cazul terapiei de acest fel, rațiunea este aceea de a ameliora sau chiar vindeca o persoană aflată în suferință.

În al doilea rând, nu trebuie confundată hipnoza terapeutică și hipnoza de estradă! Aceasta are alte reguli. De pildă, Irina Holdevici n-ar provoca niciodată un episod ca acela cu fetele ridicându-și poalele-n cap. „Eu fac numai terapie, acționez numai spre sănătatea clientului. Și nici nu cred că lucrurile astea s-ar putea face așa, un-doi, dintr-o singură privire. Poate doar în cărți.” Ce are a face spectacolul cu medicina? De obicei acești hipnotizatori își aleg din masa mare de spectatori pe aceia care vor să se dea în spectacol. Unul care se apucă să sară într-un picior pe scenă își dorea, în subconștient, acest lucru. Și alte experimente dovedesc asta: li s-a indus unor tinere ideea că trebuie să se dezbrace. Unele s-au dezbrăcat, altele nu. Cele

care au făcut-o aveau înconștient o dorință de exhibare sexuală. Se întâmplă acest lucru pentru că sugestibilitatea, ca și inteligența, este o calitate umană, care se dezvoltă specific, pentru fiecare în parte. Cei care fac hipnoză pentru spectacol nu sunt obligați să dea examene, să obțină atestate, ei nu țin de regulile deontologiei medicale.

subiecți pentru hipnoză, cu condiția să-și dorească acest lucru.

S-ar mai putea spune că hipnoza este „sora mai mare a relaxării”. Hipnoza este o relaxare mult mai profundă, în care se pot induce subiectului o serie de sugestii menite să rezolve anumite probleme de natură psihică sau chiar de natură organică.

Circulă mitul conform căruia hipnoterapeutul trebuie să fie un bărbat puternic, voinic, cu ochi albaștri sau verzi, eventual și cu sprâncene stufoase, dotat pentru o privire cât mai pătrunzătoare. Practica a arătat că nu este așa. „Un bun hipnoterapeut trebuie să aibă, cu siguranță, niște calități, ca orice psihoterapeut: să fie o persoană sigură de sine, cu un grad de dominantă ridicat, dar nu excesiv, pentru că altfel creează stări negative subiectului. E bine să aibă o voce

plăcută, să nu fie stridentă, să stăpânească foarte bine tehnica, să aibă reale calități empatice. Cei care se înțeleg și comunică bine cu toată lumea pot face mai ușor hipnoză decât cei care țin cu tot dinadinsul să iasă în evidență în mod strident. Privirea trebuie antrenată,

pentru că subiectul este controlat prin intermediul privirii. Hipnoza nu este un proces exclusiv mental, ci și emoțional, în mare măsură.”

Dopați sau anesteziați prin hipnoză

Irina Holdevici a lucrat în tinerețe și cu sportivi de performanță (loturile olimpice de țir, scrimă și gimnastică masculină), dar și acum, cu jucători de tenis sau practicanți de arte marțiale. Una dintre modalitățile de a ajuta sportivul este de-a face un antrenament mental pentru evitarea tracului competițional. În stare de hipnoză se realizează modelarea mentală pentru ca sportivul să dea în concurs tot ceea ce poate da la antrenament. Hipnoza este interzisă în

Specific hipnozei este faptul că în această perioadă (numită transă hipnotică) se activează instanțele psihologice

de natură subconștientă. Din punct de vedere fiziologic se realizează o activare a emisferei cerebrale drepte, cea responsabilă de creativitate, intuiție, procesare globală, sugestie (emisferea cerebrală stângă eate responsabilă de activitățile logice, de rigoare, calcul aritmetic, performanțe care țin de analiză, de detaliu). Cei mai sugestibili, cei mai ușor de hipnotizat sunt cei la care funcționează predominant emisferea cerebrală dreaptă. De altfel, actorii sunt cei mai buni

pie este un domeniu cu tradiție de mai bine de 60 de ani în medicina românească. De la renumitul se propage. Unul dintre învățăceii prof. Gheorghiu este prof. univ. dr. Irina Holdevici, la rândul ei acum apie adună peste 30 de terapeuți foarte buni, iar cabinetele de acest gen sunt din ce în ce mai căutate.

competiție, pentru că este considerată metodă doping, dar este acceptată în antrenament. Există însă și cazuri în care sportivi de performanță intră într-o stare de autohipnoză, fără să-și fi învățat cineva: așa se câștigă marile curse cu piciorul luxat sau chiar fracturat.

Pentru că sportivul gândește înainte proba, se poate lucra pe acest nivel mental pentru creșterea performanței sportive. Hipnoza este folosită și pentru creșterea altor performanțe umane: pentru creșterea capacității de memorare, de concentrare a atenției și chiar pentru deblocarea unor aptitudini creative.

În cazul folosirii hipnozei împotriva durerii, pentru unii subiecți foarte buni, cu sugestibilitate crescută, se poate merge chiar până la intervenții chirurgicale fără anestezie. Prof. Holdevici chiar a cunoscut un medic militar american care lucrase în Vietnam, în condiții de junglă, și care aplica hipnoza în locul anesteziei. În România, singurul care a reușit o asemenea performanță este prof. Gheorghiu, care a realizat o anestezie prin hipnoză la o intervenție chirurgicală stomatologică. În mod obișnuit, prin hipnoză se poate combate durerea din bolile cronice, de mușchi, de oase, se pot ajuta pacienți cu boli grave, cancer sau SIDA, pentru a suporta mai ușor suferința. Sunt relatări de cazuri în care cancer incipient sau alte boli grave în stadiu incipient chiar au fost stopate cu ajutorul sugestiei.

„Nu sunt un guru oriental!”

Astăzi sunt din ce în ce mai multe solicitări pentru hipnoterapie. Cabinetele de acest tip sunt pline iar hipnoterapeuții, câți sunt, abia fac față cererilor. Uneori, solicitările trec dincolo de domeniul strict medical. De pildă, folosirea hipnozei pentru obținerea unor mărturii care țin de domeniul justiției ar fi tentante. Numai că este stabilit că hipnoza nu reprezintă probă în justiție. „E adevărat că subiectul aflat sub hipnoză nu minte. Dar în acel timp se poate activa fie o reprezentare a memoriei, fie o reprezentare a imaginației. De exemplu, dacă cineva pretinde că a fost răpit de extraterestri și că a fost plimbat prin farfurii zburătoare, este posibil să fie așa (*doamna doctor Holdevici este îngăduitoare...*), dar este posibil ca aceste amintiri să fie rodul unor lecturi sau filme care l-au impresionat. Acesta este adevărul lui subiectiv. Pe mine nu mă interesează să aflu adevărul, ci să ajut omul să se vindece.”

De asemenea, terapeuții de acest gen nu fac regresii în viețile anterioare. „Subiectul poate spune lucruri ciudate, dar nu știm dacă sunt reamintiri sau, de fapt, repovestite după romane sau filme. Mie nu mi s-a întâmplat să aud lucruri din cale afară de ciudate și oricum refuz să încerc ceva ce nu stăpânesc. Eu nu sunt un guru oriental, sunt doar un terapeut cu niște calități

de un anumit tip, formate în timp. Nu exclud posibilitatea existenței vieților anterioare, dar n-am nici un argument, nici că da, nici că ba. În calitate de terapeut, nu am dreptul să induc false amintiri.” De altfel, au existat multe scandaluri în SUA în legătură cu psihologi sau psihoterapeuți care s-au ocupat de persoane așa-zis abuzate sexual. Procesele deschise pe tema asta au arătat că cei mai mulți dintre așa-zisi violatori de către părinți erau persoane cărora de fapt nu li se întâmplase asta și numai terapeutul, fără să vrea, le-a sugerat așa ceva. Așadar, există riscul de a induce false amintiri, dacă terapeutul nu are suficientă experiență sau nu este atent. În țara noastră, din fericire, nu există asemenea situații.

Lipsă curaj, lipsă erecție

În România, cei care vin cel mai des la cabinetul de hipnoterapie suferă de anxietate, agorafobii cu atacuri de panică. Sunt mai des femei cărora, fără a avea o problemă organică, li se face rău, li se înmoaie picioarele, au tahicardie, senzație de sufocare, se sperie foarte tare și se tem să mai intre în magazine sau în locuri aglomerate, se tem să meargă singure pe stradă, să utilizeze metroul, mijloacele de transport în comun și lucrul acesta le încurcă foarte tare viața. Sunt unii care cred că au o boală cronică gravă, dar din fericire nu este așa. Este numai o

Vindecări hipnotice

„Acum câțiva ani s-a prezentat la mine o tânără cercetătoare de la un institut din București, care avea ulcer cu nișă. Directorul institutului mi-a trimis-o pentru a o pregăti psihologic de operație, fata fiind foarte speriată. Spre norocul ei avea un grad foarte mare de sugestibilitate și era și extrem de motivată. Recunosc cinstit că nu mi-am propus nici un moment să acționez asupra afecțiunii somatice, mi-am propus doar s-o liniștesc, și i-am dat sugestii legate doar de relaxare, reducerea anxietății, dar și de modificare a compoziției sucului gastric. Spre surprinderea atât a ei cât și a mea, într-un interval destul de scurt nișa s-a închis. Nu era o minune. Pur și simplu, clienta fiind tânără, cu mari disponibilități psihice latente și foarte motivată de evitarea intervenției chirurgicale, și-a mobilizat cumva inconștientul și organismul ei singur a luptat și, mai puțin sau mai puțin, clienta mea s-a autovindecat.

Se știe că un om normal, având o inteligență normală, folosește doar 30% din capacitatea creierului, restul fiind undeva în stare latentă. Aceste disponibilități se activează doar în condiții speciale. Cazul cunoscut în care o mămică firavă a putut să ridice un autoturism

sub care nimerise piciorul copilului ei demonstrează puterea infinită a creierului omenesc.

Alt caz: rezolvarea unei logonevroze (bălbăială) la un adult. „A venit la mine un african, care s-a dovedit a fi extrem de sugestionabil. Făcuse studii în străinătate, nivel cultural ridicat, făcea parte din protipendada țării respective. Era chiar un fel de rudă cu ambasadorul acelei țări la noi. În timpul ședinței a intrat repede într-o stare foarte profundă, în care i-am aplicat tehnica regresiei de vârstă. A fost, poate, cel mai ciudat caz pe care l-am întâlnit. Nu credeam că se poate întâmpla așa ceva, citisem doar în cărți. În momentul în care i-am sugerat că se întoarce în copilărie el a început să plângă, să vorbească în limba lui africană și recunosc cinstit că, deși aveam deja 15 ani de practică, m-am cam speriat. Totuși am controlat situația. I-am sugerat să mergem în timp la un moment mai apropiat, în care ne puteam înțelege în limba engleză. L-am scos din transă și i-am dat sugestia să-și amintească cele petrecute în timpul transei. Mi-a spus că fusese crunt pedepsit de tatăl său, a stat 24 de ore închis într-un garaj și atunci a avut un șoc după care s-a instalat această tulburare de vorbire. Omul nostru a progresat spectaculos în numai o lună și a rămas doar cu o vorbire un pic sacadată.”

suferință legată de stres și suprasolicitare. Un caz real: „O clientă a terminat ASE, lucrează la o bancă, lucrează mult, este și foarte bine plătită și motivată să progreseze. Din cauza asta vine acasă târziu seara. În condițiile astea încep discuții aprinse cu prietenul ei care nu are un serviciu atât de solicitant și care ar mai vrea să meargă și la discotecă, și la un film, iar ea nu-i acordă suficientă atenție. Apar probleme de cuplu și până la urmă perechea se destramă. Aceasta este o traumă pentru tânăra respectivă, care nici nu are o posibilitate imediată de a intra într-o nouă relație. Pe acest fond de supărare, de instabilitate, probabil domnișoara noastră a consumat și mai multe cafele, se poate ca la un moment dat în autobuz să aibă o senzație de amețală însoțită de tahicardie. Evident, se sperie, dacă este mai prăpăstioasă poate cheamă și salvarea, dar salvarea nu-i face mare lucru, poate un calciu. Dar data viitoare când se află într-un loc asemănător este suficient să se teamă, ca să-și producă aceeași stare de rău. Astfel se produce o condiționare negativă, pe care terapeutul încearcă să o destrucureze. Unei astfel de paciențe eu îi dau sugestii legate de faptul că stările pe care le trăiește sunt total lipsite de pericol și că ele trebuie tolerate. În momentul în care apar astfel de stări ea trebuie să se relaxeze, să expire, și răul trece de la sine. Dacă îi spun asta în stare de veghe mă crede mai puțin, sau nu are încredere că poate să se relaxeze. Prin hipnoză, însă, se poate fixa un mecanism de acest gen. De pildă, unei persoane cu tulburări de vorbire îi spun că vorbirea revine rar, clar, fluent, îi spun că se concentrează doar asupra conținutului relațiilor și mai puțin asupra imaginii pe care vrea să o lase celorlalți. Există și hipnoza care se ocupă de regresia în timp: dacă cineva a suferit un accident foarte grav, a rămas traumatizat, are insomnii,

Seriitor cu banu-n cizmă

„S-a prezentat la mine un scriitor cunoscut, în vârstă, a cărui soție pierduse o sumă foarte mare de bani, în valută. Oamenii erau puși în situația de a-și vinde mașina ca să recupereze banii, era la începutul anilor '90. Am constatat că soția suferea și de hipertensiune arterială, iar hipnoza îi putea regla afecțiunea. De-asta am și acceptat. În timpul uneia dintre ședințe, bătrânica, dovedindu-se foarte sugestivă, a relatat că banii sunt înveliți într-un ziar și ascunși într-o cizmă. Într-adevăr, așa era. Pentru asta am primit și eu în dar *Istoria literaturii române* a lui G. Călinescu... A fost o întâmplare, căci dacă banii ar fi fost furati, puteam, cel mult, să o fac să-și amintească ultimul contact cu obiectul. Eu nu fac paranormal.“

coșmaruri, anxietate, iritabilitate, parcă nu mai e cel care a fost. În astfel de cazuri este interesant să sugerăm că se întoarce în timp, că re trăiește evenimentul respectiv, chiar dacă îl re trăiește dramatic și că acea întâmplare își schimbă conotația: nu mai este o nenorocire, ci este o încercare a destinului din care a scăpat cu bine, evoluând chiar spiritual.“

Alte tulburări frecvente sunt cele sexuale, de dinamică sexuală la bărbați sau frigiditate feminină. În România, cel mai des bărbații au curajul să solicite ajutor. Și în cazul acestor tulburări răspunzător este stresul și condițiile negative.

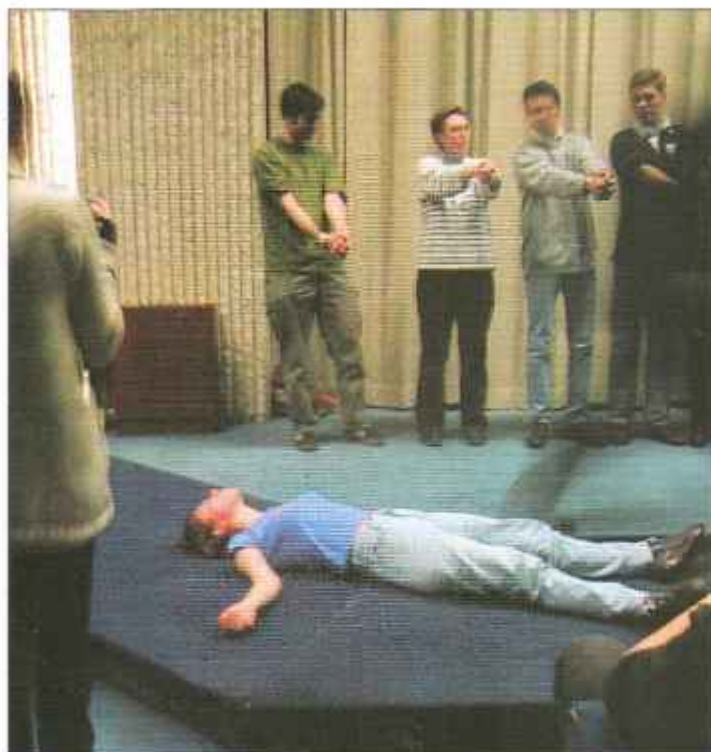
Un caz: O tulburare sexuală la un bărbat. „În primul rând bărbatul este trimis la un control endocrinologic. Dacă nu este vorba de o chestiune organică, se discută pentru a afla problema. Personajul cel mai des întâlnit este un tânăr fără prea multă experiență, care într-o anumită situație, obosit fiind sau după ce a consumat alcool, are un eșec cu partenera. Dacă are și neșansa ca prietena lui să nu-l lubească sau să nu aibă nici ea experiența necesară și începe să-i reproșeze, omul începe să se teamă. La o nouă întâlnire o să-i revină teama, și cu cât se gândește mai mult, cu atât riscul de a se întâmpla cu

adevărat este mai mare. În loc să facă ceea ce trebuie să facă firesc, el se gândește că n-o să reușească. Evident, n-o să reușească. Acest cerc vicios poate fi distrus prin anumite sugestii hipnotice și prin antrenament mental legat de încrederea că actul sexual se va desfășura cu succes. La terapiile sexuale este mult mai indicată terapia de cuplu, pentru că există dificultăți în lucrul cu unele persoane care nu au partener și e foarte greu de verificat rezultatul terapiei. De fapt, inițierea unei noi relații pentru o persoană cu probleme de acest gen este un nou stres. Întotdeauna apare teama de a nu fi respins din nou“, spune Irina Holdevici.

Filosofia sticlei pe jumătate plină

Trebuie să știm că un psihoterapeut de scurtă durată, cum este hipnoterapeutul, spre deosebire de analistul freudian, nu-și propune să dezgroape conflicte profunde, plasate undeva în inconștientul subiectului, ci doar să rezolve problema. Dacă cineva își modifică atitudinea față de evenimente, nu e nevoie să mai conștientizeze cutare eveniment din copilărie care l-a marcat, ci, pur și simplu, își modifică filosofia de viață. „Trebuie să învățăm filosofia sticlei pe jumătate plină. Când privești o sticlă pe jumătate umplută cu apă, optimistul o să spună că sticla e pe jumătate plină, în timp ce pesimistul – că sticla e pe jumătate goală. Modificarea atitudinii reprezintă cheia terapierilor scurte, iar hipnoza deblochează posibilitățile creative în fața oricăror probleme ale vieții.“

Iar pentru a căpăta încredere că hipnoterapia poate fi utilă în multe dintre situațiile de viață, este suficient să știm că aproximativ 70% dintre cazurile prezentate la un cabinet de hipnoterapie sunt un succes. Fără pilule, analize sau alte tehnici medicale obișnuite. Unii dintre cei mai buni hipnoterapeuți din România sunt prof. Ion Dafinoiu, de la catedra de psihologie a Universității din Iași sau prof. Daniel David, de la Universitatea din Cluj. Iar dacă aflăm că până și ministrul de astăzi al Educației și Cercetării, Mircea Mică, are pregătire și practică substanțială în domeniul hipnozei, nimic nu ne mai poate opri să nu ne dorim să visăm frumos.

Afecțiuni tratabile prin hipnoză: tulburări anxioase, cu atacuri de panică, depresii ușoare sau moderate, tulburări psihosomatice: ulcer, gastrite, colite, hipertensiune arterială, tulburări de ritm cardiac, afecțiuni endocrinologice, dermatologice (care sunt în mare măsură legate de stres). Pot fi abordate și afecțiuni fizice, pentru combaterea durerii sau pentru activarea unor disponibilități ale mecanismelor imunologice. Nu se recomandă hipnoza pentru: bolnavi psihici sever, schizofreni, epileptici, cei cu psihoză maniaco-depresivă.

Text: **Gia Iova**

Foto: **Robert Hanciarac**

unii oameni stănesc locul

VIP

acum multe mii de ani, banii erau întrebuințați
ca mijloc de comunicare în ceremoniile religioase

ceea ce e scris nu se mai poate șterge

Artemis

Sergius

Există o mie de
explicații, dar o singură
reparație:
restaurarea picturilor și
refacerea mănăstirilor
din Bucovina.
Prin programul
"Bucovina pentru
Bucovina",
o parte din prețul
sticlelor de apă
minerală Bucovina se va
folosi pentru
restaurarea frescelor,
climatizarea muzeelor,
reconstrucția
ansamblor
mănăstirești.

banii nu sunt răi sau buni, ceea ce facem cu ei e rău sau bun

Esti ceea ce faci. Si ceea ce nu faci.

Iosif Berman, fotograful lui Bogza, Gusti și al Palatului Regal

Omul cu o mie de ochi

I s-a spus în multe feluri. Geo Bogza l-a numit „omul cu o mie de ochi”, deși a lucrat puțină vreme alături de el. Sociologul Dimitrie Gusti l-a văzut drept „coautor al imaginii satului și țărăniului român”, reclamându-i cu insistență prezența în campaniile monografice din anii interbelici. Fiica sa, Luiza, i-a spus simplu „vânătorul de nori” celui care nu strângea para aparatului de fotografiat înainte ca norii să-și afle pe cer cea mai frumoasă așezare. E vorba despre cel dintâi reporter fotograf din presa noastră. E vorba despre Iosif Berman.

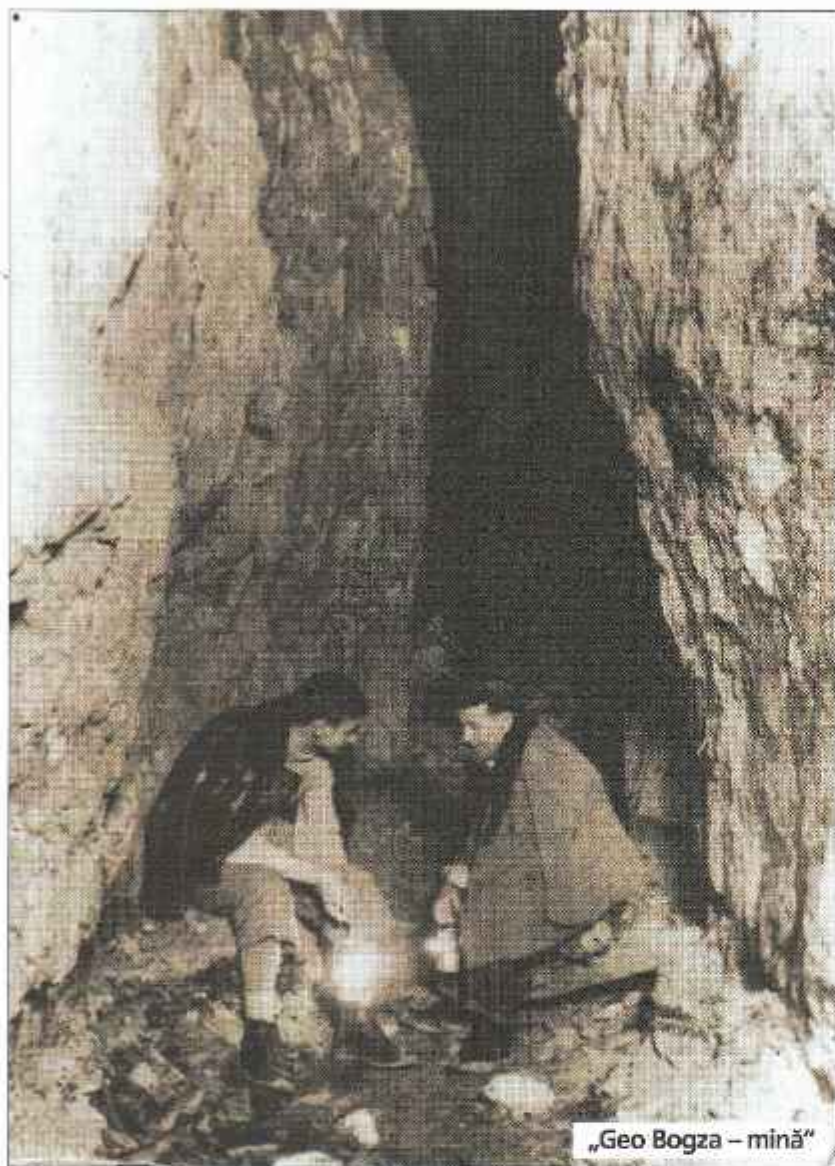
Un bățator de covoare. Asta văd bucureștenii pe care pasul îi poartă pe Calea Dorobanților la numărul 80. De-atâtea gânduri, unii poate nici nu-l observă. Și de ce l-ar observa? E un simplu bățator de covoare, pus acolo în folosul celor care locuiesc în blocurile din jur. Să ne întoarcem, însă, cu voia dumneavoastră, în Bucureștiul de-acum mai bine de șizeci de ani. La același număr 80, se înalță pe-atunci o casă boierească, parter și etaj, cu scară interioară, cu ferestre înalte și luminoase. Acolo locuiau în 1941 cei patru membri ai familiei Berman. Și tot acolo s-a stins, într-o zi întunecată de septembrie, bolnav și obosit, cel mai de seamă fotograf al perioadei interbelice. Între timp, casa frumoasă și elegantă a dispărut. Și-au dispărut odată cu ea și urmele sfârșitului lui Iosif Berman.

Amănuntul acesta nu-l știu dintr-o carte dedicată „vânătorului de nori”. Căci astfel de lucrări lipsesc cu desăvârșire deși fotografii le-ar fi meritat cu prisosință. Îl știu de la Luiza Berman, fiica mai mare a artistului. 85 de ani bătuți pe muchie. Atâta are. Dar e neobosită. Are darul povestirii, asta-i clar. Și poate că acest dar n-ar fi fost atât de bine pus în valoare dacă n-ar fi făcut patru ani de actorie, în cadrul Academiei Regale de Muzică și Artă Dramatică. Alege și pronunță cu grijă cuvintele, le rotunjește, tonul ia fie accente duioase, fie dramatice, după cum o cere fiecare întâmplare redată în vorbe. Și chiar dac-o întrerupi, ea nu-și uită nicicând cuvântul. Categorie, primul reporter fotograf din presa românească și-a găsit în fiica lui cel mai bun biograf cu putință.

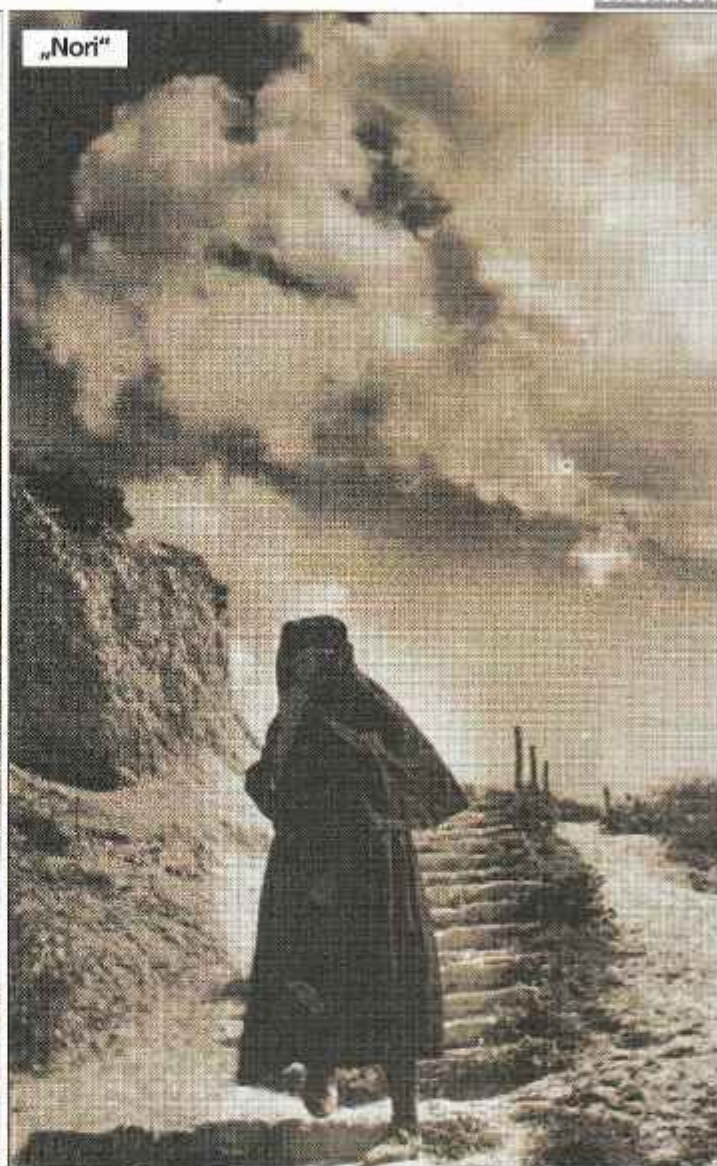
Iosif Berman s-a născut la 17 ianuarie 1890, în târgul Burdujeni, de lângă Suceava. Anul sosirii primilor „Bermani” pe pământurile românești nu îi e cunoscut Luizei, dar ea știe și se mândrește cu altceva: tatăl lui Iosif Berman și bunicul ei, David Berman, a participat ca voluntar în războiul de independență din 1877 și-a fost unul dintre cei aproximativ 2.000 de evrei naturalizați în perioadă. Actul de încetățenire, primit chiar din mâinile lui Carol I, se află la ea, într-unul dintre lăcașurile mobilei de perete. Mi-l arată: e zdrențuit și-ngălbenit de vreme, dar și-a păstrat neștirbită valoarea. Îmi zice că vrea să-l dea la refăcut și că vrea să-l înrămeze și să-l pună lângă portretul bunicului, pe perete. Căci pereții locuinței sunt încărcati de fotografii, lucru de înțeles dacă te

„Copil în coș”

„Geo Bogza – mină”

„Nori”

gândești la darul cu care a fost înzestrat tatăl.

În Suceava, orașul cel mare din apropierea târgului natal, a făcut Iosif Berman liceul și tot aici a început să petreacă ore cu duiumul în compania fotografiilor ambulante. Căci școală de specialitate n-a urmat și nimeni din familie n-a știut unde a învățat arta fotografică. Ajuns în București, prins cu totul în mreje de scrierea cu lumină, „a avut foarte repede succes fiindcă până atunci se făceau numai fotografii de salon, cu reflectoare. El fotografia totul pe stradă, în mișcare”. De altfel, cunosătorii recunosc că Berman este cel care a scos fotografia din cabinet și a adus-o în cele mai neobișnuite locuri pentru acele timpuri. Geo Bogza și-a mărturisit și el uimirea constantă și admirația față de fotografiile inspirate ale lui Iosif Berman, într-unul dintre cele mai frumoase articole omagiale, scris la patru ani după stingerea artistului: „În maldărul de maculatură, între coloanete pline cu fraze stereotipe, izbucnea uneori o fotografie, ca o fereastră cu violență deschisă spre viața adevărată, spre realitate: un colț dintr-un vagon de clasa a treia, în care jărani în sumane călătoreau tăcuți și gânditori; o casă de mahala, cu zidurile jupuite ca de lepră, ai cărei locatari erau de două ori mai înalți decât ea; o femeie așteptând la ușa unui spital, cu un copil cadaveric în brațe; un birjar bălăn dând apă caldului său la fel de

bătrân; soldați dormind în sălile de așteptare ale gărilor, întreaga onenire, tristă, săracă și suferindă, surprinsă în înfățișările ei cele mai expresive. Sub toate aceste imagini descopeream de fiecare dată aceeași semnătură: «Foto Berman», și în scurtă vreme ea fu înconjurată de cei saptesprezece ani ai mei, de o admirație dintre cele mai vii”.

La 18 ani numai, Iosif Berman câștigă un premiu la un concurs internațional de fotografie și e angajat, în scurtă vreme, la ziarele *Adevărul* și *Dimineața*. Pentru ele va lucra reporterul fotograf până în zorii celui de-al doilea război mondial.

E trimis din partea ziarelor la Odessa să fotografieze ororile primei conflagrații mondiale. În 1917, însă, regimentul pe care îl însoțea fotograf se împrășteie din pricina revoluției ruse și fiecare o apucă pe drumul său. Cu aparatul pe umăr, Berman o pornește pe malul Mării Negre și, fotografiind apa și norii, ajunge în cele din urmă în orașelul caucazian Novorossiisk. O întâlnește aici pe Raisa, viitoarea soție, se căsătorește în 1919 și la sfârșitul aceluiași an i se naște primul copil: Luiza. Iosif Berman este pus acum în fața unei decizii capitale: aceea de a rămâne în nou întemeiata URSS și de a adera la cetățenia sovietică sau de a-și lua familia și de a se îndrepta către țara sa de baștină. Deși este aleasă cea

de-a doua variantă, familia Berman ajunge la București abia în 1923, după un popas de trei ani la Istanbul (pe-atunci Constantinopol). Corespondent pentru *Adevărul* și *Dimineața*, Iosif Berman trimite fotografii și la alte publicații autohtone: *Realitatea ilustrată*, *România ilustrată*, *Ilustrația română*. În această perioadă debutează, probabil, și colaborarea cu *The New York Times*, unde va expedia fotografii până în ajunul morții sale. Va trimite ulterior ilustrații și la o altă publicație celebră, *National Geographic*.

Luiza Berman aranjând clișeele tatălui

„Gâște”

„Discuții diverse”

„Bermănoaicele în Cîșmigiu”

Acreditat la Peleş

Întors în țară, pentru Iosif Berman începe perioada cea mai fericită și mai fructuoasă cu putință. Totul merge ca pe roate. I se mai naște o fetiță, Matilda, iar de abilitățile sale de mănuire a aparatului fotografic nu se mai îndoieste nimeni. Devine un nume în presa românească, fotografiile sale sunt peste măsură de râvnite, i se cer servicii pentru redarea unor evenimente cât se poate de diverse.

La puțină vreme după sosirea în țară, Berman însoțește echipele lui Dimitrie Gusti în campaniile monografice de la sate. Că marele sociolog avea nevoie de talentul și abilitățile lui Iosif Berman o dovedește și misiva trimisă acestuia în ajutul campaniei în satul basarabean Cornova, în 1931: „Scumpe Domnule Berman, te rog mult, foarte mult, pleacă în astă seară la Cornova! Ne ești dator cu această călătorie! Lucrările noastre bogate, o știi, sunt compromise pentru că n-au partea documentară fotografică! (...) Este necesar să fii Duminecă acolo, deci să pleci în astă seară. Știi că Duminecă ai satul în palmă. (...) Conțin sigur pe prietenia d-tale. Fără concursul d-tale, ne compromiți tot lucrul! Și e păcat de munca noastră! Nu-i așa că pleci în astă seară? Îți mulțumesc din inimă și-ți strâng mâna cu veche prietenie! Când te întorci vom aranja și chestia materială! Cordial, D. Gusti”. Cât stăteau studenții și cercetătorii din echipa lui Gusti în satele românești atâta stătea și Iosif Berman: o lună de zile. În două dintre campanii, Gusti l-a permis să-și ia și familia: la Fundul Moldovei și la Runcu. Iar Luiza Berman își amintește: „Nu, nu, nu venea nimeni cu copiii acolo. Era o excepție pe care a făcut-o Gusti pentru tata. Noi eram singurii... Dar noi, sigur, ne jucam cu copiii din sat care erau de vârsta noastră. Eu aveam bicicletă și eram vedeta satului, că fugeau toți după ea”.

Dovadă a unicității fotografiilor sale, Iosif Berman este întotdeauna trimisul ziarelor la Palatul Regal. Dar nu numai evenimentele oficiale se regăsesc ulterior pe cliseele de sticlă ale maestrului fotograf. Berman însoțește familia regală la Peleş în situații neprotocolare, îl fotografiază pe viitorul rege Mihai, mai mic cu un an doar decât fiica sa, Luiza, merge la vânătorile de pe domeniul regal de la Scroviște, uimit peste măsură de cantitățile impresionante de mâncare și băutură oferite invitaților.

Reportaj cu Brunea-Fox

Mai mult: lucrează cu celebrul reporter F. Brunea-Fox care obișnuia să spună că îi e imposibil să-și închipuie reportajele sale în absența ilustrațiilor semnate de Berman. Geo Bogza și Mihail Sadoveanu caută și ei ca fotograf să-i însoțească în peregrinările prin țară.

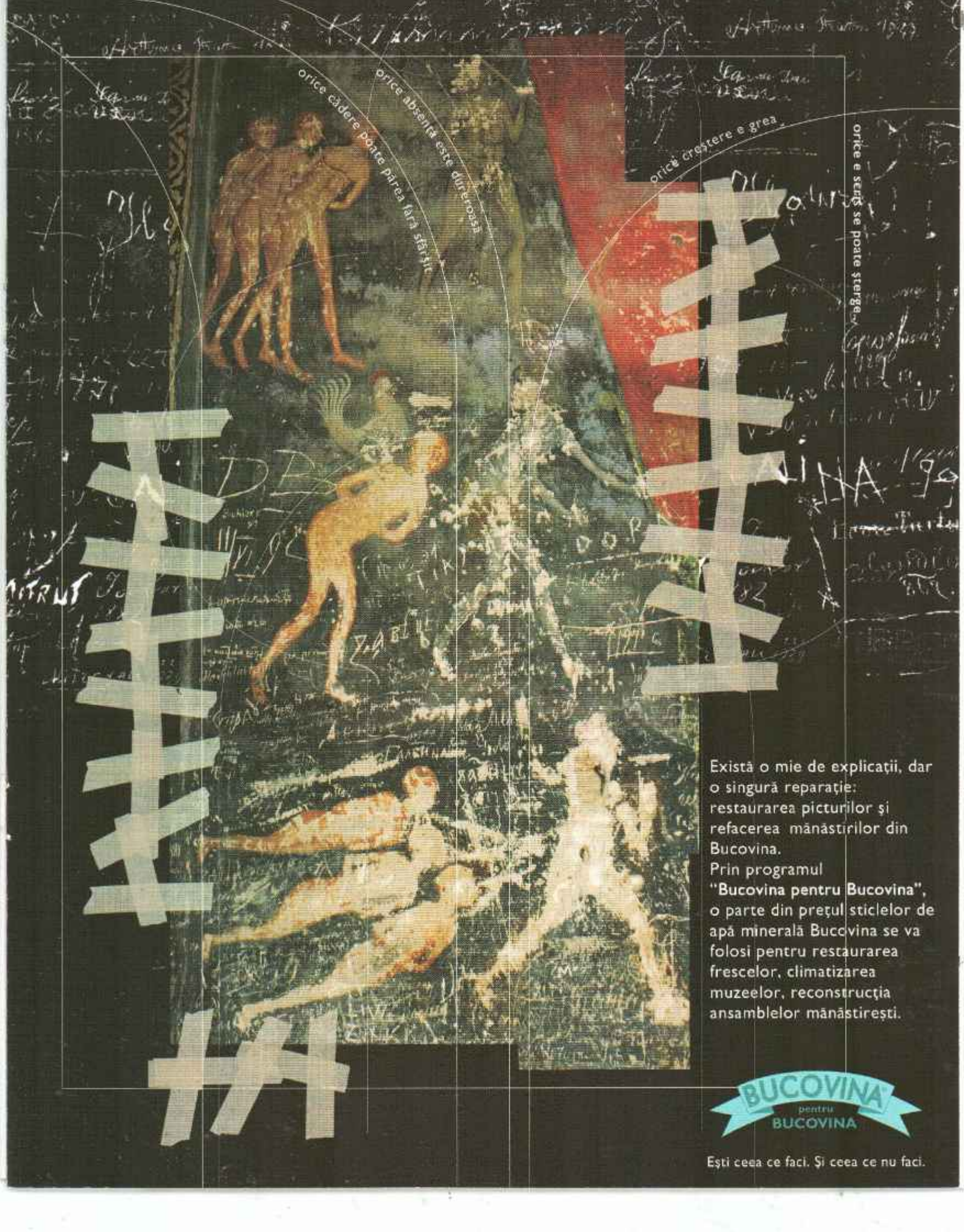
Povestea aceasta tare liniștită capătă accente ascuțite când vine vorba despre perioada anilor '30-'40. Luizei Berman nu-i place să vorbească despre acei ani nefericiți de care se leagă prea multe evenimente triste. Din pricina legislației

rasiale instituite în acele vremuri tulburi, ei i se interzice să mai studieze actoria, sora, ce se pregătea să devină balerină, își pune poantele în cui, *Dimineața* și *Adevărul*, considerate ziarele „jidovite” ale vremii, sunt și ele închise, iar cliseele lui Iosif Berman sunt în mare parte confiscate. Cel care-și petrecuse întreaga viață de până atunci fotografiind continuă să lucreze într-un laborator de pe strada Doamnei și să trimită ilustrații în străinătate. Dar locul său de refugiu este închis în scurtă vreme. Obligat atunci să abandoneze aparatul de fotografiat, Iosif Berman e cuprins de o depresie din care nu-și mai revine nicicând: „*Legea rasială... El care intra peste tot, el care avea legitimații peste tot, tren clasa I, vagon lit... n-a mai avut voie să intre la Palat, n-a mai avut voie... La un moment dat, era un eveniment la Palat – asta până a plecat Regele Carol al II-lea – și el, neașteptat, n-a mai avut voie să intre, a pus obiectivul aparatului între gratiile de la gard și a fotografiat. Și cineva a strigat: «Dați-l jos de pe gard! N-are voie să mai fotografieze!» Și-a venit acasă, pur și simplu tulburat, și s-a aruncat pe divan și a început să plângă. Și-a spus: «S-a terminat totul! Totul s-a sfârșit! Și profesia mea, și viața mea!»”.*

Sub amenințarea că se vor găsi manifeste legionare în casă dacă nu vor părăsi imobilul în care locuiau, de pe bulevardul Ferdinand, familia e obligată să se mute în prag de război la acel număr 80 de pe Calea Dorobanților. De parcă nu erau suficiente cele întâmplate până atunci, vine și ultima și cea mai puternică lovitură: Iosif Berman nu mai rezistă acelei atmosfere de continuă panică și teamă și își dă duhul, din cauza unei boli de rinichi pe care nu și-o tratase la timp. Pe care nu mai dorise să o trateze. Intuind întocmai starea celui cu care colaborase atât de bine, Brunea-Fox afirmă despre Berman că „a trăit atâta vreme cât a putut fotografia”. Fiica sa își amintește: „Tata a murit și ultimul cec l-am încasat la Banca Națională, venit de la New York Times, exact după ce a murit. Adică, un avocat a adus un notar care să-mi facă procură să pot să încasez cu cecul fiindcă altfel nu aveam cu ce să-l înmormântăm. M-am dus dimineața – sâracul, s-a sfârșit în timpul nopții – și-am încasat cecul...”.

Ce s-a întâmplat însă cu miile de clisee de sticlă ale primului reporter fotograf din presa noastră nu se știe prea clar. Atunci când a simțit că situația se înrăutățește, Iosif Berman a adus câteva cutii acasă. Fiica sa le are și astăzi și le păstrează cu sfîrtenie. Cea mai mare parte, însă, rămasă în arhivele de la *Adevărul* și *Dimineața*, a fost confiscată și împărțită ulterior între diverse muzee, după 1945. Nu se va ști poate niciodată care a fost destinația tuturor cliseelor. Din 2002 și până astăzi, Luiza Berman a contribuit la realizarea altor trei expoziții de fotografie, de astă dată dedicate în întregime celebrului ei tată. Dar asta nu înseamnă că s-a făcut suficient pentru cunoașterea operei lui Berman.

Text: **Florentina Stoian**
Foto: **arhiva familiei Berman**

orice cădere poate părea fără sfârșit
orice absență este dureroasă

orice creștere e grea

orice se scrie se poate șterge

Există o mie de explicații, dar
o singură reparație:
restaurarea picturilor și
refacerea mănăstirilor din
Bucovina.
Prin programul
"Bucovina pentru Bucovina",
o parte din prețul sticlelor de
apă minerală Bucovina se va
folosi pentru restaurarea
frescelor, climatizarea
muzeelor, reconstrucția
ansamblurilor mănăstirești.

Ești ceea ce faci. Și ceea ce nu faci.

Cazul Adriana Iliescu, între culpă medicală și premieră mondială

Biserica Ortodoxă: „Sunt teologi care cred că, în ani

Pe 16 ianuarie a.c., Adriana Iliescu a adus pe lume, prematur, o fetiță de numai 1.400 kg. Nimic neobișnuit până nu mame. Cazul a stârnit numeroase controverse în presa internă și internațională. Au procedat etic medicii care la începutul profesiei sale, este cazul să ne mândrim cu succesul medicilor? Iată câteva opinii ale specialiștilor, reprezentanților bise

Jurământul lui Hipocrat, varianta adoptată la Geneva în 1975:

„Odată admis printre membrii profesiei de medic: Mă angajez solemn să-mi consăcru viața în slujba umanității; Voi păstra profesorilor mei respectul și recunoștința care le sunt datorate; Voi păstra profesiunea cu conștiință și demnitate; Sănătatea pacienților va fi pentru mine obligație sacră; Voi păstra secretele încredințate de pacienți chiar și după decesul acestora; Voi menține prin toate mijloacele onoarea și nobila tradiție a profesiei de medic; Colegii mei vor fi frații mei; Nu voi îngădui să se interpună între datoria mea și pacient considerații de naționalitate, religie, partid sau stare socială; **Voi păstra respectul deplin pentru viața umană de la începuturile sale chiar sub amenințare și nu voi utiliza cunoștințele mele medicale contrar legilor umanității; Fac acest jurământ în mod solemn, liber, pe onoare!**”

Ce spun specialiștii

Părintele Constantin Stoica, purtător de cuvânt al Patriarhiei Ortodoxe Române:

„Biserica Ortodoxă nu are o poziție oficială în legătură cu fertilizarea *in vitro*. Această problemă este pe agenda de lucru a comisiei de bioetică și este o problemă extrem de discutată și de disputată, pentru că sunt teologi care cred că, în mod excepțional, sunt cazuri în care s-ar accepta să spunem fecundarea *in vitro*. În al doilea rând, trebuie să precizăm foarte clar lucrurile și anume: Biserica nu are nimic cu Adriana Iliescu. A existat această percepție că Biserica este împotriva ei. Orice copil e un dar de la Dumnezeu, este o minune. Deci și acest copil trebuie privit ca un dar de la Dumnezeu, Biserica a ridicat însă problema de principiu a fecundării *in vitro*. Eliza-Maria va beneficia din partea Bisericii de toată asistența de care se bucură orice copil, va fi botezată de părintele Controioru de la Constanța care o cunoaște pe această doamnă de peste 40 de ani. Problema fecundării *in vitro* face parte din categoria tuturor acelor probleme de bioetică: avortul, euthanasia, clonarea, eugenia și, ca un cadru general, Biserica nu poate fi de acord, iar aceasta nu este doar poziția noastră, dar și Biserica Romano-Catolică are aceeași poziție. Există un firesc al existenței noastre și Biserica este de părere că trebuie să rămânem în acest cadru firesc. Nu înseamnă că suntem împotriva științei. Orice descoperire științifică ai cărei scop este să servească viața e salută de către Biserica. Noi ridicăm în primul rând problema moralității actului medical. Să nu uităm faptul că, până când doamna Iliescu a reușit în demersul ei, au existat niște crime, câți embrioni au fost uciși până la reușită? Medicul respectiv poate fi suspectat de avort premeditat. Pe de altă parte, din perspectivă creștină orice

copil trebuie să fie rezultatul dragostei dintre doi parteneri, nu e cazul aici. Nu cred că e problema Bisericii să se refere la vârsta doamnei, dar așa cum spunea la televizor doamna Aurora Liiceanu: «După cum nu poți fi mamă la cinci ani, tot așa nu poți fi părinte la o vârstă înaintată». Nu e o opoziție a Bisericii vizavi de doamna Iliescu, nu avem nimic cu ea, ci cu procedura în sine, realitatea actului medical.»

Prof. dr. Radu Mihăilescu, directorul Spitalului de boli mintale Alexandru Obregia din București:

„Cazul Adriana Iliescu ridică multe probleme din perspectivă psihiatrică. Procedural, doamna Iliescu trebuia examinată psihologic și psihiatric mai întâi. Este o obligație a medicilor ori de câte ori au de-a face cu o solicitare neobișnuită (ex. cazul transsexualilor). Trebuie să-ți contrazic pe distinsul meu confrate, profesorul Bogdan Marinescu, pe care de altfel îl stimez foarte mult, fiindcă el a încercat să ironizeze aspectul psihiatric al cazului, spunând: «Uitați-vă la ea cum arată! Arată Adriana Iliescu a bolnav psihic? Nu.» Îmi pare rău, dar trebuie să-i atrag atenția domniei sale că, de pildă, un bolnav de paranoia nu se deosebește fizic de un om obișnuit. El este absolut normal în toate segmentele vieții sale, mai puțin unul, acela care caracterizează ideea delirantă. Există criterii internaționale de stabilire a normalității, sunt tratate întregi pe această temă. Doamna Iliescu se află într-un ciclu de viață cu totul și cu totul distanțat de cel destinat reproducerii. Nașterea acestui copil, la 67 de ani, constituie un factor de schimbare de o magnitudine extraordinară pentru dumneaei, surprinzând-o în alt ciclu de viață. Aș sfătui-o pe doamna Iliescu să aibă un psiholog lângă ea, fiindcă altfel ar putea să clacheze. Ca profesionist de sănătate mintală, dar și ca tată a patru copii, trebuie să mai spun că una e să faci copii la 25 de ani și alta la 35 de ani, nu mai există aceeași răbdare și înțelegere. Mutând perspectiva asupra copilului, literatura de specialitate avertizează asupra faptului că un copil monoparental e mult mai vulnerabil decât cel care are ambii părinți. De asemenea, copiii crescuți de bunici și nu de părinți devin mai vulnerabili la tulburări de anxietate și atacuri de panică, în cam 60% dintre cazuri. Să nu uităm că doamna Iliescu face parte dintr-o generație a cărei speranță de

Imite cazuri, s-ar putea accepta fecundarea *in vitro*

...nă aici. Numai că proaspăta mămică este o femeie în vârstă de 67 de ani, etate la care alte femei sunt bune, și au ajutat venirea pe lume a acestei fetițe, au încălcat ei *Jurământul lui Hipocrat* pe care orice medic îl depune românii, care va fi soarta copilului, este doamna Iliescu o persoană normală? Iricii, dar și ale oamenilor obișnuiți, în cele ce urmează.

viață este undeva în jurul vârstei de 70 de ani, o eventuală dispariție a ei din viața copilului reprezintă un factor de stres extraordinar pentru copil."

Georgeta Ghinea
- psiholog

„Din punct de vedere etic, medicii care au participat la acest act medical nu au luat în calcul toate consecințele, de vreme ce nu s-au gândit la cum va crește copilul Eliza-Maria, ci doar la propriul orgoliu profesional, la a intra în *Cartea Recordurilor*. Nu se poate să dai viață cuiva și după aceea să nu te mai intereseze soarta acelei vieți, spun aceasta în calitate de mamă, dar și de psiholog. Fetița, când va implini zece ani, va avea o mămică de 77 de ani, poate că atunci doamna Iliescu va purta baston, este o imagine sinistă. Fiind fetiță, Eliza-Maria va avea multe de vorbit cu mama ei, fetițele iau modelul mamei (asta se precizează clar în psihologie), ori aici vom avea o diferență de trei generații între mamă și copil. Cei va spune Elizei-Maria, la vârsta pubertății, o mamă de 80 de ani, la momentul când au loc atât de multe transformări importante pentru o adolescentă? Va fi o mămică bătrână, nimeni nu o va privi ca mamă, ci ca pe o bunică. În această ipostază va avea de suferit fetița, fiindcă va primi toate aceste semnale deformate și negative. Deși doamna Iliescu are pregătire academică, nu-i înțeleg gestul, de ce abia după ce ajunge la menopauză o femeie realizează dintr-o dată că trebuie să procreeze? Mi se pare o dovadă de egoism pur. Din moment ce ovulul nu a fost al ei, iar spermatozoidul nu aparține unui soț sau cuiva apropiat, ea nu este decât o **mamă purtătoare**. Văzând-o la televizor, din modul cum s-a machiat, cum s-a aranjat, doamna Iliescu pare a fi o personalitate histrionică (histrionicii doresc să se dea în spectacol cu tot dinadinsul) și narcisistă (manifestă iubire exacerbată

de sine). Mi s-a părut că în interviurile pe care le-a acordat încearcă să acrediteze ideea că a fost dăruită de Dumnezeu prin acest copil. Acest lucru îmi dă de gândit din perspectivă psihiatrică. Ideea de a te considera un ales, poate fi un simptom de-a dreptul schizofrenic."

Prof. dr. Vasile Luca, speciali-
tatea obstetrică-
ginecologie,
Spitalul de
obstetrică-gine-
cologie
Gheorghe
Polizu:

„Privit din perspectivele biologică și medicală, cazul Adriana Iliescu reprezintă un succes. O reușită medicală fiindcă e foarte greu ca pe o femeie la vârsta asta să poți să o aduci în situația unei concepții, chiar artificiale. Problema care se pune în această situație este că pentru a ajunge la o sarcină se lucrează cu embrioni umani de la banca de embrioni. Acești embrioni sunt produși unor femei și ai unor bărbați, care în perioada anterioară au făcut fertilizare *in vitro*, altfel nu ajungeau la maternitate. Or, acești embrioni care sunt păstrați, rămân un fel de material genetic să zicem de împrumut, dar împrumut este puțin spus, mai degrabă, de vânzare unei femei care dorește să aibă o sarcină. Prin urmare, această femeie e o mamă falsă, nu una reală. Adriana Iliescu nu este mamă biologică, ea nu are nici o legătură cu copilul respectiv, Eliza-Maria este asemenea unui copil adoptat, numai că s-a dezvoltat în uterul Adrianei Iliescu, care a păstrat sarcina cu multe riscuri. Fericea și pentru ea și pentru doctor este că trăiesc. O să urmeze o perioadă grea pentru doamna Iliescu deoarece ea a fost menținută în situația de concepție artificială prin administrarea de hormoni sexuali. Nu știu cât i-a folosit asta, ca stare generală, pentru că eu am văzut-o la televiziune. Am văzut multe alte femei care arată mai bine la 67 de ani decât arată ea, chiar fără tratament hormonal de substituție. Ea a fost îndopată cu hormoni sexuali pentru a putea percepe sarcina respec-

tivă și va urma perioada de privație a acestor hormoni, or această perioadă va fi foarte grea pentru ea și nu știu ce efecte generale va avea asupra stării ei fizice și psihice, în așa fel încât longevitatea ei o pun la îndoială. Tocmai această longevitate este strâns legată de soarta copilului. La 67-68 de ani fiecare om se gândește cât mai am de trăit? Va suferi sigur, după sevrul hormonal, o cădere organică generală și psihică. Dacă dorea neapărat un copil putea să-l adopte și era un copil normal, un copil pe care l-ar fi iubit poate tot atât de mult. Putea să-l adopte la 40 de ani. O altă problemă care mă intrigă pe mine este cea de natură psihiatrică, pentru că doamna Iliescu este o femeie bolnavă. Ea are o idee obsesivă: să aibă un copil. Adriana Iliescu a fost obsedată de această idee care trebuie analizată din punct de vedere psihiatric."

Dr. Ioan Robu,
Arhiepiscop
Mitropolit
Romano-Catolic
de București:

„În situațiile speciale, cum este și cea a doamnei Iliescu, noi considerăm că, deși medicii au reușit, din punct de vedere tehnic, să facă posibilă venirea pe lume a unui copil, nu înseamnă că, tot ceea ce este posibil medical, este etic și moral din perspectivă religioasă, și aceasta nu numai din punctul nostru de vedere catolic, dar și din cel ortodox, din câte am înțeles. Față de asemenea rezultate, noi nu numai că privim cu rezervă, dar suntem împotriva unor proceduri de acest gen. Credem că sunt lezate legile naturale, drepturile copilului și starea firească a lucrurilor care își au cursul lor normal în familie. Nu sunt respectate legile naturii, ci mai degrabă sunt manipulate. Am înțeles că doamna Iliescu a avut două avorturi în tinerețe. Alături de această experiență, văzând strădanii de a avea sub orice chip un copil acum, nu-i înțeleg opțiunea. Sigur că în viața unui om există o evoluție de gândire, de

conștiință, dar cât privește conștiința de a primi viața aceasta nu poate să aibă nici o evoluție: căci trebuie să rămână la același nivel, adică de respect total al vieții de la începutul ei până la sfârșit. Practica tehnică de inseminare artificială este posibilă, însă, cu niște riscuri mari. S-au creat mai multe posibilități de viață, chiar doamna Iliescu a avut doi gemeni, unul a murit, ba a mai fost unul înainte. Au fost două vieți care s-au pierdut, nici medicul, nici mama nu pot înlocui pe Dumnezeu să decidă asupra vieții. De cei care au murit nu întreabă nimeni. Se uită toată lumea la ceea ce s-a realizat. De asemenea, sunt lezate drepturile copilului. Copilul are dreptul să se nască într-o familie normală și dintr-o femeie normală, în puterile ei. Este cursul firesc al vieții, nu trebuie să ajungem la performanțe medicale în defavoarea copilului, trebuie respectată perspectiva creșterii și dezvoltării acestui copil într-un cadru normal. Da, Biserica Catolică condamnă această practică. Eu cred că legislația trebuie să-și spună cuvântul, sper că se va acoperi acest gol de legislație, dacă ei există. Biserica Catolică, asemenea celei Ortodoxe, își afirmă respectul față de viață. În mod obișnuit nici o biserică nu poate să iasă din acest cadru al respectării familiei și al respectului față de viață, din faza inițială. Biserica Catolică nu este de acord cu fertilizarea *in vitro* din același motiv: viața este un dar, nu o manipulare, o pretenție a cuiva cu orice cost ca să aibă un copil. Noi nu știm care va fi viitorul acestui copil adus pe lume de doamna Iliescu, dar mă întreb care va fi relația fetiței cu generația mamei ei, cine sunt părinții ei de fapt, pentru că eu o consider pe doamna Iliescu asemănătoare unei femei care a adoptat un copil. Aici e și riscul pentru viitor, ca nu cumva să se intre într-un comerț propriu-zis cu ființe umane din prima fază a vieții."

Ioan Bacioman,
pastor,
reprezentant al
Bisericii
Adventiste de
zina a șaptea:

„Fenomenul Adriana Iliescu, pentru că este un fenomen, nu degeaba a intrat în *Cartea Recordurilor*, trebuie privit din mai multe perspective, o singură perspectivă riscând să facă nedreptate atât doamnei Iliescu cât și fenomenului în sine. Adriana Iliescu trebuie privită ca un om cu drepturi personale. Este dreptul ei să-și folosească resursele biologice așa cum ea găsește de cuviință. Nu trebuie agresată de presă sau de vreo altă formă de investigație intruzivă/neintruzivă. Chestiunea nu se reduce numai la per-

soana ei ci și la fetița rezultată, Eliza-Maria. La rândul ei, Eliza-Maria are o demnitate personală care trebuie respectată, ori din acest punct de vedere lucrurile sunt complicate. Copilul va fi din start privat de un anumit confort personal pe care îl presupune climatul familial de o anume calitate. Aici nu învinuim lipsa de bunăvoință a Adrianei Iliescu, pentru că nu putem pune la îndoielă disponibilitatea ei sufletească și, carecum, misiunea mesianică pe care și-o asumă, ci efectiv limitele ei biologice. Cred că drepturile fetiței trebuie puse înainte de cele ale mamei. Pe de altă parte, procrearea folosind fertilizarea *in vitro*, potrivit nivelului actual de cercetare și dezvoltare, în opinia Bisericii, nu este deocamdată acceptabilă. S-ar putea ca performanțele tehnologice de viitor să schimbe datele problemei, astfel încât Biserica să poată accepta metoda, dar în condițiile în care reprezintă o sursă de progres al societății, menținută în limitele spiritului creștin. Consider că doamna Iliescu este un om normal, dar dacă ar trebui să acord asistență pastorală unei alte persoane care ar avea vârsta doamnei și și-ar dori și ea un copil, i-aș recomanda, totuși, renunțarea la o asemenea tentativă de procreare."

Ce spun oamenii de pe stradă

Moga Viorica, 43 de ani, vânzător la librărie:

„Hotărârea doamnei Adriana Iliescu aparține dănei și o privește. Eu una nu aș face așa ceva, nu cred că mai sunt în stare să cresc un copil la o vârstă precum cea a doamnei. Cât despre doctori, cred că pentru ei a fost o simplă experiență."

Claudia Mare, 27 de ani:

„Mie mi se pare că a fost un gest nebunesc din partea doamnei Iliescu să aducă pe lume un copil la o asemenea vârstă. Cred că fetița nu are prea mari șanse să-și mai vadă mama pentru mult timp. Doctorii au făcut un test, nimic altceva. În ceea ce mă privește pe mine, nu aș aștepta până la 67 de ani pentru a avea

un copil, dacă nu aș putea avea copii, până la urmă m-aș hotărî să adopt unul."

Tucra Rodica, 44 de ani, cosmetician:

„Cred că hotărârea doamnei Iliescu este o hotărâre personală, nu trebuia să întrebe pe toată lumea ce să facă. Și-a asumat o mare responsabilitate, pe care și-o va duce la bun sfârșit cât îi va permite Dumnezeu, s-a înhamat la o sarcină foarte dificilă. În principiu, nu sunt de acord cu inseminarea *in vitro* nici la tinerele femei, consider că trebuie respectată calea naturală, cum spunea Sf. Apostol Pavel: «Dacă nu este iubire, nimic nu este». Eu nu aș recurge la așa ceva, chiar dacă nu am copii."

Păun Marius, 45 de ani, muzeograf:

„Cred că doamna a procedat corect, la fel consider că au procedat și medicii. Sigur, eu unul nu aș fi de acord ca soția mea să aducă pe lume un copil la o vârstă atât de înaintată, pentru a nu crea probleme copilului."

Luiza S., 44 de ani, vânzător:

„Fiecare face ce vrea cu viața sa, cu trupul său. O privește pe Adriana Iliescu ce și cum a făcut. Medicii, însă, au făcut un experiment pentru a câpăta faimă și bani. Eu una nu aș recurge la fertilizare *in vitro* la o asemenea vârstă. E adevărat, eu am copii, dar, oricum, peste 35 de ani nu este bine să mai faci copii. Să merg cu micuții la școală și să se uite lumea la mine ca la bunica, nu se poate așa ceva!"

Andreea, 28 de ani, secretară:

„Mi se pare normal să-ți dorești un copil, dar nu atât de târziu. Probabil lipsa tehnologiei și oportunități reprezintă scuza Adrianei Iliescu. Doctorii care au participat la acest experiment nu au nici o scuză, trebuiau să se gândească la copii, care poate va rămâne orfan peste câțiva ani, exact la momentul când ar avea nevoie de sprijin. Trebuiau să-i explice doamnei Iliescu și aspectele acestea ale vieții. Eu mi-aș face un copil, chiar și prin fertilizarea *in vitro*, dacă nu l-aș putea avea pe cale naturală, dar până să împlinesc vârsta de 40 de ani."

text **Alice-Claudia Gherman**

foto **Robert Hancianec**

arhiva persoanelor intervievate

Barza vine din România, contra cost

Nici nu s-a stins scandalul Adriana Iliescu, că un altul, legat de fertilizarea *in vitro* și afacerea din România ale unor medici cu ființe umane în faza de embrioni, și-a făcut apariția la orizont. BBC a lansat știrea bombă, iar presa românească a urmărit suflul exploziei. Profitând de absența unor reglementări legale în domeniul reproducerii umane asistate, dar și de situația materială precară a românilor, un medic israelian, Illya Barr, s-a gândit să pună de o afacere prosperă la clinica sa, GlobalArt din București. Mai exact, omul s-a apucat să comercializeze ovule românești fecundate cu sperma unor donatori străini pentru ca după aceea să fie returnate clienților. Româncele noastre primeau în jur de 200 de dolari pentru gestul lor, în timp ce în SUA o asemenea operațiune ar fi însemnat cel puțin 7.000 de dolari în buzunarul donatoarei. Tot englezii semnalau spre sfârșitul anului 2004 că multe femei britanice vin în România pentru fertilizare, fiindcă în Regatul Unit se așteaptă prea mult timp până se găsește o donatoare, pe când în România găsești mai multe donatoare la o singură clinică decât în toate centrele de fertilizare din Anglia, la un loc.

Tânăr tăcut, caut familie

atunci când cel puțin unul dintre părinți trăiește? „Certuri în familie... n-au cu ce să-i întrețină...” Nu-și judecă aspru tatăl sau poate nu vrea să vorbească despre asta. În vara trecută a fost la el, cu Vali și Cezar.

Merge la școală schimbând două tramvaie. Cel mai mult îi place profesora de română. Note? Oțtează. Se descurcă. Joacă baschet. N-o are pe

că așa l-a învățat profesorul.” La sfârșitul vizitei, când eu discutam cu reprezentanții Fundației, Ștefan a dispărut cu colegul meu Robert. L-am găsit adânciți într-o deschidere siciliană, abia l-am smuls pe Robert de acolo.

Ce-și dorește Ștefan mai mult și mai mult? „O familie, prieteni și să ajung undeva departe”.

Cu siguranță va ajunge.

Ștefan s-a născut la Podul Pitalului, Călărași, al cincilea din șase copii. Când avea trei ani, mama lui a murit. Cu un tată alcoolic și fără surse de venit, familia s-a împrăștiat repede. Ștefan, Vali și Cezar au ajuns prin orfelinate, de unde ultimii doi și-au găsit între timp plasamente familiale. Adi are 24 de ani, vorbește impecabil engleza și este nici mai mult nici mai puțin decât *neil designer*. Adică pictează unghii. În curând, pleacă la specializare în Italia! Veronica este căsătorită și are doi copii. Marian, în schimb, cel mai mare dintre frați, se află după gratii. Exceptându-l pe el, ceilalți țin legătura, se sună, se vizitează.

Și Ștefan, care are acum aproape 16 ani, a fost în plasament familial, din 2003 până în 2004. Un cuplu de vreo cincizeci de ani, cu un băiat căsătorit, la casa lui. Ceva n-a mers. Într-o zi, lui Ștefan i s-a cerut să facă nu știu ce. A refuzat. I s-a spus: „Atunci poți să pleci!” Ceea ce a făcut imediat, doar cu hainele de pe el. S-a întors la Fundația Acasă. Când aceașta s-a mutat în noul sediu – un complex de clădiri cu nivelul de confort al unui hotel de patru stele, inclusiv teren de sport și bazin de înot! –, Ștefan a comentat scurt: „E foarte frumos aici. Găsiți-mi o familie!”

Ce fel de familie? „Să fie buni, să știe cum să crească un copil și să pot comunica bine cu ei”, spune. Nu contează unde, nu contează cât de bogați. Ștefan vorbește puțin, dar extrem de curat. Stilat, chiar. Pare retras, recunoaște că e închis în sine, și totuși a acceptat să apară într-o revistă – ceea ce majoritatea celorlalți copii evită, ca să nu-i arate cu degetul colegii, la școală.

De ce ajung copiii în orfelinate,

Familia lui Ștefan s-a risipit.

El a ajuns într-un orfelinat, în al doilea, în al treilea. Apoi a avut norocul să fie „dat în plasament familial”.

Adică s-a ales cu o a doua familie, adoptivă. În mai puțin de un an, cine mai știe de ce?, s-a întors la casa de copii.

Dar numai pentru a visa la altă familie.

Uoa adevărată și, dacă se poate, definitivă.

asta cu fotbalul, nici ca spectator. Aflu din anturaj că e foarte atent cu silueta și cu ținuta lui. Arată cool, de altfel. La el în clasă sunt doar patru fete. A avut o prietenă liceană. S-a învîlt o dată de la educator, până la 6 după-amiază, dar a ajuns la 11. De atunci, nu i se mai dă voie decât dacă ar merge la teatru sau la film. Oricum, momentan nu are o prietenă. După școală, prânzul, lecțiile, apoi program de voie până la zece, când se dă stîngerea. Vara – pe afară, în curte, lama – mai mult la calculator sau la televizor. Pe calculator învață să deseneze, pentru că vrea să fie designer. Se documentează serios pentru asta. La TV îl pasionează muzica. Mai exact *rap-ul*. *Simplu*, *Asher*, *Fifty Sent*. Filme mai mult pe DVD: *Ultimul samurai*, de pildă. Îi mai place Teo. Politică, știrii? Nu. În sufrageria locuinței se mai încing jocuri. Lui îi place șahul. „Aici, în mediu, sunt campion. La școală am jucat o singură dată, când un coleg m-a luat regele cu pionul. L-am întrebat unde a văzut el așa ceva. Mi-a zis

Atestat de părinte

Familia care vrea să primească un copil în plasament trebuie să urmeze cursuri speciale, să fie atestată și să obțină certificate medicale de bună sănătate, inclusiv mentală. Autoritatea pentru Protecția Copilului face reevaluări anuale, îi întreabă pe minor dacă se simte bine în familia respectivă și vrea să rămână acolo în continuare. În plus, trebuie să existe cel puțin un venit sigur, ca nu cumva copilul să fie luat doar din rațiuni materiale – căci banii nu sunt puțini: patru milioane salariu și aproximativ cinci milioane alocația pentru

copil (în funcție de vârstă). Cine plătește banii ăștia? Fundația. Adică, să traducem, dacă fundația face gestul creștinesc de a găzdui-hrăni-îmbrăca-etc. un copil, își asumă răspunderea pentru el cel puțin până la majorat (mai mult, dacă face o facultate), indiferent dacă, de la un moment încolo, el părăsește orfelinatul. Ajutorul, de altfel, nu este numai în bani: tot fundația încearcă, la momentul potrivit, să-i găsească o locuință și un serviciu. Pentru acestea din urmă se fac uneori și calcule de transport: dacă tânărul se stabilește în zona natală și acolo nu există un job pentru el, cât face rata până la cel mai apropiat oraș și înapoi...

Cine se ocupă de toate astea? O mână de oameni cu vocație. Și, în spațiile lor, Ion Maticluc, un om de afaceri care consideră că trebuie să dea înapoi ceva din ceea ce societatea, dar și calitățile lui, l-au ajutat să aibă. Se mai întâmplă și așa în România.

text **Tudor Călin Zorojanu**

foto **Robert Hanciarec**

RECLAME CARE NE

Au advertizat în *Flacăra*: Generala, BRD

Reclama este sufletul comerțului și orice afacere se folosește de ajutorul ei. Ai reclama, deci există. Nici nu a apărut bine *Flacăra* în 1911, că firmele s-au și arătat interesate de spații publicitare în revistă. Printre ele, companii care și astăzi există pe piață, de pildă, *Generala* (actuala *Generali Asigurări SA/Generali Group*) ori *Marmorosch, Blank & C-ie* (*BRD Groupe Sociéte Générale* de azi) și care își fac publicitate în continuare în *Flacăra*. Poate mai interesant decât prezența efectivă a reclamelor de acest fel în revistă în 1911, 1912, 1915 etc. este stilul în care se făcea publicitate la vremea respectivă.

Pe atunci reclamele erau sobre, casetate în ton cu timpul, scrise negru pe alb, cel mult roșu pe galben ori albastru pe alb, în funcție de fiecare fiilă de revistă, textele erau, unele dintre ele, mult prea lapidare, altele, mult prea stufoase, obositoare chiar. La timpuri vechi, reclame vechi.

Să luăm, spre exemplu, reclama realizată pentru *Generala*, așa cum era prezentă în *Flacăra* nr.4/12 nov. 1911. Dacă astăzi există un slogan în orice reclamă, iar *Generali Asigurări SA* merge în mesajele sale pe evidențierea tradiției în domeniul asigurărilor (experiența de 173 de ani, cei 60.000 de angajați și milioanele de asigurați în toate țările ș.a.m.d.), pe atunci, mai important pentru cititor era să i se spună cu ce se ocupă *Generala*. Reclama se rezuma mai mult la o prezentă grafică și un text neutru: „*GENERALA* = Societate Anonimă de Asigurări Generale. Capital deplin vărsat lei 3.000.000; Fonduri

de garanții lei 19.000.000; Sediul: Strada Smârdan prelungită; Agenții în toate orașele țării; Asigurări contra daunelor de Incendiu, Grindină și Transport”. Evident, limbajul pare perimat astăzi, dar pentru momentul 1911 nu făcea decât să reflecte spiritul

Privind la *Generali Asigurări SA* de astăzi observăm saltul uriaș la nivelul imaginii și al textului. Astăzi, în reclamă este prezent simbolul firmei – leul venețian cu aripi, sigla, dar și un slogan: *Un partener de încredere pentru toată viața*. Textul care povestește în câteva cuvinte istoria companiei de asigurări se sfârșește cu un îndemn: *Oriunde v-ați afla, oriunde ați merge, permiteți-i leului să vă însoțească*. Cu alte cuvinte, nu ne mai aflăm în sfera neutralității și a distanței față de posibilul client ci se realizează o apropiere de acesta, clientul este invitat să și facă o asigurare.

O altă firmă prezentă alături de *Flacăra* încă de la începuturi a fost *Marmorosch, Blank & Co.*, *BRD Groupe Sociéte Générale* în momentul de față. Prezentă la început, în *Flacăra* nr.39/9 iulie 1916, la paginile destinate advertisementelor doar cu o casetă micuță și text extrem de concis: „*Marmorosch, Blank & C-ie* – Societate Anonimă – București, Strada Lipscani, No. 10”, o găsim mult mai bine reprezentată în *Flacăra* nr.36/8 septembrie 1922, unde îi este rezervată o întreagă pagină. De această dată, pe lângă text intervine imaginea, o reproducere a sediului central al băncii. Bineînțeles, nu există slogan sau mesaje în spiritul de astăzi al *BRD*, semn că la vremea respectivă asta se cerea în materie de reclamă. Ariditatea textului nu deranja pe nimeni. Posibilii clienți sunt informați asupra succursalelor din București și din țară ale băncii, dar și asupra reprezentanțelor din străinătate (Paris, Constantinopol, Viena, New York). Sunt precizate clar activitățile de care se ocupa banca la momentul apariției reclamelor: operațiuni de bancă – conturi curente, împrumuturi, lombarde (obiecte de valoare ca garanție de împrumut), schimburi, scrisori de credit, emisiuni, safe etc.

Dacă privim la o reclamă din zilele noastre vom observa imediat schimbarea. Pe lângă faptul că produsele și serviciile băncii sunt altele – carduri spre exemplu, accentul cade nu atât pe operațiuni cât mai ales pe serviciile oferite.

Reclamele la Marmorosch Blank & C-ie și Generala, așa cum au fost ele publicate în Flacăra, în numerele din 1911, 1916 și 1922

accidente, semn că românii de atunci se gândeau la viitorul lor. „Asigurări în ramurile: viață și accidente. Asigurări după combinațiuni foarte favorabile și în condițiunile cele mai avantajoase. Asigurări cu bonificare de 3 la sută asupra tuturor primelor plătite etc. Rente imediate sau amânate.” În afară de faptul că scrierea și pronunțarea unor cuvinte precum: *combinațiuni, condițiuni și avantajoase* te face să zâmbești, nu se poate să nu remarci faptul că textul este redundant: *combinațiuni foarte favorabile și în condițiunile cele mai avantajoase*. Desigur, dacă respectivele combinații sunt favorabile, condițiile, clar, sunt și avantajoase. În încheierea textului se face precizarea: „Prospecte și orice lămuriri la cerere.” Urmărind în arhive, reclama la *Generala*, din 1916 de această dată, arată un pic diferit. Paginarea este alta, însă chiar mai aglomerată decât cea din 1911, iar textul ușor modificat, mult mai coerent: „Asigurări după combinațiunile cele mai avantajoase.”

COAFEAZĂ

Una mică, dar în regulă

La filmări: „Puiule, ce ne facem acum? Știi ce vreau de la tine, nu?! Ești gata, puiule? O ai în regulă?”

Piața românească de asigurări auto este plină de oferte la fiecare început de an, fiindcă Asigurarea Obligatorie de Răspundere Auto Civilă e pur și simplu musai să fie încheiată de către toți deținătorii de automobile. Așa scrie la regulament. Fiecare dintre agențiile de asigurare caută să vină cu oferte care mai de care mai atractive și cu spoturi tv în

tului i-a venit, simplu, lui Bogdan Răileanu, copywriter Heep Media pentru acest proiect, de la o situație extrem de frecventă în lumea românească de azi: când nu ai asigurare și se întâmplă să lovești mașina unei doamne bogate s-ar putea să-ți ceară mai mulți bani decât îți permiți să-i dai. Încercând să fie cât mai convingător dar dorind să adauge

mesajului și o notă umoristică, același copywriter s-a gândit să îl îmbrace într-o formă care să implice și o conotație sexuală, că tot se poartă în lumea modernă. Regizorul Tudor Giurgiu a luat scenariul și l-a trans-

consecință. OMNIASIG a avut un spot foarte interesant din această perspectivă, buclucaș și serios deopotrivă. Nu au lucrat cu agenții de publicitate din cele mari

pus într-un clip de 35 de secunde, în care evoluează, în rolul mamei bogate – actrița Liliana Mărgineanu, iar în rolul nefericitului șofer, provocator de accident, – actorul Ciprian Nicolăișca. Sigur, oferta OMNIASIG este similară altor oferte ale agențiilor de asigurare autohtone: cel mai mic preț, cele mai bune servicii, transpunerea mesajului este însă inedită raportându-ne la oferta de clipuri din perioada asigurărilor obligatorii.

— Joci Alice-Claudia Gherman
— foto arhiva Flacăra, OMNIASIG

și puiul răspunde înghițind cu greu, dar sigur în glas: „Da, e în regulă, e mică, dar e bună!”

și veste, dar cei care au realizat reclama cu pricina – Heep Media – au dovedit, vorba spotului pe care l-au creat, că sunt o agenție mică, dar în regulă. Pardon! Am vrut să spun capabilă. Ideea spo-

Citate publice & Publi/cetate

Mihail Gălățanu

Clientelismul politic

Nu a durat mult până ce noua stăpânire, instaurată de (doar) două luni, să-și arate hibe. Și hibe le sunt la oameni. La oameni sunt întotdeauna cusururile politicii. Căci oamenii înseamnă guvernarea, oricât de mult ei s-ar dori (ne-am dori) principii. Față de formula penelisto-pedistă, guvernarea cederistă s-a dovedit mai abilă și mai inspirată, cel puțin la început, cel puțin în unele aspecte. Măcar Convenția a acordat mai multă atenție societății civile, numind în anume posturi-cheie oameni din toate direcțiile sociale: ziariști, intelectuali, oameni de cultură, ba chiar și unii scriitori. Ce fac, în schimb, PNL+PD? Păi, fac să defileze numai propriii oameni de partid, ca niște soldați de plumb, căznindu-se să ne convingă că e firesc ca echipa de acțiune să fie constituită aproape exclusiv din membri de partid. Nu e un exemplu cras de clientelism politic? Aș înclina să zic că da, mai ales că, oricât de mulți oameni buni ar fi înrolat, PNL-PD nu reprezintă decât o fracțiune extrem de mică din totalul populației României. Chiar de-ar fi geniali, aceia nu pot acoperi toate domeniile în mod satisfăcător. Să mă explic: ce să caute Mona Muscă la Cultură? Deși o admir din multe puncte de vedere pe doamna Mona, nu înțeleg ce poate face o Muscă la Cultură. Și, din păcate, nu e singurul fel de clientelism politic. Cel mai grav e atunci când iese în vîleag că prim-ministrul Călin Popescu Țărcăleanu ia 56.000 de dolari din afacerea SAFI. Este cea mai mare lovitură de imagine pe care a trebuit să o suporte guvernul. Mișună întrebarea: se va elucida mai mult, în actuala guvernare, cețoasa afacere SAFI, cu un prim-ministru care îi este îndatorat? Iată cum se îmbogățesc oamenii politici. Liberalii. La mijlocul lui 1996, un apartament de bloc putea fi cumpărat chiar cu 6.000 de dolari. Nu-ți trebuie prea multă inginerie financiară ca să rotești 56.000 de dolari, să zicem în modul cel mai elementar, cumpărând nouă apartamente și închirindu-le cu câte 100 de dolari. În aproape zece ani, câți au trecut de atunci, o socoteală elementară spune că banii aceia puteau produce chiar dublul sumei pe care o încasase de la SAFI. Se prea poate să pară o socoteală meschină, dar când te gândești câți oameni au pierdut sume care reprezentau economiile lor de ani de zile la acea ruletă a creșterilor artificiale, creditată pe atunci de fruntașul liberal George Danielescu și de Viorel Cataramă...

În tot acest timp, comentarii politici continuă să se lege de mizilicuri precum meșa lui Traian Băsescu sau epitetul formol aplicat frunții telegenic-înaltă a lui Valentin Nicolau. Măcar guvernarea cederistă pusese oameni de valoare printre purtătorii de cuvânt, în vreme ce, într-o criză dementială, peneliștii & pediștii se chinuie să-și inventeze oameni din eșalonul III pe care să-i arunce în fruntea bucatelor, disperăți ca nu cumva să piardă algoritmul politic...

Fidel Castro în premieră la National Geographic

Castro este un documentar despre viața controversatului și carismaticului lider cubanez Fidel Castro. Pe parcursul a două ore de film sunt prezentate interviuri cu suporterii (luptătorul de gherilă Huber Matos și revoluționarul de origine argentiniană, Che Guevara), rudele și inamicii lui Castro, pe scurt 19 persoane care vorbesc despre faimosul dictator cubanez.

Cremcaffé Espresso Bar a împlinit un an

Cremcaffé Espresso Bar, importatorul unic al tuturor brandurilor Cremcaffé din Italia, a împlinit un an. La aniversare au participat ziariști, vedete autohtone și clienți fideli ai cafenelei. Celebra cafea Espresso, atmosfera destinsă și acordurile de jazz, cântat live, au încântat invitații.

Tudor Călin Zarojanu

Cronica unei agitații neanunțate

Când au fost botezate aceste pagini, cu ani în urmă, nimeni nu bănuia, cred, că titulatura se va justifica în asemenea hal cum se întâmplă, iată, la începutul anului de grație 2005.

Președinția: cu minus – o droaie de declarații și de atitudini bizare ale lui Traian Băsescu, decis, din câte se pare, să centreze și să dea cu capul; cu plus – excepționala performanță de a fi invitat la Londra, Moscova și Washington după doar două luni de mandat.

PD: în urma unui interviu în care Traian Băsescu vorbea cu condescendență despre Ion Iliescu, Cozmin Gușă îi reproșează că s-ar fi „dat” cu fostul locatar al Cotrocenilor; drept urmare, președintele îi trimite semnale cum să stea în banca lui; în presă apar dezvăluiri, puse pe seama lui Gușă, despre o posibilă frăție Videanu-PSD; în apărarea lui Gușă sare Lavinia Șandru, care strânge semnături pentru candidatura acestuia la șefia PD; Băsescu se încruntă public la amândoi; Gușă recidivează mai grav, sugerând că Iliescu l-ar șantaja pe Băsescu printr-o nouă filă din dosarul așa-zisei colaborări cu Securitatea; Gușă își amintește de *Inițiativa 2003* și vrea să-i înființeze filiale teritoriale; PD se supără rău și propune excluderea din partid a lui Gușă, Șandru și Pavelescu, care preferă să demisioneze.

PNL: Valeriu Stoica, încurajat de neașteptatul acord pe care PD și PNL îl dau ideii de fuziune, lansată de el în 2004 și refuzată atunci de ambele formațiuni, relansează inițiativa, mediată, dar și la Congres; în același timp, critică destul de dur propunerea lui Tăriceanu, ca președintele să-și stabilească singur echipa de vicepreședinți; rămâne însă așa, iar despre

cealaltă problemă Tăriceanu spune că „nu trebuie să ne jucăm de-a fuziunea”.

PNL și PD: ambele formațiuni trec relativ bine peste revoltele din teritoriu, provocate de numirea unor prefecți neagreați de proprii membri de partid; la fel, se trece peste supărarea PD că PNL și-a anunțat prea devreme candidatul la Primăria Capitalei, sub sigla DA; și totuși, alianța depășește 60% în sondaje, sugerând un bun moment de anticipare, pe care, însă, se pare că nu le mai vrea nimeni (vrabia din mână cîrpește prea frumos).

Guvern: respectarea promisiunilor electorale privind cota unică de impozit pe venit, respectiv recalcularea pensiilor impune (și la presiunile FMI) o cascadă de contramăsuri care provoacă vii reacții în societate: dublarea (retroactivă!) a impozitului pe dividende, sporirea de zece ori a impozitului pe dobânzi și pe câștigurile bursiere etc.; membrii Guvernului continuă să sacrifice un timp foarte mare aparițiilor TV; se lansează inițiative în mod evident insuficient fundamentate, rupte de realitate, precum ideea declarării generale a averilor; se lansează de asemenea propuneri de modificări legislative care provoacă stupefarea sindicatelor și patronatelor (Codul Muncii); dacă unii titulari de portofolii sunt în prim-plan prin declarații incendiare și măsuri interesante, despre mulți colegi de executiv publicul nu știe prea bine cu ce se ocupă (de comparat febrilitatea vicepremierului Videanu cu anonimatul omologilor lui, Bela și Copos).

PSD: dilema „Năstase sau Iliescu” a amânat Congresul până în aprilie; cele două tabere au devenit oficiale, prin declarații publice; nu

este clar pe ce picior dansează tinerii lui Victor Ponta; membri și ex-membri de vază sunt luați la întrebări de PNA și chiar reținuți; partidul cade catastrofal în sondajele de opinie.

UDMR: pare să fi dispărut cu totul; uniunea nu este trezită la viață nici măcar de difuzarea la *Antena 1* a halucinantului „documentar” despre Trianon.

PUR: așijderea, cu surprinzătoarea excepție a lui Codruț Șeres, activ și bătaios.

PRM: revine în atenție doar prin scandalul CNSAS-Vadim.

PNȚCD, AP, URR etc.: se luptă să existe și eventual să se unifice; cu excepția PSD, toate partidele din România cochetează cu ideea unui Partid Popular, descoperind (abia acum!) că, la nivel european, este formațiunea cea mai puternică.

Societatea civilă: migrarea în palate (Cotroceni și Victoria) a două principale reprezentante pare să fi amortit orice mișcare.

Sindicate: continuă să nu existe.

Patronate: rare semnale, expectativă.

Mass-media: încă bulversate de neprevăzuta schimbare de putere; o parte dintre instituțiile de presă și ziaristii aserviți PSD par dispuși să meargă cu acesta la pierdere, alții au schimbat brusc barca; plouă cu *guru* și talk-show-uri mai mult decât oricând, toată lumea moare să-și dea cu părerea, conform bancului cu „Dă-le naibii de pene, astai fază de comentari!”

Comunitatea internațională: curioasă, oarecum interesată și, cred, amuzată.

Poporul: năuc.

Acestea sunt, pe scurt și selectiv, faptele. Comentariile vă aparțin.

Doi buni dușmani

În 15 ani, Ion Iliescu n-a acceptat aproape niciodată să stea de vorbă cu un ziarist incomod. Na călcat, pe vremuri, la Florin Călinescu, la Robert Turcescu nici atât, Adrian Năstase – așijderea. Acum, însă, au venit de mână și fără cravate (!!) la Zece și-un sfert, ca să ne convingă că PSD se simte bine și ei nu se dușmănesc. N-au reușit. ■

Șâ-nc-n pic...

Așa s-au reclădit, de 15 ani încoace, relațiile dintre România și Republica Moldova: picătură după picătură. Plictisit, probabil, de acest ritm, prea molcom chiar și pentru moldoveni, președintele Voronin a decis să-i trimită omologului său de la București nu mai puțin de 11.000 de sticle de vin care provin de la cramele moldovenești Mileștii Mici și Cricova.

I-auzi una!

Taman când se zvonea că Victor Ponta abandonează lupta din PSD și va pune de-un partid cu PD-exclusul Cozmin Gușă, *Dialogurile Politice* ale Asociației Pro Democrația și Fundației Anonimul l-au adus alături pe „micul Titulescu”, Daciana Sârbu și liberalul Cristian Boureanu. Judecând după imagine, am putea conchide că se înțeleg...

Ce-i în Gușă?

Războiul declarațiilor, zice Gușă, a pornit de la interviul în care Traian Băsescu vorbea prea frumos despre Ion Iliescu. Celor care se tot întreabă ce stă în spatele evenimentelor, câteva observații: 1. Gușă e inteligent; 2. Gușă nu e intempestiv, să gafeze fără să vrea; 3. Gușă nu l-a criticat niciodată public pe Năstase, deși l-a părăsit; 4. Năstase nu l-a criticat niciodată public pe Gușă, deși fusese trădat. Altfel, ce mai faceți?

Un Nobel ucrainean?

Hillary Clinton, senator de New York, l-a prezentat pe Viktor Iușcenko, președintele Ucrainei, colegilor din Camera superioară a Congresului american. Doi dintre aceștia l-au propus pe Iușcenko la Premiul Nobel pentru Pace. Cum o parte din presă a insinuat că victoria lui Viktor a fost susținută în secret de americani, e aproape sigur că această onorantă propunere va fi considerată o prelungire a scenariului.

Bazil Ștefan

Tsunami la Pontul Euxin

Ignorând aluziile la vechea butadă despre „cel mai bun vecin” al țării noastre sau zămbetele condescendente stărnite de ideea unei axe cu piloni atât de inegali precum America și România, Traian Băsescu și-a putut confirma rapid, faptic vorbind, prioritățile, aparent bizare, pe care și le-a stabilit pe plan extern.

În chiar ziua în care aceste rânduri aveau termen de predare, se întâlnea la Kremlin cu Vladimir Putin, la scurt timp după ce participase, la Kiev, la triumful „revoluției portocalii” din Ucraina, materializat prin investirea ca președinte a superstarului orientării pro-occidentale, Viktor Iușcenko.

Luase apoi, la Chișinău, pulsul „prezidentului” comunist Vladimir Voronin, fost general de miliție sovietică, amenințat și el de o posibilă revoluție portocalie la alegerile prezidențiale din 6 martie, iar Voronin se revansase minteasă, umplând crama pustie de la Palatul Cotroceni cu 11.000 de sticle de vin din renumite podgorii basarabene. Așa, ca să nu se spună că „nu se ține de neamuri” și ca să nu stea pe uscat comandantul navei România.

Înainte de a pleca la Moscova s-a întâlnit însă, în Downing Street 10, cu Tony Blair, cu care a discutat, firește, despre securitatea în zona Mării Negre și „axa Washington – Londra – București”, urmată de o convorbire

prin telefon cu George W. Bush, soldată cu o invitație în Statele Unite. Să mai spună cineva că numita axă – „a binelui”, se înțelege – este doar obsesia lui „Popey marinarul”.

Noroc că înainte de toate acestea a discutat, grație Consiliului European din decembrie trecut, cu toți liderii UE, altfel s-ar fi spus (gurile mai rele au și făcut-o!) că România întoarce spatele Europei.

Un nonsens, desigur, care ar fi putut fi evitat dacă numitele orientări ar fi fost prezentate ca priorități ale politicii de securitate și nu ale celei externe. Orice debut este legat de dificultăți, iar cel la președinția României nu este chiar unul foarte simplu! E de sperat însă că prezentarea unui candidat la postul de ministru al integrării europene care, la audierile din parlament, confundă Consiliul Europei cu Consiliul European sau Consiliul de Miniștri al Uniunii Europene, va rămâne un episod unic și nerepetabil în istoria României.

Revenind de unde am pornit, aș spune că această suită impresionantă de activități externe ale noului președinte al României nu este doar rezultatul curiozității lumii înconjurătoare.

Explicația constă în faptul că „cel mai bun vecin al României” a revenit, ca și în alte perioade ale istoriei, în centrul atenției factorilor importanți ai politicii mondiale. Și asta

pentru că Marea Neagră se află în apropierea zonelor cu cele mai mari rezerve de hidrocarburi din lume – Golful Persic, Marea Caspică –, precum și a celor mai periculoase și active focare de conflict. Iar în jurul ei persistă câteva conflicte mai mici, „înghețate” deocamdată, dar care pot re izbucni în orice moment: Transnistria, Abhazia, Osetia de Sud etc.

Dacă adăugăm „revoluțiile portocalii” care au dus deja la răsturnări spectaculoase în Georgia și Ucraina, amenințând să se extindă în continuare, și sindromul de încercuire ce pare a bântui din nou prin cercurile de putere de la Moscova, avem imaginea unui veritabil tsunami politic ce amenință regiunea bătrânului Pont Euxin.

Aceste împrejurări sporesc, bineînțeles, în mod considerabil importanța geostrategică a României. Cu atât mai mult cu cât acum țara noastră constituie frontiera estică a NATO și este pe cale să devină și țara de graniță a Uniunii Europene la această mare agitată de furtunile din jur.

Poate părea ciudat, dar această ieșire a României din conul de umbră al istoriei nu îi produce doar satisfacție, ci și teamă. Nu este bine să fii insignifiant, dar nici prea important, într-o zonă cu tsunami.

Arta imaginii

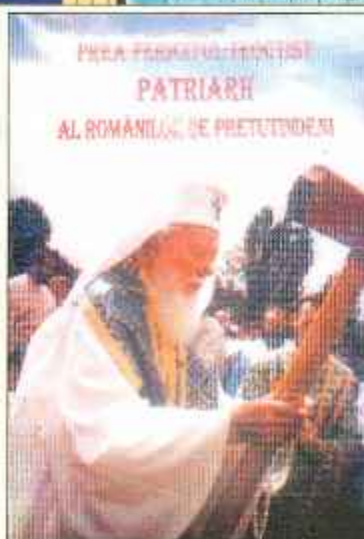
World Press Photo a acordat premiile anuale pentru cele mai reușite imagini de presă – un adevărat regal de fotografie. La secțiunea Sports Action Singles a câștigat acest instantaneu realizat de britanicul Bob Martin, de la publicația *Sports Illustrated*. Imaginea surprinde, dintr-un unghi inedit, o secvență din proba de 200 de metri liber a competiției de natație din cadrul

Jocurilor Paralimpice, dedicate sportivilor afectați de diverse handicapi.

90

PF Teoctist, patriarhul BOR, a împlinit venerabila vârstă de 90 de ani. Cu această ocazie, a ieșit din discreția de până acum, acordând presei interviuri și lăsând chiar televiziunea să intre în „chilii” sale. Așa am aflat că tatăl său nu-l prea lăsa la școală pe motiv că „doar n-o să ajungă popă!” și că la 14 ani a fugit de-acasă. Cu același prilej, *Fundația Euxinus* a publicat un foarte frumos volum aniversar.

Cai verzi pe ecran

Un fel de „Cântarea

Ungariei Mari”, mai patetică și mai ridicolă decât defuncta „Cântare a României”, s-a dovedit a fi așa-zisul documentar *Trianon*. Însălat de un regizor maghiar care se visează, probabil, împărat. Întrucât filmul însuși, amestec de date, jelanii și poezile, vorbește repetat despre „descălecarea”, „teritorii obținute prin vitejie”, „ni s-a dat o parte din Cehia” etc. și arată cum, în momentul Tratatului din 1920, în Transilvania maghiarii erau 32%, nu prea mai e nimic de comentat. Și eu aș vrea să fiu proprietarul *Microsoft*!

Jack Daniels Show

Întotdeauna întâlnirea cu Jack Daniels e un show. Dar ea devine și un eveniment atunci când vine în România, ca să stea de vorbă cu noi **chiar** Jimmy Bedford, *Master Distiller*, al șaselea Jimmy a venit **chiar** din Lynchburg, Tennessee, din **chiar** sălașul unde trăiește, creează, se reproduce, își face avataruri Jack Daniels. Cel care l-a adus în România este **Allied Domecq Spirits & Wine**, a doua companie producătoare și distribuitor de spirtoase din lume. Evenimentul creat la *Crowne Plaza* cât și cel de la *Marriott* au beneficiat de o avalanșă de **fani JD**. A fost *entertainment*, fete, jazz, voie-bună, toate ingredientele unei atmosfere incendiare.

(M. Gălățanu)

Așa, da!

Când Ion Iliescu a decis să oficializeze influența politicului asupra *Fundației Culturale Române*, rebotezând-o *Institut*, trăgând-o în ograda Cotrocenilor și provocând astfel „exilul” echipei de la *Dilema*, nu se gândea, probabil, că Andrei Pleșu va ajunge consilier la Președinție, iar Horia Roman Patapievici va prelua conducerea ICR. Bine spunea cine spunea: s-au crezut nemuritori.

marin mincu
GENERAȚIA 2000
 antologie

pontica

Generația 2000

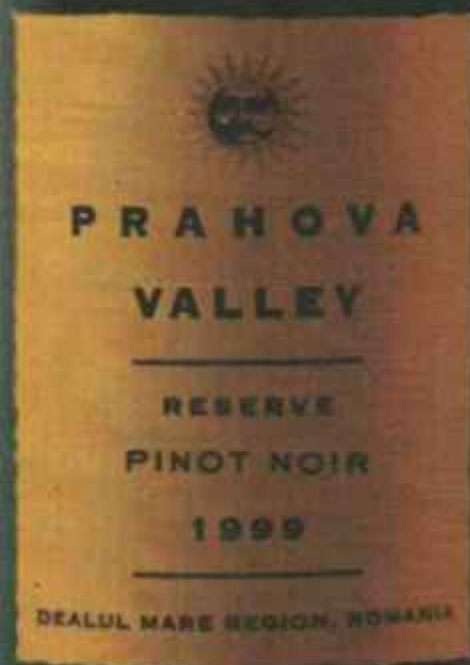
O antologie a corifeilor generației 2000 a apărut la Editura *PONTICA* și a fost lansată la târgul de carte *GAUDEAMUS* cât și la Muzeul Literaturii Române. Chiar dacă din listă, datorită criteriului de selecție, lipsesc câteva nume importante ale generației (de pildă Claudiu Komartin, Florina Zaharia, Adina

Dabija, Ioana Bradea), antologia are marele merit de a fi prima scanare a competitorilor douămiiști, la acest moment. Antologia este realizată de Marin Mincu și cuprinde deja câteva nume serioase, cum ar fi Dumitru Crudu, Adeia Greceanu, Sorin Gherguț, Răzvan Țupa, George Vasilevici, Ruxandra Novac, Ioana Băețica, Denisa Pișcu. (M. Gălățanu)

PRAHOVA VALLEY

VINURI FINE

www.prahova-wine.ro

In vino veritas

"Sideways", SUA, 2004 - 124 minute
Distribuit de: INTERCOM FILM ROMANIA

Horia Pătrașcu

Filmul a obținut două premii

GLOBUL DE AUR:

- **CEL MAI BUN FILM** - comedie
- **CEL MAI BUN SCENARIU** - adaptare.

Cinci nominalizări la

PREMIILE OSCAR:

- **CEL MAI BUN FILM**
 - scenariu: **ALEXANDER PAYNE** și **JIM TAYLOR**
 - regizor: **ALEXANDER PAYNE**
 - actor în rol secundar: **THOMAS HADEN CHURCH**
 - actriță în rol secundar: **VIRGINIA MADSEN**

Cu acordul dv., stimați cititori, vă anunț că, după vizionarea acestui film, m-am pomenit asaltat de niște gânduri pe care vi le voi împărtăși în rezumat; așadar, **voi cita din mine:** „Oare **DE CE** se fac mereu mai puține filme bune, adevărate, despre viața noastră de zi cu zi?! Spectatorul preferă, iată - sau nu mai suportă decât?! - pelicule **CU ACȚIUNE** și **numai CU ACȚIUNE** (care desigur că își au și ele rostul lor), să se fi săturat (oare?!), de tot ceea ce constituie universul nostru particular, intim...?! E drept că și marii producători occidentali, și nu numai!, impun de multă vreme pelicule mai ales pline de violență și sex gra-

tuit, fantasmagorii lipsite de orice logică elementară, umor super-vulgar etc. etc. **Să fie asta singura explicație...?!** Sau poate, dimpotrivă, avem de-a face cu un soi de complot internațional, lozincă fiind: dorim să devenim cât mai curând cretini, pentru a vă putea manipula mai ușor!... Dar nu cumva, noi... **am și devenit cretini?!** (mă rog, din punct de vedere cinematografic - **că în rest...?!**)”...

Ecranizând romanul *Sideways*, de **Rex Pickett** (fiind și co-scenarist), regizorul **ALEXANDER PAYNE** realizează un film-itinerar prin zona podgoriilor californiene și în care cei doi eroi, buni prieteni, sunt doi bărbați ajunși la vârsta

a doua (primul scriitor, celălalt actor, ambii semi-ratați!).

„Degustarea” vinurilor - de care cei doi par a fi obsedați! - nu reprezintă decât un banal pretext pentru a ne înfățișa, printre hohote de răs, o veritabilă **DRAMĂ** în care ni se etalează, pe rând, cu o profundă și amarnică simplitate, slăbiciunile existente poate că în fiecare dintre noi: șovăiala, minciuna debitată cu lășă, responsabilitate seninătate, interesul personal acerb, duplicitatea... altfel spus: **impostura!**

O profundă căldură umană (?! - dar așa este!), caracterizează acest cuplu fermecător (în care, în mod intenționat, regizorul a distribuit doi actori mai puțin cunoscuți!), care face gafe peste gafe și asta cu o inconștiență parcă diabolică, el antrenând, în „pseudo-aventura” pe care o traversează la volanul unei mașini, și destinul a două femei, la fel de încurcate în propria lor existență...

Film aparent senin precum un zămbet - teribil, ca mici adevăruri ale vieții citadine pe care le evidențiază cu surprinzătoare forță vizuală! - această peliculă își merită pe deplin locul în orice videotecă personală a oricărui cineast care mai speră ÎNCĂ în destinul Celei de-a 7-a Arte...!

Ray

Ray SUA, 2004 - 157 minute
Distribuit de: RO IMAGE 2000

- 6 nominalizări la OSCAR, dintre care:
- **CEL MAI BUN FILM**
 - regie: **TAYLOR HACKFORD**
 - actor în rol principal: **JAMIE FOXX**

„SOUL este un drum în viață, dar întotdeauna drumul ăsta e mai greu” – a afirmat **Ray Charles**, regele de necontestat al acestui gen muzical (amestec de jazz, R&B, rock and roll, gospel, country & western).

Filmul este povestea unui copil sărac, născut în sudul segregat al Americii care își pierde fratele într-un accident cumplit la vârsta de 7 ani și care, peste numai alți doi, orbește din cauza unei boli cumplită (deci, un om care a **apucat** să vadă lumea și culorile ei...). Viața sa este un exemplu de curaj – traversând, pe rând, succese, dar și învingând tragedii și demoni personali – dependența, la un moment dat, de droguri fiind numai un palid aspect! – până la a deveni un pianist UNIC și un compozitor EXCEPȚIONAL.

„S-a spus despre el că putea să te facă la fel de ușor să dansezi dar și să-ți rupă inima... putea să evoce bucuria și decepția sau pe amândouă în același cântec!” – afirmă de data asta regizorul **TAYLOR HACKFORD**, cel care s-a hotărât să facă un film despre acest muzician unic **încă de acum 15 ani** (și care a obținut

aprobarea Celebrii orb al lumii contemporane, abia în primăvara anului trecut).

De-a lungul carierei sale, Ray Charles a înregistrat peste 75 de albume; a câștigat peste 12 premii Grammy (în 1988, unul pentru întreaga sa carieră), iar în 2004 – în propriul său studio de la Hollywood, acolo unde își găsisse în sfârșit poate că nu numai liniștea, dar, oricum, împlinirea carierei sale de profesionist! – și-a scos ultimul album, **Genius Loves Company** – alături de vechii săi prieteni, printre care Elton John, B. B. King, Natalie Cole – un album considerat pe drept GENIAL, și care candidează la premiile Grammy din acest an; a donat peste 25 milioane de dolari pentru acte de caritate și educație artistică, destinate negrilor.

A murit pe 10 iulie 2004 la vârsta de 73 de ani...

Filmul este o **ÎNCÂNTARE muzicală**, iar revelația lui este fără îndoială actorul **JAMIE**

FOXX, care și-a compus o „mască” absolut derutantă pentru spectator: uneori poți jura că pe ecran apare CHIAR marele Ray (și asta chiar dacă nu știi că interpretul în cauză este și cântăreț, că a învățat să interpreteze la pian la vârsta de trei ani – la fel ca și Charles! – că a umblat 12 ore pe zi legat la ochi pentru a înțelege ce înseamnă să fii orb, că a exersat luni în șir mersul clătinat al marelui dispărut etc. etc...).

De dincolo de ecran, nemuritorul Ray ne cântă sublim iar din tragedia consumată a propriei sale vieți ne aruncă acel unic „Yeeaaooo...!”... făcându-ne, prietenește și nespun de cald, cu ochiul...!

Eu, Peter Sellers

„The Life and Death of Peter Sellers” - Anglia, 2004
- 110 minute
Distribuit de: NEW FILMS

A debutat ca prezentator radio la BBC, devenind peste puțină vreme unul dintre **cei mai mari actori ai lumii** (**Petrecerea**, **Pantera roz** etc.). Personalitate complexă și adeseori contradictorie – bântuit de histrionism, cinism sau violență; totodată posesiv, afe-meiat dar și extrem de fragil, marcat de educația unei mame profund dezaxate – Peter Sellers și-a bulversat nu doar partenerii echipelor de filmare cât și mass-media internațională pe-l urmăreau pas cu pas, atâtea de spectaculoasa-i carieră (scandalurile pe care le provoca au devenit de pomină, iar unele relații mai mult sau mai puțin pasagere, cu femei celebre precum Britt Ekland sau Sophia Loren, au făcut înconjurul lumii...!)

Omul care a stârnit hohote de râs mai multor generații (și continuă să o facă și

astăzi, prin intermediul ecranului!), a murit în anul 1980, în vârstă de doar 54 de ani... Deși nominalizat în nenumărate rânduri, **NU a câștigat nici un premiu important!**... Deși a jucat în peste 20 de filme.

Adaptând romanul biografic al lui **Roger Levis**, regizorul **STEPHEN HOPKINS** a realizat un film (inițial pentru tv, apoi difuzat pe marile ecrane), cu o construcție aparte: amestec de onirism și realism crâncen, în care genialul actor apare ca un fel de MARE COPIL MIC, parcă blestemat la autodistrugere; în rolul principal, **GEOFFREY RUSH** este absolut **halucinant...**!

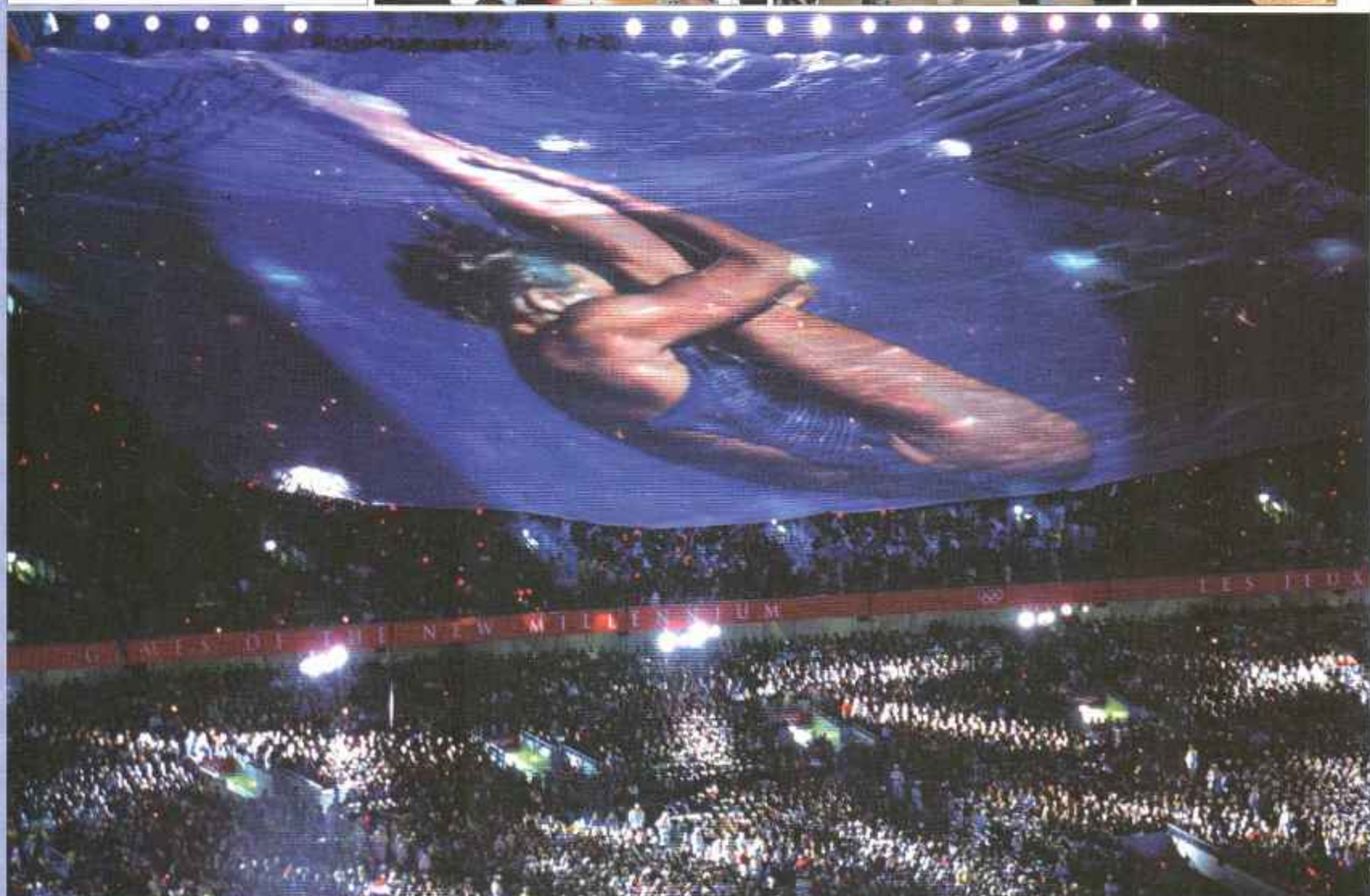
(De data asta, filmul lui Hopkins, **DESPRE**

Peter Sellers, a fost distins cu **Globul de Aur** pentru **Cel mai bun film** în anul ce a trecut...!)

UN AGENT DE P CU UN

De când lucrează ca fotograf profesionist, Toni Salabașev s-a simțit atras mai mult de evenimentele la zi decât de munca în studio. Activitatea sa de la *Mediafax* și colaborările cu *Reuters*, *Associated Press*, *EPA*, *NZZ am Sonntag*, *East News* dovedesc că a fost în locul potrivit, la momentul potrivit. În momentul de față, proiectul în care investește mult timp și pasiune este *Toni Salabașev Agency*, cea mai tânără bancă de imagini din România, care este speranța și visul său, realizată după un concept propriu, al cărei slogan este **Imagini, nu texte.**

AZĂ APARAT SMENA

**Toni
Salabașev:**

„Olimpiada de la Sydney a fost un moment culminant al carierei mele de

fotograf. Nu am fost la Atena, dar nu îmi pare rău. Dacă apuci să mergi la o Olimpiadă, să participi la evenimentele de acolo, trăiești emoții care îți ajung pentru întreaga viață, nu mai trebuie să te duci și a doua oară. Este o experiență de neuitat.”

Mulți se pot lăuda că și-au ales meseria pe care o practică din pasiune. Pentru mine Toni Salabașev este unul dintre exemplele cele mai grăitoare. Când discutăm despre fotografie se vede că pune mult suflet în ceea ce face și încearcă tot ce este posibil pentru ca imaginea să iasă cât mai bine. Ne-a primit cu multă amabilitate în apartamentul său foarte cochet și liniștit. La intrare am fost oarecum avertizați de o plăchă agățată pe perete: *Acqui vive un artista*. Am fost curioasă să știu ce semnificație are acest mesaj pentru el și mi-a răspuns modest, zâmbind, că este un dar de la un prieten care a fost în Spania și că nu se consideră neapărat un artist. Când a văzut lista cu întrebări, a respins ideea unei discuții convenționale, spunând că nu prea este obișnuit cu interviurile. „Am făcut poze la interviuri, dar nu prea am dat interviuri”. Nu este prea vorbăreț, dar ușor, ușor am ajuns la motivul pentru care ne-am întâlnit: activitatea sa de fotograf. La început ne-a arătat câteva albume ale idolului său în domeniul: Andreas H. Bitesnich. Cel mai mult îi plac imaginile acestuia care surprind construcții arhitectonice impresionante. Din capul locului ne-a mărturisit că l-am prins într-un moment în care nu e hotărât dacă să facă fotografie de presă sau de artă, adică doar ce îi place. Atunci când immortalizează pentru sufletul lui surprinde imagini în care elementul dominant este apa. Este clipa în care începe să ne arate propriile realizări.

Nu a mers niciodată pe tipare, nu s-a luat după ce au spus cărțile, a făcut mereu ce i-a plăcut lui. „Dacă ai o anumită percepție a lucrurilor și vezi, place.” A început să meargă pe acest drum alături de fratele său, Eugen Salabașev, care la vremea aceea lucra la *Expres*. După ce s-a eliberat din armată, lucra noaptea ca agent de pază și ziua umbla să facă fotografii. Primul

Nu există eveniment la care să nu faci o fotografie bună. Dacă nu ai făcut-o înseamnă că nu ai văzut-o, dar ea a existat.

aparat cu care a lucrat a fost un *Smena*. După zece ani, în calitate de participant la expoziția organizată în 2002 de Asociația fotografiilor profesioniști din România, a luat premii la secțiunile: știri generale și sport. Între timp a participat la mai multe *training-uri* și *workshop-uri* organizate de Centrul pentru Jurnalism Independent sau de Reuters. Crede că marea ambiție profesională a unui fotograf este de a câștiga premiul Pulitzer pentru fotografie.

Primul contract în calitate de profesionist l-a avut la ziarul *Azi*, după care a urmat *Ultimul cutănit*, unde redactorul-șef le spunea celor de la departamentul foto că imaginile lor pot concura oricând cu cele din publicațiile străine. Din 1994 a lucrat la *Mediafax foto*. Din punctul său de vedere cel mai important moment a fost prezența la Olimpiada de la Sydney. Când vrea să își amintească se uită la CD-urile de acolo. „Organizarea a fost excelentă. Pentru fotografi a fost desfășurată o întreagă industrie, de la închiriere de echipamente și până la dezvoltare totul era asigurat de organizatori. Îți puneau la dispoziție totul, te împingeau de la spate să faci fotografii. De atunci nu am mai «tras» niciodată o rolă întreagă pe o lungime de bazin” (30 de secunde), povestește Toni. Multe evenimente de la noi îi trezesc amintiri care îl fac să zâmbească: „Eram la Mineriadă în '99. Am plecat de la Râmnicu Vâlcea la Petroșani cu o mașină și prin defileu ne-am oprit minerii. Ne-am dat jos, dar eu am coborât fără aparat. Jos un miner mi-a cerut filmul. Am băgat mâna în buzunar și i-am dat un film neexpus, pe care nu făcusem nici o fotografie. Nu m-am gândit că o să se uite la el. L-am subestimat. Minerul l-a luat, s-a dus la un far și a început să se uite la film, după care s-a întors

spre mine și mi-a zis că i-am dat un film gol. Nu vroiam să îi dau filmul din aparat, așa că m-am dus și i-am luat filmul din mână spunându-i nervos că l-a voalat și de aia nu se vede nimic pe el. A fost o inspirație de moment care m-a salvat". „S-au schimbat multe în 12 ani, fotografiile au devenit mai nesupuși și mulți au investit în propria aparatură, lucru care nu este deloc ușor, dar este un efort făcut din pasiune și atunci ce îi poate opri, sunt independenți, cum spun *Paraziții*: «Începe să-ți meargă bine, când începi să gândești pentru tine». Ne-am adaptat din mers la noua era digitală, care ne-a făcut să fim mai rapizi și mai ingenioși, mai liberi. Mulți se uită la noi, la ce am realizat, dar uită că în această meserie este primordial să fii acolo, ne găsim frecvent în situații

periculoase, suntem expuși și atunci ne ajutăm noi, unul pe altul", cam așa crede Toni Salabasev despre meseria pe care o practică.

În calitate de fotograf merge pe platourile de filmare și a avut șansa de a face parte din echipe care au participat la producții renumite. Despre asta ar avea multe de povestit. „Am făcut parte din echipa de producție a unui film, numit *Nine lives*, din a cărui distribuție făcea parte și Wesley Snipes. Nu după mult timp, am fost să fac fotografii la București la o prezentare a Irinei Schrotter și l-am văzut acolo și pe Wesley Snipes. Am început să îl fotografiez, dar la un moment dat a venit un bodyguard la mine și mi-a spus că nu am voie. I-am explicat că am mai lucrat cu Wesley, și-a adus aminte de mine din Bulgaria, dar totuși mi-a spus «It's enough, Toni!» și m-am oprit, dar eu deja aveam imagini cu el.”

La final ne-a invitat și în biroul său, ingenios și cu un design interesant, ascuns în spatele a două uși moderne: când se deschid, oferă imaginea unui office adevărat cu laptop, scanner, dosare, hârtii și un vinil cu *Paraziții* de care Toni este foarte mândru, fiindcă rapperii l-au scris o dedicație specială pentru el.

foto: **Raluca Șeinoiu**

TU ALEGI.
CHEIA E LA TINE.

Grigore Leșe bate toaca Lăpușului:

„Când am ajuns acasă cu fagotu’, a

În plin București, zona Dristor, ai putea auzi când și când un glas interpretând o doină din cele care-ți mișcă sufletul până la lacrimi sau ai putea să auzi toaca bătând. Nu este toaca vreunei biserici din vecinătate, ci Grigore Leșe, omul care face o sărbătoare din interpretarea oricărei melodii tradiționale lăpușenești, inclusiv din bătutul la toacă. S-a mutat efectiv la București, în urmă cu trei ani, dar până în '89 a trăit vreme de 25 de ani în Țara Lăpușului, cunoscând în felul acesta extrem de bine obiceiurile și horile satului.

În apartamentul din Dristor, Grigore Leșe are amenajat un colțișor de răi sătesc, populat cu instrumente și obiecte maramureșene. Toaca cea mare, toaca cea mică, fluietul, traista de cioban, ciopul *ghe pă Lăpuș* și multe alte obiecte îi amintesc mereu lui Leșe de zona natală. Între ele, pe o măsuță este prezent un *laptop*, iar în cealaltă parte a sufrageriei, transformată într-un mic salonaș, găsești o bibliotecă plină de cărți, CD-uri, un televizor cu un video și tot dichisul. Vă mirați de acest contrast? Să nu uităm că Grigore Leșe este un intelectual special, un om care nu și-a uitat obârșia și este mândru de ea. Și, ca orice maramureșean autentic, Leșe își întâmpină oaspeții cu pahar de horincă, dar și cu o hore lăpușenească (cântec) interpretată cu tot sufletul: *Nu străga omu' pă nume/Da' străgă-n frunză de ceapă./Nime-n lume nu priceapă./Tocu-ți mândră ochii doi./Sara când mergi să te culci./Tocu-ți mândră gurița./Sara când treci ulița.* Pastrându-și un ușor accent maramureșenesc, Grigore Leșe deapănă amintiri. Povestea sa nu este cea a unui interpret de muzică tradițională obișnuit. Primul album semnat Grigore Leșe i-a apărut, la Lausanne, în Elveția, casa de discuri *Amore*. Dacă ar fi să-i prezentăm viața în câteva fraze, ar trebui să spunem cam așa: a fost odată un om căruia îi plăcea să cânte încă din copilărie; omul a fost pe rând cioban, zilier (a descărcat marfă, a curățat grajdurile, a cărat apă), miner, dar un miner care a desfășurat, în paralel, activitate culturală, a fost un autodidact care s-a transformat în absolvent al Academiei de Muzică Gheorghe Dima din Cluj-Napoca (secția fagot), pentru ca, apoi, să devină doctor în muzică, iar, mai la urmă, profesor asociat al *Facultății de Litere, Universitatea București*, respectiv al *Universității Naționale de Muzică București*; în prezent, este deosebit de apreciat pentru interpretarea muzicii tradiționale atât în România cât și peste hotare. „Unii când se nasc dau cu ochii de un pian, când m-am născut eu am dat cu ochii de un câmp cu flori, o sapă și o șură. Și poate că nici sapa n-a fost ascuțită. Am cântat de mic, toți mă foloseau în spectacole la *Casa de Cultură* din sat, însă, nimeni nu m-a îndrumat să merg la școala de muzică mai devreme. Dacă ar fi făcut-o, nu mi-ar fi fost atât de greu la liceu, când am avut de recuperat enorm la istorie, literatură, la instrumente, la pian etc. Părinții mei se mândreau cu mine, în seara de Crăciun mă trezeau din somn «să cânte copilu' colinde fiindcă tare fain cântă», dar nu știau că trebuie să mă trimită la școala de muzică. Mama, Naslasia, era îngrijitoare la vaci, iar tata, Ioan, a fost tâmplar. Acum se laudă (bineînțeles) cu mine, dar atunci nu au conștientizat că aveam nevoie de pregătire muzicală. Până la urmă am absolvit un liceu de muzică. În vacanțe munceam ca zilier, umblam la oi, am lucrat și la mină pentru a avea ghiozdanul meu, caietul meu etc. În liceu nu am avut un instrument de suflat al meu la care să cânt, fagotul acesta pe care îl vedeți aici, *(mi-l arată)* mi l-am cumpărat de la un instrumentist de la Opera din Iași mult mai târziu. Când m-am dus cu el acasă, ai mei o zâs că e AG-u' de armată.” *(râde ușor!)*

i mei o zâs că-i AG-u' din armată“

Privind în ansamblu evoluția lui Leșe, este de înțeles de ce artistul trasează o linie de demarcație clară între arta sa interpretativă și cea a cântăreților de muzică populară obișnuiți sau a altor interpreți de muzică. „Eu nu pot să fac pe Adi de Vito, nici pe Furdul Iancu. Oameni care nu au nici o treabă cu muzica s-au apucat de muzică. Mie muzica mi-a transmis-o mama. Străbunica mea a horit (a hori înseamnă a cânta în Maramureș – n.r.), bunica mea a horit, mama a horit, rudele mele au horit. Păi, eu dacă mă apropiu de muzică ori mi-o transmite mama și stau într-un spațiu care formează această muzică și cresc de la sine alături de ea, ori învăț muzică la academie și îmi permit anumite extrapolări. Cam de vreo 30 de ani mă simt pe piața artistică oameni care nu au nici o pregătire, care nu s-au format într-un mediu sătesc și nu știu ce cântă. S-a greșit atunci când s-au înființat instituțiile de conservare și valorificare așa-zisă a creației tradiționale, cu alte cuvinte când s-a folclorizat muzica țărănească și s-a mai greșit în 1949 când s-a înființat Orchestra Barbu Lăutaru. De asemenea, s-a greșit când s-au înființat Școlile populare de artă, fiindcă oamenii merg la această școală din plăcere, nu neapărat că au niște calități și talent deosebite. Or, plăcerea aceasta s-a transformat în profesie și atunci ei vin cu pretenția să fie remunerați, pentru ceea ce nu înseamnă artă.”

Când nu lucrează, Grigore Leșe își găsește liniștea plimbându-se în parcurile bucureștene ori vizitează mănăstiri (Brebu, Câmpina, Vișia etc.). „Mă plimb în Parcul Kiseleff ori în Herăstrău, citesc foarte mult, reconstitui partituri vechi, vara merg pe teren în sate, le notez, scriu noaptea, mă gândesc la variante noi de spectacol, fiindcă nu poți aduce în scenă muzica tradițională oricum, trebuie să fii atent la imaginea mea, la modul cum apar pe scenă, la ce costum port ș.a.m.d. Nu mă duc pe terase, nu pierd vremea prin localuri. Dacă ies, ies foarte rar cu Iulia (Iulia Gomeanu – prietena lui Grigore Leșe, consilier la Ambasada Republicii Peru, o împătimită a muzicii tradiționale românești – n.r.), la plimbare, în locuri liniștite, pentru că sunetele din localuri mă agasează. În toate localurile este o muzică facilă, lăscovă, zgomotoasă și vulgară”.

▼ **Sunteți originar din Țara Lăpușului și totuși v-ați mutat la București, nu pierdeți legătura cu tradițiile în felul acesta?**

– Nu am cum să pierd legătura cu tradițiile. M-am format într-un sistem educațional mărginit de hotarele satului, am copilărit în Țara Lăpușului, am cercetat muzica țărănească din zonă, am fost profesor și am dirijat coruri. M-am identificat cu oamenii locurilor și ritualurile lor. Bucureștiul îmi oferă posibilitatea de a pune în valoare ceea ce este mai reprezentativ în cultura tradițională. Încerc să aduc un suflu nou tinerilor din universitățile bucureștene, propunându-le cursuri inedite despre stilurile arhaice de interpretare, iar publicului pasionat de muzică îi propun o alternativă de spectacol grefat pe tradițional. Când spunem muzică populară, ne referim la o muzică accesibilă gustului comun, când vorbim despre folclor ne referim la înțelepciunea și știința poporului, când vorbim despre muzica tradițională ne referim la muzica intrată

„Practic o arheologie muzicală”

în conștiința românilor și care are o stilistică țărănească, mă refer la timbrul vocal, la arhitectonică, la ornamentație. Ceea ce cânt eu face parte din patrimoniul imaterial al satului românesc, este mai degrabă o arheologie muzicală. Din fericire, mai există enclave unde întâlnim oameni care horesc asemenea celor de acum 200 de ani în urmă, în cel mai arhaic stil de interpretare. Adică, horea lungă, din grumaz sau horea adâncată, care se horește cu sufletul, și căreia i se mai spune *hore lăpușenească* sau *morosenească*. Specific muzicii tradiționale este caracterul ei vocal, adică se cântă cu vocea.

– **Ce se mai păstrează astăzi din tradiția de altă dată a satului dv. natal, Stoiceni?**

– Pentru mine există două sate: satul cu amintiri, cu siguranță mitizat, și satul real. De câte ori revin acasă, imaginea mea se lovește de realitate. Nu mai găsesc acele ritualuri de altă dată. Mă refer la cele legate de nuntă (dusul la nănași, venitul de la nănași, mersul la biserică, cântatul la nănași, jocurile ș.a.), de înmormântare (priveghiurile, măștile). Oamenii speciali, înțelepții satului s-au împușinat, comunicarea de altă dată a început să dispară. Îmi este din ce în ce mai greu să-mi regăsesc satul pe care îl cânt. Satul românesc a decăzut în perioada comunistă din cauza cooperativizării, a interzicerii ritualurilor, din cauza fricii. Procesul a continuat, parcă, și mai sever, după '89. Sărăcia majorității gospodăriilor este evidentă, iar kitsch-ul a invadat și cele mai nebanuite locuri. Nonvaloarea a luat locul valorii, deoarece se mediatizează intens prostul gust. Nu mai vorbesc de faptul că au început să apară construcții care agresează peisajul și arhitectura tradițională.

– **Credeți că mai puteți face ceva în acest sens, având în vedere că oamenii trebuie să progreseze, a apărut calculatorul, telefonul mobil...?**

– Omul sfîntește locul și are nevoie de modele în toate domeniile, nu numai în cultura tradițională. Aș vrea să existe satul românesc nu în muzee (avem muzee la Bistrița, Sighetul Marmăției, Cluj, Baia Mare), dar asta e altceva. Și de ce să nu avem calculator în sat? Nu înseamnă că dacă ești cioban trebuie să trăiești în condiții mizere, ce dacă am computer la stână? Stâna tot stână rămâne. Am fost la numeroase festivaluri în străinătate, oameni cu studii superioare interpretau muzică tradițională din zonele de unde proveneau, chiar dacă ei locuiau acum la Berlin, Washington, New York ori Paris. Dacă realizezi

Un proiect neverosimil, cu BBC: Înregistrarea coloanei sonore a unui film istoric despre Regina Maria Stuart a Scoției

– Ați avut numeroase apariții în străinătate, cum ați fost primit în Occident?

– Întotdeauna am avut succes. Se pare că muzica tradițională românească este un veritabil pasaport cultural. Aici este esențial harul interpretului, care trebuie să personalizeze linia melodică, să tensioneze recitalul, să emoționeze și, mai dificil, să creeze prin interpretare imaginea spațiului din care vine. La concertele mele din străinătate vine un public avizat, care apreciază interpretarea arhaică, simplitatea provenită din esențializare.

– Înainte de '89 ați avut probleme din cauza regimului comunist, v-au pus piedici în carieră?

– Înainte de '89 am horit pentru mine, nu pentru auditoriu, am trăit în spiritul muzicii adevărate. Între 1954 și 1976 a fost perioada când nu s-a ocupat nimeni de mine, între 1976 și 1989 a fost perioada în care mai mult m-am ocupat eu de alții, în calitate de dascăl, îngrijindu-mă de educația copiilor din comuna Lăpus. Am format un cor de copii care a luat locul I pe țară – *Unison*, cel mai bun cor din țară la un moment dat, fiind foarte apreciat de către Marin Constantin și Mihai Moldovan. Sigur că textele cântate de mine, în acea vreme, nu puteau fi promovate în spectacolele epocii sau la tv, dar nu mă interesa să fiu vedetă, acest lucru nu m-a afectat. Nu am participat la festivalurile în care se promova cântecul nou, nu am cântat cântece patriotice care proslăveau regimul, dar nici nu m-a obligat nimeni să o fac. În schimb, am învățat oamenii din satele lăpușene muzica plastică, despre cântecele care ne-au însoțit istoria, cântecele din principalele momente de trecere.

– Ce ne puteți spune despre proiectul dv. cu BBC, mă refer la înregistrarea coloanei sonore a unui film istoric despre Regina Maria Stuart a Scoției?

– Am fost plăcut surprins de sensibilitatea lui Gillies MacKinnon, regizorul dramei istorice despre Regina Maria Stuart a Scoției – *Gunpowder, Treason and Plot* – care a avut ideea suprapunerii sonorității muzicii tradiționale românești cu texte cântate în limba română (*Zis-o mama câtă mine; Nu gândească tăt omu'; Trimis-o împăratu' carte* – n.r.), pe imagini care provin dintr-o altă zonă, într-un film vorbit în engleza veche. Colaborarea cu BBC m-a onorat și demonstrează încă o dată forța de expresie a horii, despre care vorbeam la începutul întrevierii.

cu vocea un timbru specific muzicii țărănești, înseamnă că interpretezi muzică tradițională.

– Dv. puteți interpreta muzică indiferent de împrejurare sau, asemenea ciobanului din Vădeni-Sorocea, Horpin Gherasim, care zicea în '39 – *Doina nu o pot cânta oricând, ci numai când îmi vine* – aveți nevoie de un cadru anume? Ce vă stimulează în demersul artistic?

– Muzica tradițională pe care eu o interpretez (muzica instrumentală pastorală și vocală) are nevoie de un spațiu special pentru a fi receptată în toată profunzimea ei, deoarece omul horește în intimitate, pentru el însuși, pentru a se stămpăra de neaz. Horind își aplică o terapie sufletului. Pentru mine horitul este o destăinuire, iar pentru a mă simți eu însumi, am nevoie să simt publicul aproape. Mă deranjează spațiile deschise sau foarte ample. Prefer să evit microfonul și să cânt în săli de teatru, biserici, în general, în spații cu o acustică foarte bună, pentru ca mesajul meu să ajungă așa cum îl transmit. Când cânt am aceeași stare ca în momentul în care mă rog. Simt harul lui Dumnezeu. Am trăiri foarte intense când interpretez. Simt și cânt la fel și la Ateneu și în codru. Când interpretez, am înaintea ochilor imaginea spațiului din care vin, copilăria, iar cel mai puternic sentiment care mă stăpânește este dorul. M-am apropiat de muzica pastorală fiindcă este o muzică de amplitudine înaltă și o consider cea mai curată. Stăna, nu mă refer la stănele de sat, ci la ciobănimia de la munte, unde ciobanii duc o viață de castitate, asemenea călugărilor din mănăstiri, este, cred eu, o instituție extrem de complexă.

– Multe dintre cântecele dumneavoastră par interpretate cu multă sobrietate, aceasta este imaginea reală a lui Grigore Leșe?

– Sunt un om sobru deoarece conștientizez răspunderea pe care mi-am asumat-o dedicându-mi viața promovării muzicii țărănești, dar nu-mi lipsesc spiritul ludic și umorul, care de multe ori m-au ajutat să depășesc momentele dificile. Cu toate că aș fi putut să cânt într-o orchestră sau să predau fagotul, a fost alegerea mea și sunt convins că voi reuși să aduc muzica tradițională românească acolo unde merită, alături de celelalte muzici etnice cunoscute la nivel mondial, precum muzica andină, irlandeză sau fado-ul portughez.

– Cum vă apropiați de tineri, având în vedere că mulți dintre ei par să nu mai guste acest gen de muzică?

– Interpretând o muzică adevărată, tinerii se apropie singuri de mine. Cei care mă descoperă își dau seama că demersul meu artistic nu seamănă cu ceea ce văd ei la televizor în programele de muzică populară. Repertoriul meu aduce în atenție stratul arhaic al muzicii tradiționale. Publicul tânăr are o exigență muzicală, iar din cauza invaziei kitsch-ului în această zonă, refuză tot ceea ce înseamnă folclor. Lucrurile nu se vor îndrepta decât atunci când nu se vor mai confunda arta cu artizanatul, cultura cu subcultura, autenticul cu spectacularul.

text: Alice-Claudia Gherman

foto: Octavian Tibăr

Top 3 în asigurări

Piața asigurărilor din România a crescut în 2004 față de anul precedent cu peste 30 de procente la nivelul primelor brute subscrise. Asigurările auto și de viață sunt cele care au înregistrat creșteri semnificative, dar și la celelalte tipuri de asigurări se poate vorbi de performanță. Preferatele românilor, atunci când s-au gândit să se protejeze prin încheierea polițelor de asigurare sunt **Asirom**, **Allianz-Tiriac** și **Omniasig**, companii care dețin peste jumătate din cota de piață și ocupă podiumul la „individual compus”.

Allianz-Tiriac conduce plutonul la două probe

Românii, indiferent de sex, au înțeles că e bine să se protejeze. Bărbații nici nu se gândesc să nu-și asigure „bijuteria” din fața blocului sau din curtea casei. Asigurările auto rămân în România în fruntea plutonului. Podiumul la proba auto este acaparat în întregime de marile vedete de pe piață: **Allianz-Tiriac**, **Asirom** și **Omniasig**. Câștigătoarele au reușit în 2004 să încaseze aproape 60% din totalul primelor brute subscrise pentru acest tip de asigurare. „Unul din trei deținători de autovehicule din România care au contractat asigurări CASCO este acoperit printr-o poliță specifică emisă de **Allianz-Tiriac**. Compania este, totodată, lider de piață în ceea ce privește asigurările Carte Verde, obținând aproximativ un sfert din totalul veniturilor realizate pe această clasă la nivelul pieței”, ne-a declarat **Marius Onofrei**, director Comunicare și Relații Publice la **Allianz-Tiriac Asigurări**.

Femeile au însă alte priorități. Pentru acestea locuința este privilegiata atunci când se gândesc să aloce fonduri în polițele de asigurare.

Ultimele locuri printre europeni nu ne mai caracterizează atunci când ne comparăm în termeni de prime brute subscrise în asigurări. Suntem a zecea țară din Europa și pe locul șase în rândul țărilor candidate. Gradul de penetrare rămâne însă unul redus. Ritmul ridicat de creștere a pieței asigurărilor din România, înregistrat în ultimii ani, asigură perspective frumoase.

La această probă **Asirom** a pierdut podiumul, locul doi în termeni de cota de piață fiind ocupat de **AIG Romania**. În rest, **Allianz-Tiriac** și **Omniasig** rămân conștiincioase pe locurile deținute și la proba auto. Câștigătoarele nu au reușit, însă, să domine piața în 2004, având mai puțin de jumătate din cota de piață pe acest tip de asigurare.

ING Asigurări de Viață a spart piața pe segmentul asigurări de viață

Și asigurările de viață de tip pensie privată sunt căutate. Aici doar vârsta, starea civilă și venitul câștigat lunar par să-l discrimineze pe compatriotul nostru. Cei mai mulți români care își asigură viața au în jur de 35 de ani, sunt căsătoriți și realizează un venit peste cel mediu pe economie. Aceștia au trimis către societățile de asigurări cam o cincime din întreaga sumă de bani încasată în 2004 de toate societățile de asigurări de pe piață. Câștigătorul detașat al probei viață pentru anul trecut este **ING Asigurări de Viață** cu aproape jumătate din cota de piață, urmat de **Asirom** și **AIG Life**. Perspectiva apropiată este una favorabilă. „Piața are un potențial enorm în perspectiva unei reale reforme a pensiilor. Prin urmare, companiile de asigurări trebuie să încerce să readucă reforma pensiilor pe agenda politică”, sustine **Bram Boon**, director general executiv **ING Asigurări de Viață**.

Interamerican se luptă „pe viață”

Peste 40% din portofoliul companiei **Interamerican** este deținut de asigurările de viață. „Clientul român a înțeles că viața sa este cel mai important lucru care trebuie asigurat, și că o societate de asigurări preia niște riscuri nu doar financiare (economisire, investiții), ci mai ales de protecție împotriva unor evenimente nedorite (spitalizare, intervenții chirurgicale, invaliditate, deces etc.)”, ne-a declarat **Andreea Hreapcă**, director de marketing la **Interamerican**.

Bătălia companiei pentru segmentul viață are șanse de izbândă. Anul trecut nivelul primelor brute subscrise pentru acest tip de asigurări a înregistrat o creștere cu peste 12 procente: Potențialul este mult mai mare atât timp cât compania urmărește constant satisfacerea nevoilor în permanentă evoluție ale clienților atât pe piața asigurărilor, cât și pe alte sectoare de activitate. Pe lângă implicarea pe piața asigurărilor, grupul **Interamerican** activează și pe piața de servicii financiare, de sănătate, tehnologică și în sectorul comercial și bancar.

Piața leasingului este într-o continuă creștere

Piața leasingului este una prosperă. Estimată în 2004 la 1,6 miliarde euro, ea va depăși, la finele acestui an, nivelul de două miliarde euro, față de nivelul actual. Dimensiunea pieței leasingului ar putea ajunge la 4-5 miliarde euro în următorii ani. Este de așteptat să se producă și o serie de mutații structurale în defavoarea leasingului mobilier, cel care domină sufocant în prezent.

Prea săraci pentru o mașină veche

Numărul autovehiculelor noi achiziționate de compatrioții noștri a atins în 2004 un nivel record. Posibilitatea achiziționării acestora prin sistemul leasing a contribuit desigur la această majorare. Potrivit datelor Asociației Producătorilor și Importatorilor de Automobile (APIA), autovehiculele noi achiziționate în leasing pe piața românească au totalizat, anul trecut, peste 55.800 de unități, în creștere cu aproximativ 44% față de 2003. „Sistemul de finanțare în leasing și-a menținut poziția din ultimii ani, ca procent în vânzări situându-se, în mod constant, la un nivel de circa 60% în cazul autovehiculelor de import”, a declarat agenției Mediafax directorul general APIA, Marius Carp.

Cel mai important segment al pieței de leasing este cel al autovehiculelor, cu o pondere de aproximativ 90%. Autoturismele conduc pionul, reprezentând 64% din totalul pieței de leasing, fiind urmate de autoutilitare, vehicule comerciale și autobuze. În cazul automobilelor din segmentul de lux și cel cu prețuri situate peste medie, leasingul a fost instrumentul preferat pentru achiziție. Autoturismele Cadillac, Chevrolet, Chrysler, Hummer, Hyundai, Kia, Lexus, Maserati, Maybach, Mazda, Mitsubishi, SsangYong și Subaru au fost achiziționate în proporție de peste 90% în acest sistem. „Explozia serviciilor de creditare auto oferite persoanelor fizice s-a reflectat în creșterea vânzărilor de autoturisme autohtone, dar și a celor de import, din clasa mică și medie”, susține Marius Carp.

Autovehiculele de import au fost achiziționate de către români cu predilecție prin intermediul sistemului leasing. În ceea ce privește această categorie, rata de achiziție în leasing

Cornel Constantinescu, președintele ASLR, susține că între cele mai bine comercializate mărci de import achiziționate în sistem leasing se numără Renault urmat de Skoda, Peugeot și Volkswagen. Autovehiculele Fiat, Peugeot, Renault și Ford sunt cel mai adesea achiziționate de români prin intermediul leasingului. 11% dintre autoturismele și modelele pick-up Dacia au fost achiziționate în 2004 în sistem leasing.

este mult mai mare, reprezentând aproape trei sferturi din totalul de unități comercializate anul trecut.

Războiul accizelor

Modalitatea de calcul a accizelor pentru autoturismele achiziționate în leasing la valoarea de intrare a fost sus-

pendată până la data adoptării modificărilor cadrului legal privind operațiunile de leasing, potrivit noilor norme metodologice de aplicare a Codului Fiscal. Normele suspendă prevederea cuprinsă în Hotărârea Guvernului nr. 1.840, din 18 noiembrie 2004, potrivit căreia accizele pentru autoturismele cumpărate în leasing sunt aplicate la valoarea de intrare, la care se adaugă, după caz, cuantumul taxelor vamale și alte taxe speciale. Anterior

intrării în vigoare a actului normativ menționat, baza de aplicare a cotei de acciză era valoarea reziduală în urma leasingului, de regulă 20% din valoarea autoturismului.

Potențial sporit pe segmentul leasingului de echipamente industriale și imobiliare

Românii au suprasaturat leasingul pe segmentul auto în defavoarea celorlalte categorii de bunuri. Leasingul auto este cu aproape zece procente mai mare decât cel înregistrat la nivelul Uniunii Europene. Așa că dezvoltarea pieței de leasing va trebui să se axeze pe segmentul imobiliar. „În prezent, leasingul imobiliar deține doar 1,8% din totalul contractelor încheiate, în timp ce diferența revine celui mobilier. Mai mult, 95% din leasingul mobilier revine segmentului auto, ceea ce înseamnă foarte mult în comparație cu situația din Uniunea Europeană”, susține Cornel Coca Constantinescu, președintele Asociației Societăților de Leasing din România (ASLR).

text: **Giani Grădinaru**
foto: **Mediafax Foto**

Leul în cer

Leul greu a apărut deja în afișajul prețurilor. În câteva luni, va fi și fizic pe piață. Cum or să se descurce agenții economice, operând în paralel cu moneda veche și cea nouă? Nu se vor încurca rău de tot contabilitățile firmelor? Categorie, nu – cel puțin dacă acestea vor apela la „soluția de referință”. Ciel! Binecunoscuta companie, care s-a consacrat de mult în domeniul softului financiar-contabil, le oferă clienților săi posibilitatea de a-și trece calculele din leul vechi în cel nou (dar și invers, de câte ori e nevoie) prin... apăsarea unui singur buton! Despre acest produs, dar și despre implicațiile generale ale leului greu, în economie și informatica de gestiune, au vorbit, la Hotelul Crown Plaza, o serie de membri marcanti ai comunității de afaceri, moderati de ziaristul Valentin Negoită.

Test-drive

Citroën, vehicul spațial

După șapte ani frumoși, *Xara* a predat ștafeta clasei compacte către noul venit. *C4* beneficiază de o paletă de inovații interesante, dar mai ales de câteva propulsoare pe motorină cu performanțe deosebite. *Flacăra* a testat modelul 1,6 *HDI* și vă poate spune cum se descurcă pe drumurile noastre.

Noul *Citroën* este prezentat în două variante de caroserie. Una are cinci uși și linii moderne și rotunjite, iar cealaltă este un coupé cu înclinații sportive definit prin V-ul format de spatele mașinii și lunetă. Din fericire, în ciuda diferențelor evidente de caroserie, *Citroën* a ales să asigure pasagerilor același spațiu în ambele modele.

La exterior, *C4* se remarcă prin farurile mari, în formă de bumerang și liniile cromate de pe capotă care formează simbolul mărcii (două V-uri suprapuse).

Odată urcat la bord nu poți să nu rămâi uimit de impresia de vehicul spațial. Liniile ușilor se continuă cu bordul și converg către display-ul central. Efectul lăsat este acela că mașina se îngustează către față, în același V care definește *Citroën*. Dacă sunteți cumva adeptul unui interior clasic, atunci *C4* nu este

pentru voi. De fapt, *Citroën* ca marcă nu a fost niciodată o mașină care să respecte regulile. Cei mai puțin familiarizați cu asta pot să arunce o privire către interiorul unui *Ottor* și vor înțelege ce spun. Practic mașina nu mai are nici un ac indicator și nici un afișaj analog. Totul este prezentat digital, de la turometru și vitezometru și până la temperatura lichidului

de răcire. Francezii au ales să prezinte toate aceste informații prin intermediul a trei afișaje. Unul este chiar deasupra volanului și este responsabil cu prezentarea turăției. Al doilea, mai mare, este așezat deasupra bordului și oferă șoferului informațiile esențiale (viteza, temperatura, nivelul carburantului etc.), iar ultimul este situat pe consola centrală. Acesta din urmă este folosit pentru radio, computer de bord, temperatură exterioră, senzori de parcare ș.a. Am putea spune că trei este un pic cam prea mult – în test am fost puțin dezorientați – dar odată ce vă familiarizați nu ar trebui să mai aveți dificultăți.

Am lăsat la urmă surpriza cea mai mare oferită de interior: partea centrală a volanului este fixă. Ea nu se rotește odată cu restul ansamblului de direcție. Așa se face că pe

această consolă găsiți o multitudine de comenzi ușor accesibile. Poate însă mai important este faptul că partea centrală fixă a permis inginerilor francezi instalarea unui airbag mai bine adaptat formei capului.

Modelul testat de noi mai dispunea de sistem de climatizare, limitator de viteză și senzori de parcare atât în față cât și în spate.

Citroën pune la dispoziția cumpărătorilor trei motoare pe benzină (1,4 l 90 CP, 1,6 l 110 CP, 2,0 l 180 CP) și trei pe motorină (1,6 HDi 92, 1,6 HDi 110 CP și 2,0 HDi 138 CP). Noi am testat modelul sedan 1,6 HDi și 110 CP și putem spune că nu am fost deloc dezamăgiți. Ba chiar mai mult, suntem convinși că acest model este destinat să fie un best-seller. Ce poți spune despre un motor care se comportă asemenea unuia pe benzină la aceeași cilindree și are un consum (declarat de constructor) în oraș de doar 6 l/100km? Combinat cu o cutie de viteze manuală în cinci trepte, HDi-ul este foarte agil și nu trădează combustibilul folosit decât prin faptul că nu este obișnuit cu turațiile înalte și prin zgomotul caracteristic la ralanti. Cuplul maxim este de 240 Nm și se obține la doar 1.750 de rotații, iar puterea maximă – 110 CP – este atinsă la 4.000 de rotații. De aici rezultă performanțe foarte bune care sunt doar puțin sub modelul echivalent pe benzină: 0-100 km/h în 11,2 s față de 10,6 s și viteză maximă de 192 km/h față de 194 km/h. Consumul urban declarat de producător este de doar 6 l/100km, iar cel extraurban de 4 l/100km.

C4 s-a prezentat foarte bine pe drumurile parțial acoperite cu zăpadă din București și împrejurimi. Mașina beneficiază de suspensii destul de tari, lucru care o avantajează la manevrele în forță, dar care dă de furcă mai

ales pasagerilor din spate la trecerea peste denivelări (ca să nu le spunem gropi). Pe șosea a atins cu ușurință 140 km/h și ar fi mers și mai departe dacă ar fi permis condițiile de trafic. În plus, această viteză pare să fie cea mai potrivită pentru a nu forța

propulsorul. Încă o treaptă la cutia de viteze ar fi fost cu siguranță utilă, dar pentru asta trebuie să alegeți motorul 2,0 HDi.

Pentru a te ajuta la condus, francezii au adăugat acestui model o multitudine de „bunătați”. Detectorul de ploaie și luminile care se aprind automat sunt cu siguranță două sisteme interesante, dar mai interesant este limitatorul de viteză. În cazul în care aveți piciorul mai greu puteți să apelați la acest ajutor – care până acum era prezent doar în clasele superioare – pentru a vă scuti de o amendă radar. Fixați viteza dorită și mașina nu vă va permite să o depășiți.

Tot la capitolul sisteme utile puteți adăuga și senzorii de proximitate. Montați atât în față cât și în spate, aceștia sunt de un real ajutor atunci când vine vorba de parcare. Ei transmit semnale de avertizare care cresc în frecvență în funcție de apropierea de obstacol. Ecranul de pe consola centrală vă indică zona unde a fost detectat pericolul. Un astfel de sistem face totți banii, dar are tendința de a da dependență după doar câteva zile...

Mașina testată de noi beneficiază de echiparea SX Pack și este estimată la aproximativ 18.500 de euro, cu toate taxele.

La capitolul siguranță C4 stă foarte bine. El a obținut cinci stele la testele de impact EuroNCAP și trei stele din patru la protejarea pietonilor. Prin acest model, francezii de la Citroën atacă în forță cel mai important segment al pieței auto europene. Au de dus însă o luptă foarte dificilă cu VW Golf, Opel Astra, Renault Mégane, Ford Focus și mulți alții. Au pe mână un model de succes, dar vor trebui să-l demonstreze în timp fiabilitatea.

Text și foto: Mugurel Mărgărit

Exclusivitate, marca Volvo

Compania Volvo Cars a luat hotărârea de a oferi clienților săi posibilitatea unor alegeri personalizate în privința interioarelor mașinii achiziționate. Astfel, suedezii au introdus *Inscription*, o clasă nouă de tapiterii și interioare care cuprinde câteva tipuri de materiale și culori exclusiviste. *Inscription* va fi introdus pe modelele S60 și V70, urmând ca de la

jumătatea anului 2005 să fie prezent și pe modelul XC90.

Pe lângă piele, noile interioare mai pot fi accesoryzate și cu aluminu sau lemn de nuc. „Avem recomandări cu privire la culorile care se potrivesc cel mai bine cu fiecare interior *Inscription*. Cu toate acestea, vom permite și combinațiile mai îndrăznețe dacă asta va fi dorința clienților”, afirmă Gerry Keaney, vicepreședinte la Volvo Cars.

Volvo nu a comunicat încă nimic despre prețul nollor dotări, dar este de așteptat ca acesta să varieze în funcție de modelul de mașină cumpărat.

Căștigătorul concursului sponsorizat de
Editura Niculescu din Făcâra nr. 1-2/2005
Constantin Mitrea, Predeal

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l
pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1,
cod 013701, sectorul 1

Căștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră
este **23.03.2005**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

Primul român c lumea c

De obicei, dragostea pentru munți nu dă bine cu amorul pentru mare. Alpinistii ameteșc de prea multă legănare, marinarii au rău de înălțime cum depășesc vârful catargului. Ca-ntotdeauna, există o poveste care contrazice regula. Un om a construit o barcă și a navigat cu ea pe mări și oceane. Același om a înfruntat, în munți, primejdii vecine cu moartea.

În Malaezia, soții Albu au întâlnit cea mai frumoasă marină (port de iahturi) dintre cele în care au acostat

Pe limba de pământ dintre cele două insule din Phi Phi Don Island se afla un adevărat paradis turistic, distrus acum de valul ucigaș

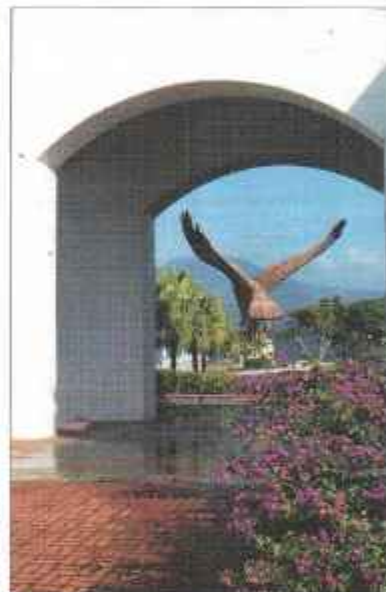

Iahtul Phoenix plutind pe mările Sudului

Aventura lui a început la 6 ani. Dacă nu urca Perchiul, un delușor de lângă Onești, construia bărci de polistiren. Zilnic avea grijă să-și ude ambițiile. Să urce Everestul... Să facă ocolul Pământului. În 80 sau în câte zile o da Dumnezeu. N-a ajuns încă pe Everest, dar a escaladat de două ori Aconcagua. În iarna asta pleacă iar pe muntele sud-american, într-o expediție pregătitoare pentru Acoperișul Lumii. Marius Albu a fost de două ori în jurul lumii. De fiecare dată cu Phoenix, dar mereu cu altă femeie. Nu că așa ar fi vrut, dar acesta l-a fost destinul. Prima oară a plecat la 16 octombrie 1994. După 40 de ani de pregătiri... O viață de om, veti zice... Cu bune și rele, cu împliniri și dezamăgiri. Totul a început la Onești, unde a învățat să facă prima barcă (da, cea de polistiren) și a continuat la Bacău. Când a crescut, a devenit strungar, s-a însurat, a făcut doi copii, iar mai târziu, a divorțat. Printre feliile de viață, a ajuns să cunoască Meridionali și Orientali ca pe propriile-i buzunare. Într-o zi (sau poate în mai multe), Everestul s-a disipat. Nu de tot... doar pentru o vreme. Visul de a ajunge pe cel mai înalt munte a coborât la nivelul mării, împrumutând din ambițiile căpitanului Nemo. În '87, a încercat să fugă din țară, dar a fost prins și închis două luni la Constanța. „Nu motivele politice m-au împins dincolo de graniță. Vroiam bani să-mi cumpăr o barcă”. Un an mai târziu a reușit să fugă și să ajungă în Grecia, unde a muncit ca un rob. În '90, avea, în sfârșit, banii necesari. Și-a cumpărat coca (scheletul bărcii) din port de la Constanța. A meșterit la barcă vreme de doi ani, iar încă vreo doi s-a pregătit.

Așa ajungem la 16 octombrie 1994. Marius Albu și partenera lui de viață, Mihaela Mușat, pleacă din portul Tomis. Ghinion. Vreme neprietnică, de fapt, furtună în toată

În Langkawi statuia libertății este reprezentată de un vultur imens

Pentru locuitorii Yemenului fericirea vine din bucuriile mărunte ale vieții

În Thailanda, pescuitul a rămas o îndeletnicire de bază

are a înconjurat u iahtul

Egiptenii și-au
pastrat
tradițiile, în
ciuda invaziei de
turiști

La Luxor,
boduinii sunt
la ei acasă

regula... Catargul făcut de mâna lui este rupt în zeci de bucățele. Pentru un catarg profesionist, cei doi se opresc în țara lui Homer. Poposesc un an, în care muncesc pe rupe. Vânt la pupa și *Phoenix*, împreună cu echipajul Albu-Mușat, se îndreaptă spre Caraibe. Un an trece cum ai clipi... La început, Marius repară ianturile din San-Martin pentru 10 doiari/zi, plus masa de prânz. După trei luni, mai primește 2 dolari la cei 10 și pune deoparte cam tot ce câștigă. La drum, din nou. Pleacă spre Panama, trec Pacificul și ajung în Australia. În porturi stau doar pentru vânt prielnic. Ce urmează? Marea de Coral, Timor, Arafura, Marea Jawa, Marea Chinei de Sud, strâmtoarea Malaka, Marea Andamar, Oceanul Indian, Marea Roșie, Canalul Suez, Marea Mediterană, Marea Neagră.

Aventura le dă ghes și pleacă din nou, de data aceasta însoțiți de unul dintre băieții lui. Același traseu: Bosforul, Marea Marmara, Dardanelele, Marea Egee, Mediterana, Strâmtoarea Gibraltar, Oceanul Atlantic, Marea Caraielor. Nu a fost la fei de ușor precum enumerarea noastră... Când au ieșit din Gibraltar, au avut neșansa de a se întâlni cu o ditamai furtuna. Valurile de zece metri, preț de trei zile, i-au obligat să stea la cap. În limbaj marinăresc: cu prova în val. Epuizați, se

opresc din nou în Caraibe. Poposesc trei ani, timp în care Mihaela îl părăsește pentru altul. Marius își reia călătoria fără femeie. În Australia simte iz de România, așa că-și închiriază barca pentru o perioadă nedeterminată și la avionul spre țară. Își cumpără o cabană la Lacu Roșu, plus un ciobănesc german și vreo doi carpatini, și se întâlnește cu Cătălina, o frumusețe de femeie, proaspăt divorțată. Viața capătă din nou gust și miros, iar Munții Suhardului îi dau ghes să plece în Aconcagua. „De două ori am fost acolo și tot de atâtea ori am fost foarte aproape de vârf. Ultima oară, am rezistat cu greu unei furtuni de zăpadă. Cătălinei i-au degerat degetele de la mâini, deși avea două perechi de mănuși. Aclimatizarea pe un munte de mare altitudine e foarte dificilă... Nu am renunțat. În februarie, plecăm din nou”.

În 2003, Cătălina, devenită între timp doamna Albu, pleacă împreună cu Marius spre Australia, unde *Phoenix* îi așteaptă pentru finalizarea celui de-al doilea tur al lumii. În Pacific se întâlnesc cu o furtună care le înclină catargul la 90 de grade. „Mi-a fost un pic teamă, recunoaște Cătălina Albu, deși știam de la Marius că un iaht bine făcut nu se poate scufunda. Chiar dacă este întors la 180 de grade, catargul se ridică la suprafață, iahturile fiind construite după principiul «hopa-Mitică»”. Conform vorbeii „Apără-mă de mal, că de mare te apăr eu”, iahturile au slabe „șanse” să se scufunde. Dacă nu se lovesc de stânci, rezistă oricărei furtuni.

Călătoria a fost finalizată la sfârșitul lui mai 2004. Amintiri sunt nenumărate... Au cunoscut oameni și au învățat obiceiuri, au pășit în locuri sălbatice, s-au pierdut în aglomerația marilor orașe asiatice, au scăpat de hoți în Venezuela, au gătit „românește” pentru oamenii pe care i-au întâlnit. E greu să se hotărască ce e mai frumos în lume. Și totuși... Moreia și Bora-Bora, insulele din Pacific, sunt Raiul pe Pământ. Nu le-a plăcut Caracasul, unde sărăcia îi împinge pe localnici la gesturi disperate, iar hotelurile au gratii până la ultimul etaj. În Egipt și Sri-Lanka, cea care domină este mizeria. Singapore este foarte scump, o sută de grame de salată verde ajungând la 5 dolari. Bineînțeles, ar mai fi multe de spus, dar ideea care nu trebuie să se piardă ține de ambiție. De urmărirea visului până la împlinire. Așa cum a făcut Marius Albu, deocamdată primul român care a făcut ocolul Pământului cu o ambarcațiune cu vele.

text **Ciprian Enea**

foto **Marius Albu**

Perfect Casa

îți oferă casa ideală

Vilă în zona Bd. Ion Mihalache
Suprafața totală a terenului: 1.000 mp, grădina amenajată ca un mic parc (aproximativ 200 mp)
Vila este compusă din: demisol, parter, etaj, mansardă. La demisol sunt două camere de depozitare, o cameră pentru utilități și garajul; la parter există un hol octogonal, birou,

și living room cu șemineu, bucătărie; la etaj sunt patru dormitoare, fiecare cu baie completă, birou; mansarda este open space (spațiu deschis). Alte dotări: garaj, încălzit, pentru două mașini.

Vilă în zona Băneasa, construcție nouă
Suprafața construită: 600 mp;
Suprafața utilă: 500 mp
Suprafața totală de teren: 600 mp; curte: 430 mp
Clădirea este departe de zgomotul și praful orașului, spațiul respiră personalitate, finisaje și dotări de lux. Agenția nu a dorit publicarea prețului, având în vedere că acesta se schimbă în funcție de evoluția pieței.

La Bella Casa

Mobilă de
bucătărie
Artigiani
Epoca,
Preț
3.800 euro

Realitate
și fantezie
în casa ta

Bibliotecă
Biese Bib
Clasic
Preț
3.200 euro

Mobilă
de bucătărie
Artigiani Luna
Preț
2.500 euro

Bibliotecă
Biese Bib
Clasic
Preț
1.980 euro

Dormitor
Biese
Clasic
Preț
3.900 euro

Cremcaffé

Cremcaffé Espresso Bar te face VIP!

În centrul istoric al Bucureștilor, vizavi de Biserica Rusă, pe strada Toma Caragiu nr.3, se află cafeneaua Cremcaffé Espresso Bar. Cafeneaua, deschisă în ianuarie 2004, este importator unic al brand-ului Cremcaffé (95% cafea arabica produsă în America de Sud și Africa). Cremcaffé Espresso Bar reprezintă un locaș intim și rafinat, impregnat cu aroma cafelei italienești, proaspăt măcinată, unde serile sunt animate de muzică de jazz sau clasică, interpretate live, la pian. Puteți comanda: Espresso (cu foarte multă cremă), Cappuccino (cu lapte special importat), La Dolce Trieste, Cremcaffé, Fredo Royal etc., dar și diverse tipuri de sandwich, prăjituri, înghețată ori băuturi fine.

Întrebare concurs: Care este locația Cremcaffé Espresso Bar?

Premiile constau în două consumații de 500.000 lei fiecare, pentru o seară în doi la Cremcaffé Espresso Bar. Trimiteti talonul la adresa Piața Presei nr. 1, cod 013701, sector 1, București, până la data 23.03.2005

Concurs Cremcaffé

Exotique

Bancă de trei locuri din lemn sheesham (familia teck-ului), sculptată manual, fabricată în India

Preț 12.000.000 lei

Set din zambila de apă, flexibilă și rezistentă în timp, fabricat în Thailanda

Preț 140.000.000 lei

Frumusețea vine din interior

Nord Arin

Autenticitate prin fiecare colecție

Colecția Calypso
pentru camera tinerilor

Masă pentru cafea:
diametru – 70 cm;
înălțime – 50 cm

Preț 4.675.000 lei

Colecția Decor

Masă din lemn: lungime – 160 cm; lățime – 40/80 cm; înălțime – 80 cm

Preț 11.911.000 lei

Colecția Decor

Masă din lemn și sticlă:
lungime – 98 cm;
lățime – 48 cm;
înălțime – 45 cm

Preț 2.717.000 lei

Colecția Decor

Scaun din lemn masiv: lungime – 46 cm; lățime – 40 cm; înălțime – 94 cm

Preț 3.200.000 lei

Geacă din pene 100%
Preț 2.499.000 lei

Costum damă
Preț 2.678.000 lei

Pardesiu din material reiat
Preț 2.499.000 lei

Heliotrop

Casa de modă Heliotrop, a cărei reprezentanță este situată în Unirea Shopping Center, etajul I, corp central, își întâmpină clienții cu noua colecție de pardesie și costume pentru primăvara 2005. Răspundeți corect la următoarea întrebare și puteți câștiga una dintre cele trei bluze pentru damă oferite de casa de modă Heliotrop. Mărimi disponibile: 42-44-48.

Unde se află reprezentanța casei de modă Heliotrop?

- a. în complexul comercial București Mall, etaj II
- b. în complexul comercial Unirea Shopping Centre, etaj I, corp central
- c. în complexul comercial Romania Plaza, parter.

Trimiteti taloanele pe adresa redacției: SC Publicațiile Flacăra SA, Piața Presei nr.1, cod 013701, sector 1, București până la data de 23.03.2005

Concurs Heliotrop

Deco Sistem

Inovație și tradiție

Perdea Tivoli
(culoare albă)
3 m înălțime;
draperie Opus
(culoare crem),
1,40 m lățime
Preț 1.034.000 lei
metrul liniar
de perdea;
Preț 564.000 lei
metrul liniar
de draperie

Perdea Organza
Vulcano, 1,40 m
lățime
Preț 470.000 lei
metrul liniar

Perdea Anatolia 1,25 m
lățime, material
prelucrat Organza
Preț 760.000 lei/metru liniar
Perdea Britta 1,35 m
lățime, material prelucrat
Organza
Preț 366.000 lei/metru liniar
Perdea Jasmine 1,50 m
lățime, material tip voal
Preț 408.000 lei/metru liniar
Perdea Bianca 1,50 m
lățime, material prelucrat
Organza
Preț 323.700 lei/metru liniar
Perdea Neon, 1,40 m
lățime, material prelucrat
Organza
Preț 520.000 lei/metru liniar
Perdea Organza Vulcano,
1,40 m lățime
Preț 470.000 lei/metru liniar

Perdea Tiziano 1,40 m lățime;
draperie Imperial 2,80 m lățime
Preț 554.000 lei metru liniar
de perdea;
1.240.000 lei metru liniar
de draperie

d'anovi te încălță și c

Pantofi din piele de ponei
Preț 3.490.000 lei
Poșetă din piele de ponei
Preț 3.600.000 lei

Pantofi din piele (argintii)
Preț 1.490.000 lei
Ghete din piele (argintii)
Preț 2.490.000 lei
Poșetă din piele (argintie)
Preț 2.250.000 lei

Pantofi negri **Preț 1.450.000 lei**
Poșetă din piele întoarsă
Preț 2.250.000 lei

Ghete Renato Conti, din piele
de piton **Preț 6.590.000 lei**

Pantofi Renato Conti, din piele
de crocodil **Preț 3.590.000 lei**

Pantofi din piele, negri
Preț 1.990.000 lei

Hewlett-Packard

tehnologie la fiecare print

Laptop HP nx 9030,
un notebook
cu personalitate

Preț 1.299 euro

HP Deskjet
6840
Preț
209 euro

HP Photosmart 2610
All-in-One Preț 280 euro

HP PSC
2355
All-in-One

Preț 190 euro

Prețurile nu includ TVA!

Infertilitatea

sub microscop

Dacă într-un cuplu căsătorit, viața sexuală a continuat timp de doi ani normal, fără a se recurge la mijloace contraceptive, iar femeia nu a rămas însărcinată, situația trebuie să dea de gândit soților, ar putea fi vorba despre infertilitate, fie ea de natură feminină, fie masculină. De aceea și unii și ceilalți vor fi supuși unor investigații amănunțite. „Există posibilitatea ca femeia infertilă să aibă o infecție pelviană mai veche, netratată sau tratată incorect. Aici avem infecții cu *toxoplasmoză*, infecțiile determinate de *chlamydia*, dar și o tuberculoză secundară din copilărie, care a trecut la

Pe lângă infecții, care duc nu doar la sarcini extrauterine ci și la avorturi precoci, mai există cauzele genetice de avort, problemele legate de incompetența colului uterin, adică așa-numita incompetență istmică - colul uterin se deschide înainte să intre în naștere normală, apar dureri și sângerări.

aparatul genital, nu a fost identificată la momentul respectiv și nu s-a manifestat niciodată, poate determina sterilitatea femeii, întreruperile de sarcină, *endometrioza*, adică dezvoltarea endometriului într-un alt loc decât cel normal, pot duce toate la sterilitate. Tratamentele făcute incorect dau consecințe nedorite: obstrucția tubară, sarcina extrauterină. Foarte multe boli cu transmisie sexuală, de exemplu *infecția gonococică*, duc la înfundarea trompelor uterine și determină sarcinile extrauterine, deci infertilitatea femeii. Ovulul fecundat, în loc să se dezvolte în uter, se blochează în trompele uterine, apare avortul tubar și/sau avortul rupt, care determină hemoragie intraperitoneală, ceea ce presupune intervenție chirurgicală”, explică Sarantuya Gayabazar, medic specialist obstetrică-ginecologie de la cabinetul *Lady Medical Center*, din București.

„Din experiența mea, foarte multe femei și fete au probleme cu ovarele micropolichistice, în sensul că, din câți foliculi secretați de ovar există nu se formează nici un ovul, care să ajungă la maturitate, apare astfel un ciclu anovulator. Iată de ce, înainte de a se recurge la un tratament pentru fertilitate se realizează un examen clinic complex

pentru ca apoi să stabilim calea pe care o vom urma în tratarea infertilității”, mai spune medicul Sarantuya Gayabazar, specialist în tratarea infertilității feminine.

Și bărbații pot fi infertili. Cauzele sunt de natură hormonală, hipotalamusul nu produce destul VSH sau LH care trebuie să activeze testosteronul. Foarte importante sunt și infecțiile – *infecția gonococică, sifilis* ș.a. „În mod normal, într-o probă de spermă, la ejaculare, numărul de spermatozoizi este de 20 de milioane, dacă sunt mai puțini nu e în regulă. Bărbatul poate avea o oligospermie sau o azospermie. Sunt situații în care nu găsești nici un spermatozoid – *azospermie*. Pentru că medicina astăzi ne permite, facem o puncție testiculară să găsim câțiva spermatozoizi. Fertilizarea *in vitro* se adresează cuplurilor care au încercat deja tot felul de tratamente: medicaționale, chirurgicale etc., dar care nu au dat rezultat. Așadar fertilizarea *in vitro* este ultima soluție după ce s-au încercat toate celelalte”, este concluzia medicului dr. Harry Miron, medic primar, președintele *Centrului Medical Sabyc* din București.

dealt **Alice-Claudia Gherman**

intervi **Robert Hancianec**

delta rfi

bucurești 93.5fm
iași 97.9fm

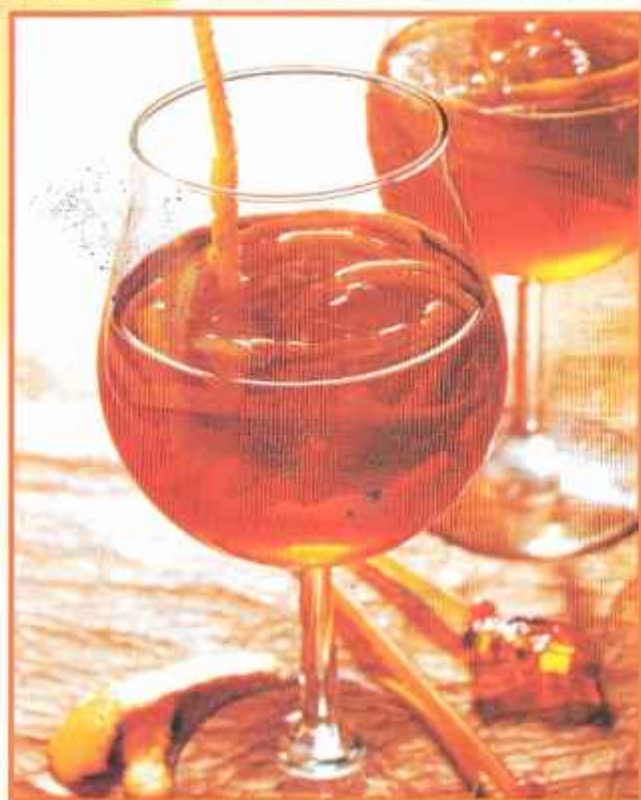
Altfel spus

de luni până vineri **6.30 - 10.00**

un duplex **București-Paris** cu
Sorin Pamfil, Mircea Iorgulescu,
Matei Vișniec, Dinu Flămând

Istoria unui produs Muzeul

coniacului

Culoarea, mirosul, aroma și gustul ne dau de înțeles că avem de-a face cu ceva deosebit. Apărută cu câteva sute de ani în urmă, maturată în butoaie de stejar care îi ridică nivelul calitativ, această licoare este un deliciu pentru băutorii din lumea întreagă.

Fie că este servit ca aperitiv sau după masă, cognacul trebuie băut într-un pahar anume, urmând un ritual strict de degustare, un adevărat savoir vivre pentru cunoscători.

se află băutorii din Statele Unite, urmați de cei din Japonia, Regatul Unit și Hong Kong.

Le Pays du Cognac

Datorită unei prezentări ludice și moderne ce asociază sunete și mirosuri, turistul care intră în Muzeul Cognacului este invitat să pătrundă în misterele elaborării acestei licori, dar și să înțeleagă istoria industrială a orașului. Situat în mod ideal în portul fluvial Cognac, Le Centre d'Accueil du

Visiteur este un loc unde descoperi Le Pays du Cognac, așa cum o numesc localnicii. Vizitatorul face o călătorie în trecut. Va vedea locurile așa cum arată ele acum și cum arătau odinioară printr-un survol al zonei și un montaj de fotografii și se va întoarce în timp datorită unor decoruri care aduc aminte de istoria acestui loc. Copiii se pot juca liniștiți cu o machetă interactivă care propune o cunoaștere tematică a regiunii. Dar aici vă puteți lăsa seduși nu numai de licoarea băhică, ci și de frumoasele peisaje și de gastronomie. Prețul unui meniu la un restaurant variază între 8 și 40 euro și trebuie reținut că toate bunătățile se servesc cu vinuri albe sau roșii din producția locală. Trebuie să știți că localnicii au și o aplecare către frumos. Puteți admira operele de artă din Muzeul de istorie și artă și din Muzeul de arte frumoase, unde veți întâlni obiecte de artă decorativă ce aparțin stilului Art Nouveau și piese din ceramică și mozaic. Dacă vreți să faceți puțin sport, atunci puteți merge să jucați golf la clubul Golf du Cognac, creat în 1982, unde veți găsi un teren extraordinar de frumos, cu 18 găuri, dintre care patru pentru începători.

Degustarea

Tehnica de degustare este una progresivă și urmează un

ritual foarte vechi. Instrumentul perfect este un pahar în formă de lălele care reține aromele și le eliberează delicat în timpul procesului. Prima etapă: vederea. Ochiul judecă aspectul tăriei pornind de la trei aspecte: transparența, culoarea și vâscozitatea (lichidul nu trebuie să fie agitat și nici să aibă depuneri). A doua etapă: mirosul. În prima fază, degustătorul decelează elementele cele mai volatile, adesea nesensizate de un începător. Acesta înclină paharul, miroase puțin de aproape, înainte de a inhala aroma licorii. Urmează descoperirea constituenților aromatici mai puțin volatili: băutura trebuie plimbată prin pahar pentru a degaja noi mirosuri. Pentru un efect maxim, mișcarea trebuie repetată de câteva ori. A treia etapă: gustul. Băutorul ia înghițituri mici. Înainte de prima (care înseamnă 1-2 ml), ține în gură conținutul pentru câteva momente ca să îl simtă cât mai bine gustul. A doua, mai consistentă, ajunge la toate papilele gustative, îl face să simtă savoarea și notele mai puțin volatile care compun buchetul.

Nume cunoscute în lumea întreagă

Martell. Istoria Martell începe cu aproape 300 de ani în urmă, când Jean Martell își părăsește ținuturile natale din Jersey pentru a descoperi districtul Cognac din Franța, unde întemeiază Casa Martell. Unul dintre secretele acestei băuturi bune este calitatea podgoriilor de unde se recoltează strugurii. Este motivul pentru care Martell a preferat să își cultive propriile vii sau să cumpere materie primă de la cei mai buni viticultori din zonă. Distilarea este realizată în cele trei mari capacități ale companiei, care controlează alte treisprezece unități. Ținând cont de faptul că procesul de îmbătrânire este hotărâtor în ceea ce privește calitatea, compania a preferat să inițieze chiar o școală de constructori de butoaie. Și pentru că Martell este înainte

Apariția cognacului este strâns legată de schimburi comerciale cu alte două bunuri: sarea și vinul. În Saintonge existau culturi de viță de vie încă din perioada galo-romană. Extinderea acestora pe suprafețe mai mari s-a produs în secolul al XII-lea când pe lista produselor ce se exportau în Norvegia se adaugă vinul. Treptat a început să se cultive și pe suprafețe din interiorul țării și în Charente. Deoarece încărcătura ocupa spații prea mari și conținutul se altera în timpul voiajului pe mare, comercianții olandezi și, ulterior, și producătorii charentezi au decis să îl distileze. Datorită acestui proces s-a redus volumul ocupat și s-a reușit performanța de a nu mai ajunge la destinație cu mari cantități ce nu mai puteau fi vândute din cauza mirosului și gustului rău.

Din motive practice, s-a optat pentru stocarea tăriei în butoaie de stejar. Pe parcurs, s-a observat că depozitarea în astfel de recipiente îi dă un gust mai bun și, chiar după o perioadă mai lungă, poate fi servit într-o stare pură. La sfârșitul secolului produsul s-a îmbunătățit datorită dublei distilări. În secolul al XVII-lea exporturile s-au triplat. Cei mai fideli clienți au fost olandezii care l-au făcut cunoscut în întreaga Europă și în America.

Cognacul este cunoscut în întreaga lume, iar cifrele de vânzare vorbesc de la sine. Din 126,5 milioane de sticle vândute în 1996, 119 milioane de sticle, adică aproape 94,3% din producție, au mers la export. Pe primul loc

de toate o firmă cu tradiție, arta blendingului a fost moștenită din tată în fiu de opt generații. Toate acestea fac din acest brand garanția calității unui cognac extrem de rafinat, lucru dovedit de stocul uriaș existent (stoc echivalent a 100 milioane de sticle), stoc pe măsura creșterii cererii. Acest nume a fost mereu asociat cu setea de a-ți trăi viața din plin, cu oameni considerați de apropiați drept lideri, persoane care au încredere în felul în care își conduc propriile destine și care pun pasiune în stabilirea și atingerea propriilor obiective. La

fel ca stilul lor de viață, independent și auros, mai degrabă stabilind tendințe decât urmându-le pur și simplu, este și cel al Martell, care se detașează de stereotipurile tradiționale ale băuturilor de tip cognac, fiind astfel preferat atât de cunoscători, cât și de băutorii de ocazie. Martell este prezent pe piața românească în următoarele sortimente: Martell VS, Martell VSOP Medaillon, Cordon Bleu, L'Art de Martell, L'or de Martell, Martell Creation.

Rémy Martin. Rémy Martin s-a născut în 1695 și a crescut lucrând alături de tatăl său, Denis, într-o familie de podgoreni aproape de Rouillac, în Charente. Din 1724 a început să își extindă afacerea. A fost un om de afaceri prudent, cu imaginație, care și-a mărit podgoriile, în timp ce a pus deoparte stocuri din ce în ce mai mari de eau de vie. Rémy al doilea a cumpărat o carafă datând din barocul renascentist și a considerat-o imagine pentru firma sa. Nepotul

acestuia, Paul-Emile, a avut ideea introducerii centaurului ca logo al companiei. Criza numită *phylloxera* a afectat și podgoriile Martin, dar Paul Rémy Martin, care la 22 de ani a moștenit o prosperă afacere de la tatăl său, a știut să traverseze cu seninătate criza. Tot el a înființat marca Rémy Martin în Germania, Rusia, Scandinavia, Statele Unite și Australia. În 1910 Andre Renaud a fost omul care a venit cu bani și a salvat afacerea, devenind asociat în Emile Rémy Martin & Cie. După moartea lui Renaud din 1965, ginerele acestuia, Andre Hériard Dubreuil, a luat conducerea, iar cognacurile Rémy Martin au câpătat o reputație mondială și s-au vândut peste 300.000 de cutii pe an. Firma este acum pe mâinile lui Dominique Hériard Dubreuil, una dintre puținele femei lider în Franța. *Eaux-de vie* din Grande și Petite Champagne au de departe cea mai mare intensitate a aromei. De peste 50 de ani, doar aceasta a fost utilizată pentru cognacurile Rémy Martin. Firma lucrează în parteneriat cu 1.800 de producători care respectă calitatea obligatorie din acord. Rezultatul final este cel mai bun posibil, ceea ce oferă în schimb cel mai bun gust posibil. Târia este învechită în butoaie de lemn bătrân de 80 de ani fabricate din lemn de stejari din Limousin, deoarece acesta are fibra netedă ce face ca gustul complex al maturizării îndelungate să se desfășoare pe deplin. Aceasta permite obținerea unui potențial complet care dă o prelungire a gustului.

Paleta de gusturi Rémy Martin cuprinde: Rémy Martin Grand Cru Cognac, Rémy Martin V.S.O.P. Fine Champagne Cognac, Rémy Martin X.O. Excellence, Rémy Martin Extra, Louis XIII de Rémy Martin Grande Champagne Cognac, Rémy Red și Louis XIII de Rémy Martin.

Raluca Șeinoiu

Zaraza

Culoare de chihlimbar, arome distincte de distilat de vin vechi, un gust discret de vanilie, amprenta maturării în butoaie de stejar prăjite ușor, echilibru și armonie unice. Este vinarsul de Murfatlar, Zaraza. Savurat la temperatura camerei, acesta este un companion rafinat, servit fie înainte de masă ca aperitiv, fie după, cu ciocolată sau brânză. O băutură atât de complexă presupune un proces complicat și îndelungat de fabricare, similar celui de obținere a cognacului din regiunea franceză cu același nume, din cel puțin trei puncte esențiale de vedere. În primul rând, ambele regiuni viticole sunt amplasate lângă mare și beneficiază de sol și climă similare. Prin urmare, nu întâmplător, vinarsul Zaraza este și singurul produs autohton apropiat de cel francezesc. În al doilea rând, din punct de vedere tehnologic, se urmează același pași: vin alb, neutru, sănătos, obținut din struguri culeși la începutul lui septembrie, distilare și maturare în butoaie de stejar. În fine, în al treilea rând, specialiștii de la Murfatlar, de ale căror cunoștințe, inspirație și talent depinde calitatea produsului final, nu sunt străini de metoda obținerii cognacului. Vizitele lor în regiunea Cognac l-au familiarizat cu aspectele teoretice, dar mai ales practice, ale obținerii unui vinars cu adevărat de clasă. De la începutul lui 2004, vinarsul Murfatlar se numește Zaraza. Deși oferit într-o nouă sticlă, cu etichetă și nume nou, calitatea și caracteristicile recunoscute de zeci de ani de consumatori români au rămas aceleași. Crearea unei identități clare, de marcă, a venit din nevoia de a diferenția Vinarsul de Murfatlar, produs de Murfatlar România, de oricare altă băutură pe bază de struguri recoltați din această regiune. Băutura produsă aici, la fel ca și personajul feminin dintr-o vestită poveste de dragoste din perioada interbelică al cărui nume îl poartă, nu poate trece neobservat. Ce o face să fie specială? Faptul că este singurul vinars românesc comparabil cu cognacul produs în Franța.

Mmmm, ce plăcere!

Vă oferim câteva rețete de cocktail-uri care au ca ingredient principal cognacul:

Arago

Amestecați într-un pahar și serviți ca aperitiv: 1/3 cremă de banane, 1/3 cognac, 1/3 frișcă.

Cognac Fizz

Amestecați într-un shaker cu bucăți mici de gheață, zeama de la o jumătate de lămâie, un albuș de ou, o linguriță de zahăr și 5 cl de cognac. Serviți într-un pahar mat, decorat cu o felie de lămâie.

Cognac-orange

Pentru o persoană foioșită: 1/4 sirop concentrat de portocale, 3/4 cognac, bucăți mici de gheață. Serviți ca aperitiv.

În timp ce România intră în Europa, Fotbalul nostru a ajuns în lui

Președinte al F.R.F. de un deceniu și jumătate, Mircea Sandu se află printre cele mai longevive persoane care dețin o funcție publică. Numai că ultimii cinci ani reprezintă un adevărat dezastru prin contraperformanțele înregistrate.

Un duel inegal între Florentin Petre (stânga) și slovacul Marek Cech

După ultima participare a „tricolorilor” la un turneu final de anvergură (C.E. 2000), fotbalul din țara noastră a intrat de-a binelea într-un con de umbră. Secolul XXI nu ne priște deloc: am ratat „mondialul” 2002 și „europenele” 2004, reprezentanților în competițiile continentale intercluburi le este tot mai înaccessibilă prezența în fazele superioare ale respectivelor întreceri. România este pe locul 28 în clasamentul FIFA – Coca-Cola și pe poziția 26 în ierarhia UEFA, șansele de calificare la *Weltmeisterschaft* 2006 au fost diminuate serios după ce ne-a cântat „cucul armenesc” la acel 1-1 de la Erevan, oficialii federali înclină tot mai mult spre varianta participării la C.M. 2012 din perspectiva țării organizatoare (ce aberației!), iar în februarie (pe 16 și 24) ne-am amăgit că suntem în „primăvara europeană” prin prezența steliștilor (totuși, cîste lor!) în acest surogat al Cupei UEFA.

Ne mai lipsea ceva ca să fie dezastrul deplin: comunicatul dat publicității de către UEFA privind formatul Ligii Campionilor pentru viitorul sezon. Așadar, campioana României va trebui să dispute și **turul întâi preliminar** în loc să mai intre direct în cel de-al doilea! Ne vom confrunta, astfel, cu adversare din „lumea a treia”, campioanele din Kazahstan, Armenia (deh, globalizarea!), Insulele Feroe sau Moldova. Asta în timp ce partenerile noastre din grupa preliminară a C.M. 2006, **Olanda și Cehia**, își trimit câte o echipă **direct în grupele Ligii**. Aceiași lucru, însă cu primele două clasate, pentru Anglia, Italia, Spania, Germania, Franța, Portugalia, cărora li se adaugă câștigătoarea trofeului în 2005 și campioana Greciei. Între cele nouă țări care au câte două reprezentante la start regăsim **Olanda, Cehia** dar și Ucraina, Turcia, Belgia, Elveția, Scoția, Norvegia, Grecia. Câte trei echipe vor alinia Franța, Germania și Portugalia, iar câte patru (!) – Anglia, Spania și Italia.

Anemicul nostru campionat al primei divizii se va relua pe 4-6 mar-

tie, programând pe 13 martie primul derby al sezonului, Steaua-Rapid (la care UEFA va delega arbitri străini), iar pe 3 aprilie un altul, Steaua-Dinamo.

„Tricolorii” Un test neconcludent

Pe teren neutru (în Cipru) „tricolorii” s-au confruntat cu Slovacia, o reprezentativă cam de mână a treia, așa cum avem tendința să devenim și noi. Cine s-ar fi încumetat să ne fie partener (și încă de valoare) pe terenurile noastre înghețate?

Multe absențe, cauzate de indisponibilități, reunire tardivă a lotului (au fost ignorate condițiile meteo, unii jucători ajungând în Larnaca abia marți dimineață!). Cât despre selecție, Victor Pițurcă a apelat la cinci jucători care i-au fost alături și în august '98, dintre care unii sunt probabil la apusul carierei: Bogdan Stelea (37 de ani, 2 luni, 4 zile – cel mai vârstnic „tricolor” din istorie), Dorinel Munteanu a împlinit 120 de selecții (36 de ani, 7 luni și jumătate), Costel Gâlcă (33 de ani), Adrian Ilie (31 de ani), Florentin Petre (29 de ani). Dacă îi adăugăm pe Vali Năstase (30 de ani) și pe Vali Bădoi (29 de ani), înțelegem de ce media de vârstă a fost de 29 de ani, cu toată prezența unor tineri ca Nicolae Mitea (19), Tiberiu Bălan (23), Gigel Bucur (24), toți aceștia fiind introduși doar în mitanul secund, ultimii doi abia în minutul 70.

Rezultatul (2-2) este absolut înșelător: nu trebuie să uităm că la 0-1, arbitrul cipriot Costas Kapitanis ne-a „lertat” de un penalty, pentru că să ne facă un „cadou” de acest gen din care am egalat prima oară. Rezultatul final a fost urmarea unei faze care a purtat pecetea hazardului, în prelungiri reușita lui Daniel Oprea scăpându-ne de umilinta unui eșec.

nea a treia

Declarându-se mulțumit în special pentru faptul că nu am pierdut, deși am fost conduși în două rânduri, Pițurcă recunoaște că sunt multe aspecte din jocul nostru care îl îngrijorează și dorește să ia cele mai bune decizii la meciul cu Olanda (aferim!).

În ceea ce ne privește, principalul aspect care ne îngrijorează îl constituie lipsa unui conducător de joc, situație care dăinuie de la ieșirea din scenă a lui Gică Hagi. Altfel, toate vechi: aceleași pase laterale, de parcă temporizarea s-a transformat într-o paoste pentru sistemul nostru de joc, aceleași stereotipuri în dezvoltarea atacului, aceleași nesincronizări în defensivă, aceleași erori ale portarului oricum s-ar numi, al nouălea meci consecutiv în care am primit cel puțin un gol, același providențial noroc în salvarea aparențelor, dar... Olanda și Cehia nu sunt nici pe departe comparabile cu agreabilii noștri parteneri din Carpații Mici în compania cărora am bifat un test neconcludent.

Apropo: batavii și-au verificat sistemul defensiv în compania englezilor, antrenorul Marco Van Basten obținând o remiză albă (al șaptelea meci sub mandatul său în care nu a suferit înfrângerea – patru victorii și trei egalități) în condiții similare – de deplasare – cum va fi partida de la București.

Cupa UEFA Un scor periculos. Pentru cine?

Taxată într-un cotidian de sport drept „singura formație care a ținut drapelul sus în Europa, în ultimii 15 ani” (cât adevăr, dar și câtă tristețe tocmai prin această unicitate!), Steaua nu a reușit în confruntarea cu Valencia să-și depășească statutul de divizionară A de pe plaiurile mioritice. Spunea antrenorul Walter Zenga: „Dacă Valencia învinge cu 3-0, e ceva normal (așa era să se întâmple, din păcate – n.r.). Dar dacă vom evolua cu tupeu și ne vom face jocul, putem înclina balanța în favoarea noastră.” Din nefericire, echipa militară a abordat întâlnirea cu o prudență exagerată, dar marea și neplăcuta surpriză a venit din interiorul clubului: Adrian Neaga, care reușise 5 din cele 13 goluri ale roș-albaștrilor în aventura europeană, nu a figurat nici pe

Fundașul portughez
Marco Caneira
protejează excelent
balonul în fața lui
Nicolae Dică

lista de rezerve! Astfel, cu un supraponderal Cristian Ciocoiu și care a terminat repede benzina, cu un Daniel Ôprița generos la efort însă fără o realizare deosebită, cu un Dorinel Munteanu care s-a dovedit același „frănar” de clasă ca și în meciul România-Slovacia, cu un Mirel Rădoi manifestând în continuare o suspectă apatie, steliștii s-au mulțumit în prima repriză să distrugă acțiunile de atac ale gazdelor. Spaniolii aveau să intre în avantaj la pauză prin reușita italianului Marco Di Vaio, majorat apoi prin transformarea unei lovituri libere de către argentinianul Pablo Aimar. La această fază au fost „coautori” portarul Vasili Hamutovski (s-a plasat greșit) cât și „veteranul” Munteanu (a ieșit inoportun din zid). Ca elemente statistice, gazdele au înscris de două ori (din patru ocazii), iar oaspeții n-au avut decât un singur șut pe spațiul porții adverse expediat de Mirel Rădoi! Totuși, trebuie menționat că Nicolae Dică putea profita de o neînțelegere în defensivă „lilieciilor” și mai ales că Andrei Cristea a avut o șansă

uriașă căreia i-a dat cu piciorul... afară, singur la 12 m! În prelungiri, goalkeeperul bielorus și-a spălat parțial păcatele, scoțând un „cap” din 6 m. În condițiile unui arbitraj excelent al italianului Domenico Messina (discret, autoritar, exact), a frapat diferența de atitudine a celor două combatante. Etalând o tehnicitate de invidiat, jucătorii Valenciai au dat impresia că sunt relaxați, arborând permanent zâmbetul pe buze și denotând încrederea în propriile forțe. Prin contrast, fotbalistii Stelei nu s-au putut abține de a recurge la micile trucuri valabile în campionatul nostru: proteste atunci când erau penalizați chiar pe drept, simulări, iar din comportamentul lor reieșind că încearcă să-și depășească posibilitățile. Altfel, scorul de 2-0 s-a dovedit de atâtea ori periculos. Să vedem pentru cine. Oricum, reprezentanta noastră în Cupa UEFA nu s-a făcut de răs și

trebuie să aștepte cu oarecare optimism returnul din 24 februarie.

N.B. Presați de predarea materialului a doua zi dimineață, rândurile de mai sus au fost însălate imediat după încheierea disputelor. Somnul care a urmat a fost bântuit de un coșmar și de aceea dorim ca faptele redată în continuare să nu aibă nici o corespondență în realitate. Pe scurt, se făcea că, la fel ca în acele returnuri de pomină PSG-Steaua 5-0, FC Bruges și Benfica Lisabona – ambele cu Dinamo, sau Anderlecht-Rapid, ar fi fost un noncombat pe filieră italiană. Doamne ferește! Probabil subconștientul „a lucrat” fiind apăsător de prea misterioasă excludere din lot a lui Rică Neaga, dar și de naționalitatea comună a lui Zenga și Claudio Ranieri, acesta din urmă transferând nu mai puțin de cinci jucători din Peninsula.

Text: **Pompiliu L. Dumitrescu**
Foto: **AP, EPA-Rompres**

Caracteristica lunii martie

Conjunctura astrală va determina la începutul lunii o accentuare a neînțelegerilor cu autoritățile, cu persoanele sus-puse. Autocontrolul vă poate ajuta să depășiți cu bine situațiile mai tensionate ce pot să apară. De asemenea, există un risc crescut de accidente.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04)

Veți avea parte de o perioadă foarte agitată, mai ales în plan profesional. Vă veți confrunta cu probleme dificile și nu vă va fi ușor să vă descurcați. Spre sfârșitul intervalului situația se va mai îmbunătăți. Ar fi de dorit să nu vă implicați în activități riscante, cel puțin la începutul lunii februarie.

Taur (21.04 - 20.05)

Ideile dv. sunt scrișitoare în această perioadă, dar nu este momentul să le puneți în practică. În cazul în care doriți să plecați la drum, mare atenție, deoarece nu ar fi exclus să aveți o surpriză mai puțin plăcută în prima jumătate a lunii martie. Relația cu prietenii are toate șansele să se îmbunătățească.

Gemeni (21.05 - 21.06)

Veți cheltui o mulțime de bani, pentru divertisment, deci nu are de ce să vă pară rău. Investițiile pe care le doriți ar trebui amânate măcar până la jumătatea lunii, sau măcar sfârșitul-vă înainte cu cineva de încredere. Din punct de vedere sentimental, conjunctura astrală vă avantajează.

Rac (22.06 - 22.07)

Lucrurile nu evoluează așa cum vă doriți și ar fi bine să aveți ceva mai multă răbdare. Dacă veți da curs impulsivității de moment nu veți face decât să înrăutățiți situația. La începutul intervalului, evitați să vă implicați în colaborări; cel mai bine ar fi să faceți totul de unul singur.

Leu (23.07 - 23.08)

Sănătatea nu va fi punctul dv. forte, la începutul intervalului, așa că nu este cazul să vă implicați în activități suprasolicitante. Relația cu colegii va fi ceva mai tensionată, așa că nu trebuie să mizați pe sprijinul acestora. Activitățile intelectuale vă vor da posibilitatea să leșiți în evidență.

Fecioară (24.08 - 22.09)

Veți primi câteva propuneri demne de luat în seamă. Ați putea chiar să faceți o schimbare de anvergură în viața dv. În cazul în care aveți în plan o călătorie lungă, lucrurile vor ieși așa cum vă doriți. Situația financiară va înregistra o îmbunătățire, care vă va permite să faceți față cu bine tuturor cheltuielilor pe care le aveți în plan.

Balanță (23.09 - 23.10)

Sunteți deosebit de agitat, de neliniștit. În gospodărie este posibil să fie nevoie de o reparație sau să demarați niște lucrări de mai mare anvergură. Evitați discuțiile în contradictoriu cu părinții sau cu alte rude apropiate, deoarece acestea se pot transforma lesne în certuri obositoare.

Scorpion (24.10 - 22.11)

Comunicarea cu cei din jur este destul de dificilă în această perioadă, așa că evitați să participați la negocieri și nu încercați să-i convingeți pe cei din jur de valabilitatea punctelor dv. de vedere. De asemenea, mare atenție dacă doriți să semnați acte sau orice fel de documente oficiale.

Săgetător (23.11 - 21.12)

Se vor înregistra ceva mai multe cheltuieli decât în mod obișnuit. Nu vă va fi prea ușor, dar până la urmă vă veți descurca. Popularitatea dv. în rândul prietenilor crește constant, ceea ce vă permite să găsiți noi adepți ai proiectelor în derulare. Veți petrece clipe excelente în compania partenerului de suflet.

Capricorn (22.12 - 20.01)

Nu sunteți într-o formă prea bună și ar fi bine să vă limitați la activități de rutină, care nu vă vor da ocazia să faceți greșeli prea mari. În cazul în care sunteți implicat într-o activitate la limita legalității, fiți pe fază deoarece ați putea avea probleme cu autoritățile. Evitați cu orice chip riscurile.

Vărsător (21.01 - 18.02)

Sănătatea vă va putea crea unele neplăceri la începutul intervalului. Tot atunci, o persoană cunoscută va încerca să țieasă o mulțime de intrigă în jurul dv. Va fi nevoie să procedați cu multă diplomatie dar puteți avea încredere căci șansa vă va surâde. Relația cu stră-nătatea vă va avantaja.

Pesti (19.02 - 20.03)

În anturajul apropiat vor exista unele animozități, care însă se vor ameliora după jumătatea intervalului. La servicii va fi nevoie să luați unele decizii, care, deși vor părea lipsite de importanță, pot influența viitorul dv. apropiat. Vi se vor face propuneri legate de o investiție, dar nu trebuie să vă grăbiți nici măcar un pic.

orașul ascultă

CITY

FM

106.2

www.cityfm.ro

hitul muzicii pop-rock

Loteria Legendelor

Premii de **4** miliarde

Marele premiu:
Hyundai Elantra

numai în **Gazeta Sporturilor**

www.gsp.ro

E clar!

Un partener de încredere
pentru toată viața

Generali Asigurări SA

Simbolul Generali este încă din anul 1831 leul venetian al lui San Marco, o marcă ce reprezintă valorile Grupului: tradiție, securitate, responsabilitate, parteneriat pentru o viață.

Generali Group este unul dintre cele mai puternice holdinguri de asigurări din întreaga lume. Constituit în anul 1831, la Trieste, Generali Group are în componența sa peste 630 de companii, fiind prezent în peste 50 de țări pe 5 continente. Milioanele de clienți din lumea întreagă, cei 60 000 de angajați și o experiență de 173 de ani plădăsc în favoarea noastră. Generali Asigurări SA oferă pieței românești, de 11 ani, soluții de asigurare de bunuri, viață și sănătate pentru toate etapele vieții. Din anul 1999, Generali Asigurări este membră a holdingului Generali Vienna, unul dintre cei mai importanți furnizori de servicii de asigurare din zona central-est europeană.

Oriunde v-ați afla, oriunde ați merge, permiteți-i leului să vă însoțească.

„Banca anului 2004“ confirmarea valorii noastre

Bancpost și compania sa mamă din Grecia, Eurobank, au fost premiate deopotrivă de prestigioasa revistă *The Banker*.

În lumea bună a băncilor, respectul față de client e o trăsătură de familie.

The Banker
Publicație bancară a grupului Financial Times

Câștigăm împreună

Pretutindeni activitatea bancară de valoare este încununată de laurii succesului. Titlul de Banca Anului acordat de publicația *The Banker* este o garanție de netăgăduit a excelenței, care ne onorează. Dar cel mai valoros premiu îl primim zi de zi de la clienții noștri: încrederea.